

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Katja Konda

**Vloga egocentričnih socialnih omrežij na uspešnost
posameznika**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2014

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Katja Konda

Mentorica: red. prof. dr. Tina Kogovšek

**Vloga egocentričnih socialnih omrežij na uspešnost
posameznika**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2014

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem intervjuvancem, ker so si vzeli čas in potrpežljivo ter po svojih najboljših močeh odgovarjali na zastavljena vprašanja.

Zahvala gre tudi Mihi za vso dodatno podporo in pomoč pri vseh tistih malenkostih, ki so prispevale k nastanku pričujoče diplomske naloge.

Zahvaljujem se svoji mami, ker je in ker verjame vame.

Hvala tudi mentorici Tini Kogovšek za njene nasvete, ki so pripomogli k temu, da je naloga sploh nastala in da se je razvijala v pravi smeri.

Vloga egocentričnih socialnih omrežij na uspešnost posameznika

Socialna omrežja in socialne vezi v njih predstavljajo ključni element preučevanja družbe. Ta lahko poteka na različne načine – z vidika družbe kot celote ali pa bolj posameznika (ega), ki oblikuje svoje lastno egocentrično omrežje, v katerega vključi vse tiste osebe, ki so mu pomembne in vplivajo na njegovo osebnost, razmišljanje, uspešnost in konec koncev tudi na njegovo zadovoljstvo. Ravno to je pritegnilo željo številnih družboslovcev po raziskovanju in razlagi različnih družbenih situacij.

V diplomski nalogi sem raziskovala pomen oziroma vlogo egocentričnih omrežij na to, kako je posameznik uspešen in zadovoljen. Vse to vključuje tudi vpogled znotraj tega, kakšne vrste socialne opore dobi iz njih, ter na to, kakšna stopnja socialnega kapitala se tvori ob tem.

Raziskovanja vloge egocentričnih omrežij na uspeh posameznika sem se lotila na podlagi kvalitativne metodologije, s polstrukturiranim intervjujem, ki daje respondentu odprto možnost odgovarjanja na zastavljena vprašanja. Da sem dobila čim bolj raznolik vzorec respondentov, sem intervjuvanje izvedla po principu snežne kepe (angl. snow ball sampling).

Na koncu se je izkazalo, da so glavni trije kriteriji, glede na katere intervjuvanci ocenjujejo svojo uspešnost in zadovoljstvo, zaposlitev, družina in osebni razvoj oziroma zadovoljstvo s samim sabo. Izkaže se, da so pri tem razumevanje, zaupanje in podpora ključnega pomena.

KLJUČNE BESEDE: socialna omrežja, socialna opora, socialni kapital, uspeh.

The role self-centered social networks play in the success of an individual

Social networks, and social bonds within, represent a key element in the study of society. This can be done in various ways – from the viewpoint of society as a whole or from the perspective of an individual (ego), who forms his own self-centered network and includes persons deemed important/ close to him and which influence his personality, way of thinking, performance and ultimately give him pleasure. This is precisely what drew many social scientists to explore and interpret various social situations.

In my thesis I explored the meaning and role self-centered networks have on the success and happiness of an individual. I also included insight into various forms of social support one can get from them and the amount of social capital it generates.

I based my research of the role social networks have on the success of an individual on qualitative methodology, with semi-structured interview which gives the respondent a wide array of possibilities when answering the questions. To get the best and most diverse sample of respondents, I conducted the interviews using the principle of snow ball sampling.

In the end it turned out that the main three criteria the respondents base their success and pleasure on are: employment, family and personal growth (being pleased with oneself). Understanding, trust and support play a key part in all this.

KEYWORDS: social networks, social support, social capital, success.

KAZALO

1	UVOD	7
2	SOCIALNA OMREŽJA	9
2.1	<i>Definicije omrežja</i>	9
2.2	<i>Egocentrična socialna omrežja</i>	11
3	SOCIALNA OPORA	14
3.1	<i>Definicije socialne opore</i>	15
3.2	<i>Viri socialne opore</i>	18
3.3	<i>Oblike socialne opore</i>	20
3.4	<i>Posameznikova subjektivna zaznava socialne opore</i>	22
4	USPEH	23
4.1	<i>Definicije uspešnosti</i>	23
4.2	<i>Dejavniki uspešnosti</i>	25
4.2.1	<i>Motivacija in zadovoljstvo</i>	25
5	SOCIALNI KAPITAL	27
5.1	<i>Definicije socialnega kapitala</i>	27
5.2	<i>Premostitveni socialni kapital</i>	29
5.3	<i>Povezovalni socialni kapital</i>	30
6	RAZISKOVALNI OKVIR	30
6.1	<i>Raziskovalno vprašanje</i>	30
6.2	<i>Operacionalizacija</i>	31
7	EMPIRIČNA RAZISKAVA.....	33
7.1	<i>Metode zbiranja podatkov</i>	33
7.2	<i>Opis uporabljene metodologije</i>	34
8	UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK.....	37
8.1	<i>Predstavitev rezultatov in analiza</i>	37
8.1.1	<i>Delovno mesto ali zaposlitev</i>	38
8.1.2	<i>Študij</i>	39
8.1.3	<i>Družina</i>	39
8.1.4	<i>Prijatelji</i>	40
8.1.5	<i>Osebnostni razvoj</i>	41
8.1.6	<i>Pogovori</i>	42

8.1.7	<i>Prinašanje odločitev in mnenje drugih</i>	42
8.2	<i>Sklep</i>	43
9	LITERATURA.....	46
	PRILOGI	49
	Priloga A: <i>Vprašalnik</i>	49
	Priloga B: <i>Transkripti</i>	51

KAZALO SLIK in TABEL

Slika 2.1:	Teoretični model omrežij socialne opore s tremi koncentričnimi krogi.	13
Slika 4.2:	Krona uspeha.	24
Tabela 7.1:	Prikaz (osnovnih) demografskih podatkov intervjuvanih oseb.	35

1 UVOD

Za današnjo družbo in prav tako za vsakega posameznika v njej predstavljajo socialna omrežja in socialne vezi, tvorjene v njem, ključno komponento njegovega delovanja (Mesojedec in drugi 2014). Kajti če pogledamo nekoliko bolj poglobljeno v sam pomen tvorbe socialnega omrežja za posameznika, lahko vidimo, da gre pri tem predvsem za ukrep glede posameznikove osamljenosti in za njegovo potrebo po pozornosti. S socialnimi omrežji tako posameznik zadovolji prej omenjeni "potrebi" ter prav tako tudi svojo potrebo po pripadnosti nekemu krogu ljudi, kar mu daje predvsem občutek vrednosti in varnosti (Bračevac 1999), s čimer pa pride tudi potrebna socialna opora, ki jo v vsaki izmed teh vezi tudi nekako pričakuje. Namreč, vsak posameznik je na nek način vpet v družbo, pri čemer so nekateri socialno vključeni, kar pomeni, da so bolj aktivni, bolj odprti in da radi sodelujejo z drugimi, ostali pa so le vpeti v neko dogajanje in so ob tem bolj zaprti ter nekoliko bolj omejeni sami nase in na svoje interese. Prav to pa predstavlja povezovanje in tvorbo različnih socialnih omrežij v družbi (Mesojedec in drugi 2014), kar pa ne nazadnje daje tudi relevantnost preučevani tematiki.

Socialna omrežja se tako predstavljajo kot neka množica akterjev (posamezniki, skupine ljudi, organizacije ali druge družbene entitete), ki so povezani z določenimi družbenimi odnosi (npr. prijateljstvo, sorodstvene vezi, izmenjava informacij, izmenjava socialne opore ipd). Tako se analiza socialnih omrežij osredotoča predvsem na preučevanje vzorcev teh relacij med določenimi družbenimi akterji, na izmenjavo različnih virov med njimi (informacij, socialne opore, materialnih sredstev ipd.) ter hkrati tudi ugotavlja, kakšne naj bi bile družbene posledice teh odnosov in omrežij (Mesojedec in drugi 2014). Če to pogledamo nekoliko bolj poglobljeno, iz vidika posameznika ali ega, nato pridemo do analize egocentričnih omrežij. Pregled različne sekundarne literature pri tem razkriva tudi pomembnost vloge socialne opore pridobljene iz teh omrežij. Na podlagi tega izhaja tudi cilj diplomske naloge in samo raziskovalno vprašanje, ki vključuje podrobnejšo analizo vloge egocentričnih omrežij pri tem kako je preučevani posameznik uspešen in zadovoljen. V povezavi s tem, me je znotraj egocentričnih omrežij, zanimala še vloga prejete socialne opore ter tudi to, kakšna stopnja socialnega kapitala (bodisi povezovalnega ali premostitvenega) nastaja znotraj njih.

Za raziskovanje oziroma podrobnejšo analizo prej omenjenih konceptov – vloge egocentričnih omrežij, socialne opore in socialnega kapitala sem se odločila zato, ker leta predstavljajo tri ključne komponente, ki vplivajo na razvoj, razmišljanje in delovanje posameznika, ter prav tako tudi na družbo kot celoto (Iglič 1988a, Iglič 2001, Mandič in Hlebec 2005, Hlebec in Kogovšek 2003, Ellison in drugi 2007, Field v Iglič 2012 in drugi). Gre predvsem za tri relevantne koncepte, ki že dolgo pritegujejo pozornost in željo po analizi v povezavi z različnimi aspekti družbenega življenja, v tem primeru na uspeh in zadovoljstvo posameznika (ega).

Preučevanje omenjenih konceptov je potekalo na podlagi že številnih raziskav in razprav različnih raziskovalcev in teoretikov (npr. Kahn, Antonucci in Akiyama v Podreberšek 2005; Cobb, Cassel in Caplan v Hlebec in Kogovšek 2003; ter Bourdieu, Coleman in Putnam v Finsveen 2008 in Iglič 2012). Večina teh je potekala na podlagi kvantitativne metodologije in le nekaj izmed njih na podlagi kvalitativne metodologije. Prav to, pa je vzbudilo interes, da sem se preučevanja svojega raziskovalnega vprašanja odločila na podlagi kvalitativne metodologije. Tako je zbiranje podatkov potekalo s kvalitativnim polstrukturiranim intervjujem, po postopku snežne kepe (angl. snow ball sampling).

Za boljši vpogled v preučevano tematiko je tako na začetku podan pregled glavnih teoretskih definicij obravnavanih konceptov – socialnih (egocentričnih) omrežij, socialne opore, socialnega kapitala ter uspeha. Na podlagi teh definicij, je nato nastalo tudi glavno raziskovalno vprašanje in s tem tudi podvprašanje, katera se zanimata o relevantnosti teh konceptov pri posamezniku. Nato je bil oblikovan tudi ustrezen merski inštrument, katerega opis sledi v podpoglavju operacionalizacija, kar pa je že začetek drugega dela diplomske naloge. Ta se nato nadaljuje s podrobnejšo opredelitvijo in opisom izbrane metode zbiranja podatkov. V naslednjem poglavju je analiza zbranih podatkov ter zatem še sklep z zaključnimi povzetki ugotovitev, na podlagi lastne analize in na podlagi izsledkov drugih raziskav.

2 SOCIALNA OMREŽJA

2.1 Definicije omrežja

Socialno omrežje lahko opredelimo kot množico posameznikov, skupin, formalnih organizacij ipd., pri čemer je pomembna povezanost med njimi (socialne vezi). Pri analizi omrežij igra ključno vlogo preučevanje vedenja posameznika, ki ga je mogoče pojasniti z odnosi in s položajem, ki ga ima ta v okolju, v katerem deluje, ter z lastnostmi omrežja, kateremu pripada (Iglič 1988a, 3–4). Pri oblikovanju posameznikovega interesa in pri njegovem sprejemanju odločitev imajo pomembno vlogo tudi drugi akterji njegovega omrežja (Iglič 1988b, 82).

Glede na to lahko torej rečemo, da socialno omrežje predstavlja nek skupek oseb, ki se med seboj poznajo, se družijo ter imajo neke skupne značilnosti. Pomeni t. i. socialno mrežo posameznikov, preko katerih le-ti ohranjajo stike s svojo družino in prijatelji, omogočajo spoznavanje novih prijateljev in širjenje koristnih informacij, kar je odraz njihove samopodobe (Kompore 1999).

Iglič (2001) definira socialno omrežje kot takšno, ki vključuje neke relativno stabilne vezi, katere posameznik vzdržuje s svojim socialnim okoljem. Pravi, da se te vezi kažejo v smislu, da posamezniku omogočajo dostop do različnih virov (kot npr. pomoči v gospodinjstvu, informacij, denarja), ga povezujejo v raznolike organizacijske kontekste (v delovno okolje in prostovoljne organizacije) ali pa zgolj le zadovoljujejo njegove potrebe po intimnosti in sociabilnosti. Te vezi so lahko latentne, kar pomeni, da se bo posameznik obrnil nanje šele v primeru, ko se bo znašel pred neko določeno težavo ali v morebitni stiski. Tako lahko rečemo, da posameznikovo egocentrično omrežje tvori prav množica realiziranih in latentnih vezi v njegovem okolju (Iglič 2001).

V socialna omrežja se vključujemo zavestno, saj na tak način lahko upravljamo s kakovostjo življenja, ker nam omogočajo izmenjavo dobrin in informacij, ki jih potrebujemo v določeni situaciji, pomoč pri reševanju problemov v negotovih okoliščinah in združevanje z drugimi akterji na podlagi skupnih vrednot, kar omogoča kolektivno delovanje in odločanje (Mandič in Hlebec 2005, 264).

Za posameznika so predvsem ključnega pomena socialni stiki v družini in v ožjem sorodstvu, saj le-ti zanj predstavljajo emocionalno in večino instrumentalne ter finančne podpore. Enako pomembne pri tem so za posameznika tudi neformalne (prijateljske) vezi, ki zanj predstavljajo kot neke vrste oporno vez z okoljem ter prav tako morebitno finančno pomoč (Iglič 2001). Takšne vrste vezi so nekoliko šibkejše kot tiste z družino, vendar so vseeno pomembne – tvorijo se predvsem v delovnem okolju ali tekom izobraževalnega procesa ipd.

Pri obravnavi omrežij govorimo o dveh osnovnih vrstah socialnih omrežij (Dremelj in ostali 2004, 48; Zemljič in Hlebec 2001, 192; Kogovšek in Ferligoj 2003, 129–130):

1. *Popolno omrežje* – tvori ga skupina posameznikov, med katerimi vlada ena ali več relacij različnih vrst, npr. kot evalvacija osebe (prijateljstvo, spoštovanje, pripadnost ...), pretok materialnih in nematerialnih virov (poslovne transakcije, izmenjava različnih oblik socialne opore ...), pripadnost (udeležba na dogodkih, članstvo v društvu), interakcija (pogovarjanje, dopisovanje, pošiljanje sporočil), biološka relacija (sorodstvene povezave) in druge. Preko teh raziskujemo naravo relacij med člani omrežja.
2. *Osebno (egocentrično) omrežje* – tvori en posameznik (ego) z eno ali več relacijami, ki potekajo med njim in določenim številom drugih oseb (alterjev). Za takšna omrežja gre praviloma, ko opazujemo naključno izbrane posameznike in njihova osebna omrežja.

Merjenje socialnih omrežij zahteva izbor generatorjev imen oseb, ki so vključene v omrežje. Od generatorjev imen je odvisno, kako široko socialno omrežje bomo popisali in kakšen tip vezi bomo vključili v omrežje ali izpustili iz omrežja na sistematičen način. Pri tem se sama narava vezi oziroma moč vezi socialnega omrežja kaže predvsem v smislu pogostosti stikov, dolžine poznanstva, v katerih socialnih kontekstih in socialnih vlogah se srečujejo. Prav tako je pomembna tudi kakovost odnosov, ki jih posameznik vzpostavlja v različnih družbenih okoljih (izobrazba, etnična pripadnost, starost, spol) in se kaže tudi v socialni opori, ki jo posameznik z njimi prejme (Iglič 2001).

Raziskovanje socialnih omrežij se osredotoča na strukturo omrežja, kompozicijo ali sestavo omrežja ter na stabilnost omrežja – na njegov značaj in notranje odnose v njem.

Pri tem sta ključna velikost omrežja (število posameznikov, vključenih v omrežje) in njegova gostota (medsebojna povezanost članov omrežja). Sestavo omrežja pa razločimo glede na to, kolikšen delež omrežja predstavljajo družinski člani, prijatelji, sosedi, sodelavci in organizacijske vezi v njem. Le-to pa se lahko analizira tudi s homogenostjo med posameznikom in člani omrežja glede na spol, starost, družbeni status in etnično pripadnost ali z ugotavljanjem homofilije omrežja (podobnosti med egom in alterji v starosti in poklicu). Za pomembno značilnost omrežja prav tako šteje tudi geografska razpršenost članov v njem. Stabilnost preučevanega omrežja preverjamo glede na diferenciacijo v moči vezi (povprečna moč vezi med posameznikom in osebami v omrežju – ugotavljamo, kako so si ti blizu) in diferenciacijo v vsebini moči (število vezi, ki so lahko multipleksne – ko se ego in alter srečujeta v različnih socialnih kontekstih; presonalizirane – ko ego prepozna alterja tudi kot prijatelja in ne le kot nosilca določene vloge); in večdimenzionalne vezi (angl. multistranded) – ko sta ego in alter člana istih organizacij (Dremelj 2002 v Nagode 2003; Igljč 2001; Hlebec in Kogovšek 2003).

V tem delu poglavja so tako razložena različna mnenja, razlage in definicije pomembnih teoretikov koncepta socialnih omrežij. Vendar, ker je glavni namen naloge raziskati vlogo egocentričnih omrežij posameznikov, sledi še opredelitev in nekaj ključnih razlag ter definicij o tem.

2.2 Egocentrična socialna omrežja

Egocentrično omrežje ali t. i. osebno ali lokalno omrežje sestavlja neka naključno izbrana oseba ali ego, nas pa pri tem zanimajo predvsem relacije med njim in njegovimi alterji, za katere ni nujno, da se med seboj poznajo. Za analizo egocentričnih omrežij je torej značilno predvsem to, da izbrani posameznik (anketiranec ali ego) odgovarja tako zase kot tudi za vse ostale člane (alterje) svojega omrežja. Pri zbiranju podatkov je vzorec anketirancev naključen, saj opazujemo naključno izbrane ege in njihova osebna omrežja (Kogovšek in Ferligoj 2003, 130; Zemljič in Hlebec 2001, 192; Preša 2010, 13).

Samo merjenje egocentričnih omrežij se lahko izvede na več načinov, in sicer s pomočjo generatorja imen, ki je lahko enostaven (pridobivanje imen alterjev samo z enim vprašanjem) ali pa sestavljen (pridobivanje imen z več različnimi vprašanji) (Preša 2010, 13). Generator imen je torej anketno vprašanje, s katerim dobimo seznam imen alterjev izbranega osebnega omrežja, ki posamezniku dajejo določeno vrsto opore (Zemljič in Hlebec 2001, 210). Kateri tip egocentričnega omrežja na koncu dobimo, je torej odvisno prav od generatorja imen (Podreberšek 2005, 9; Preša 2010, 14).

Pri razlagi egocentričnih omrežij so najpogosteje uporabljeni štiri pristopi, s katerimi opredeljujemo preučevano osebno omrežje ter določimo, h kateremu tipu omrežja ta sodi. Ta se med seboj razlikujejo po načinu izbire članov in v vsebini relacij (Podreberšek 2005, 9):

1. *Pristop interakcije* – anketiranec poroča ali si zapiše vse svoje socialne interakcije nekega določenega obdobja (npr. v zadnjem mesecu). Tako se dobi socialne interakcije brez njihovega pomena za anketiranca.
2. *Pristop izmenjave* – anketiranec navede vse tiste osebe, s katerimi sodeluje v različnih izmenjavah (npr. v čustvenih ali v instrumentalnih izmenjavah, v izmenjavi druženja ipd.).
3. *Čustveni (emocionalni) pristop* – anketiranec navede vse tiste osebe, ki so mu posebno blizu in so mu pomembne. Tukaj je pri razločevanju podanih vrst socialne opore posebno pomemben kriterij bližine, s katerim nato dobimo manjše omrežje z določenimi močnimi vezmi.
4. *Pristop odnosov (socialnih vlog)* – anketiranec navede osebe, s katerimi je v določeni vlogi oziroma v nekem družbeno določenem odnosu (npr. starši, bratje, sestre, prijatelji ipd.).

Na podlagi teh pristopov in drugih empiričnih študij strokovnjaki, kot so Kahn, Antonucci in Akiyama, (Podreberšek 2005, 10–11) razdelijo posameznikovo osebno omrežje na tri območja koncentričnih krogov:

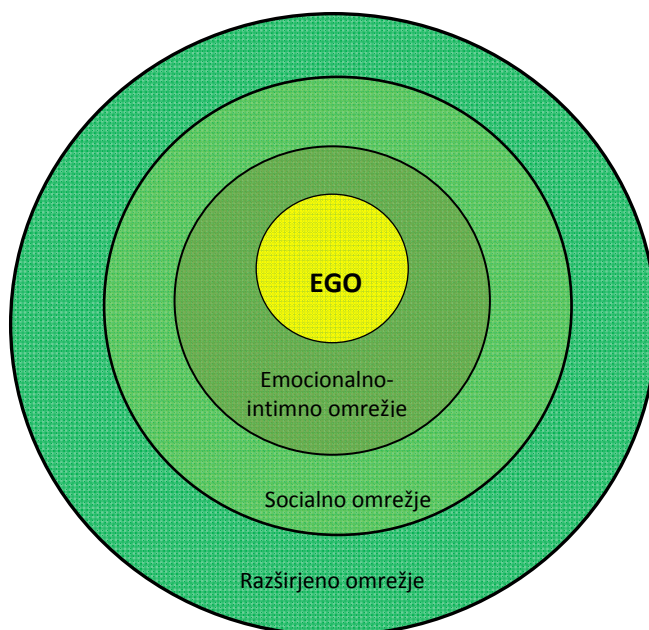
1. *Emocionalno-intimno omrežje* (prvi koncentrični krog) – sem sodijo akterji, ki so posamezniku (egu) najbližje. Gre za zelo tesne in hkrati stabilne vezi, saj so tvorjene med majhnim številom oseb, ki hkrati igrajo več različnih vlog. Sem

sodijo bližnji sorodniki, partner in dobri prijatelji. V tovrstnem omrežju se članstvo le redko spreminja.

2. *Socialno omrežje* (drugi koncentrični krog) – člani imajo eno ali več vlog. Tukaj gre običajno za recipročne odnose in izmenjavo uslug, ki jih tvorijo prijatelji, razširjena družina itd. Ti odnosi so malo manj intimni kot v prvem krogu.
3. *Razširjeno omrežje* (tretji koncentrični krog) – gre za površinske odnose, v katere je vključenih veliko akterjev, ki posamezniku zagotavljajo takšne usluge in funkcije, ki jih znotraj prvih dveh krogov ne more doseči. Gre za odnose z oddaljeno družino, sosedi, sodelavci ..., odnose, v katerih je članstvo zelo spremenljivo.

Razlaga omrežij s koncentričnimi krogi omogoča boljšo predstavo funkcije članov znotraj krogov in nam hkrati pojasni, kako njihova socialna opora vpliva na zdravje in dobro počutje ega v situacijah, s katerimi se sooča v različnih točkah svojega življenja (Podreberšek 2005, 10–11).

Slika 2.1: Teoretični model omrežij socialne opore s tremi koncentričnimi krogi.

Vir: Kahn in Antonucci v Sugarman (1986, 11).

3 SOCIALNA OPORA

V življenju se velikokrat srečujemo in soočamo z različnimi situacijami, ki od nas zahtevajo različna psihična in fizična vlaganja, zaradi katerih potrebujemo nekoga, ki nam ob težkih, neodločnih situacijah v katerih ne vemo kako in kaj, stoji ob strani, nam ponuja svojo pomoč in nudi oporo, spodbudo ali motivacijo, ki nam pomaga, da lažje izpeljemo celotno zadevo do konca.

Socialna opora se kaže kot neke vrste pomoč posamezniku pri opravljanju konkretnih nalog, učenju spretnosti, vodenju, pri zagotavljanju materialnih sredstev ter pri socialnih stikih, ki zanj predstavljajo prijetno počutje (Bojanec 2009).

Socialna opora predstavlja neko interakcijo z nam pomembnimi osebami, ki jim zaupamo. Opredeljuje se kot vsota dobrodejnih posledic, ki imajo pozitiven vpliv na počutje in zdravje posameznika. Ta tako deluje kot neke vrste varovalo posameznika proti naraščanju stresa in posledicam, ki nastanejo pri tem (Bojanec 2009).

Glede same socialne opore je v tej smeri nastalo veliko teorij. Pri raziskovanju socialne opore sta pri njeni opredelitvi in razlagi pomembni teorija modela splošnih učinkov (angl. The main effect model) in teorija socialne opore kot zaščite pred vplivi stresnih situacij (angl. The buffering model). Obe omenjeni teoriji se ukvarjata z oporo v pomenu njenih neposrednih učinkov na zdravje in dobro počutje (Hlebec in Kogovšek 2003, 107). *Model socialne opore kot zaščite*, ki opredeljuje socialno oporo predvsem kot temeljni dejavnik zaščite pred stresnimi dejavniki in situacijami v posameznikovem življenju, je nastal iz teorij zgodnjih teoretikov in raziskovalcev Cobba, Cassela in Caplana (Vaux v Hlebec in Kogovšek 2003, 108). V tem modelu se ustrezna socialna opora predpostavlja kot nek ključni element, ki posreduje v stresnih situacijah in odločilno vpliva k zmanjšanju psiholoških pritiskov, lahko pa tudi celo prepreči ali zmanjša možnost za nastanek morebitnih fizičnih obolenj. Iz tega modela izhaja še drugi, prej omenjeni *model splošnih učinkov*, ki pravi, da ima socialna opora ne glede na stresne okoliščine pozitiven učinek na psihično in fizično zdravje ter na dobro počutje posameznika (Vaux v Hlebec in Kogovšek 2003, 108). Na samo učinkovitost socialne opore ima posebej velik vpliv vrsta stresnih okoliščin, v katerih se nahaja posameznik,

podana vrsta socialne opore in specifični individualni kontekst (npr. v kakšni medsebojni vlogi sta dajalec in prejemnik socialne opore ter kakšna so pričakovanja in norme v zvezi s temi vlogami) (Hlebec in Kogovšek 2003, 109).

Poleg nekaj ključnih opredelitev socialne opore v zgornjem delu tega poglavja, so spodaj navedene še pomembne definicije sociologov, ki so se ukvarjali z njenim preučevanjem.

3.1 Definicije socialne opore

Durkheim predstavlja enega izmed prvih teoretikov, ki je s svojim preučevanjem socialne opore pomembno vplival tudi na kasnejše razprave v povezavi s socialnimi odnosi ter v povezavi le-teh z zdravjem in s počutjem. Na pomembnost socialnih odnosov v življenju posameznika je poudarjal in opozarjal v svojih raziskavah o samomorih, v katerih je prišel do ugotovitev, da pomanjkanje socialnih odnosov vpliva na večjo nagnjenost k samomorilnosti (Hlebec in Kogovšek 2003, 107).

Glede socialne opore je bilo spisanih že mnogo opredelitev. Vendar so bili teoretiki v zgodnjih sedemdesetih letih dvajsetega stoletja predvsem pozorni na njen emocionalni vidik, ki izraža socialno oporo kot neke vrste občutek pripadnosti in sprejemanja ter skrbi pri tistih ljudeh, ki so pomembni za vsakega posameznika. Cassel, Caplan in Cobb tako predstavljajo imena najpomembnejših teoretikov, ki sodijo na sam začetek izvajanja sistematičnega raziskovanja socialne opore, ki so izhajala prav s tega področja – emocionalnega vidika opore, ter s tem tudi pomembno vplivali na razvoj tega področja (Vaux 1988, 5–8; Hlebec in Kogovšek 2003, 103, 107).

Cassel je trdil, da predstavlja raziskovanje psihosocialnih procesov še posebno pomembno vlogo pri samem razumevanju bolezenskih stanj ter da ima socialna opora ključno vlogo pri boleznih, povezanih s stresom. Po njegovem mnenju predstavlja ključni element socialne opore povratna informacija, katero posameznik prejme v največji meri od tistih, ki so mu pomembni in najbližjih drugih (Hlebec in Kogovšek 2003, 103). Prav na tem temelji tudi opredelitev socialne opore kot zaščite, ki posameznika in njegovo zdravje ščiti pred morebitnem stresom. Cassel je v svojem času že priznaval takrat mnogokrat spregledano dejstvo, da sta socialna opora in stres v

določenih situacijah močno povezana, saj lahko nek dogodek (kot npr. ločitev, smrt v družini, izguba delovnega mesta) po eni strani zmanjšuje oporo, hkrati pa po drugi strani to potrebo po opori spet povečuje. Glede na to lahko neka določena vez predstavlja za posameznika prav tako vir opore kot tudi vir stresa (kar še posebno velja za najbližje vezi) (Hlebec in Kogovšek 2003, 104; Vaux 1988).

Caplan je prav tako kot Cassel poudarjal pomen socialnih vezi in njihov vpliv na sam potek in izide kriz, s katerimi se sooča posameznik v svojem življenju. Socialna opora tudi po njegovem prepričanju predstavlja neke vrste dejavnik pred stresom. Izpostavljal je predvsem pomembnost vzajemnosti in trajnosti odnosov, tako bližnjih (družinski člani in prijatelji) kot tudi tistih bolj oddaljenih vezi (skupine za pomoč, sosedski odnosi, "skrbniki skupnosti" – npr. lokalni duhovniki ali osebni zdravniki). Pri tem pa je tudi natančneje opredelil tri vrste pomoči, ki jih posamezniku zagotavlja tak "sistem opore". To so emocionalna, materialna in informacijska opora (Hlebec in Kogovšek 2003, 104; Vaux 1988).

Tudi Cobb je razumel socialno oporo kot neke vrste zaščito pred stresom in kot dejavnik dobrega počutja. Vendar je bila razlika v njegovi opredelitvi socialne opore od drugih dveh avtorjev (Cassela in Caplana) v tem, da jo je Cobb definiral kot tisto informacijo, ki posamezniku omogoča zavedanje, da je ljubljen, sprejet, spoštovan in da pripada sistemu komuniciranja in vzajemnih obveznosti. Enako tudi vzajemnost predstavlja enega izmed ključnih dejavnikov za preučevanje in razumevanje delovanja socialne opore, saj lahko vpliva na zadovoljstvo z življenjem in prav tako tudi na občutek sreče, kar je bilo tudi dokazano s strani nekaterih empiričnih raziskav. Tako so tisti posamezniki, ki uravnoteženo izmenjujejo oporo, v svojih odnosih po navadi bolj zadovoljni in srečni, na kar vpliva stopnja bližine odnosa ter tudi s tem povezane norme in pričakovanja. Z vzajemnostjo izmenjav socialne opore je povezano tudi to, v katerem življenjskem obdobju se nahaja posameznik, ter vrsta (prijatelj, partner, sorodnik) ali status odnosa (hierarhičen ali enakopraven) med dajalcem in prejemnikom opore (Hlebec in Kogovšek 2003, 104; Vaux 1988).

Lin je definiral socialno oporo kot zaznano instrumentalno ali ekspresivno ponudbo, ki jo posamezniku nudijo njegovi intimni in zaupni prijatelji ter tudi vsi ostali akterji v njegovem omrežju. *Instrumentalna opora* naj bi bila po njegovem tista, ki implicira

predvsem na uporabo socialnih vezi kot sredstev za doseganje zastavljenih ciljev. Posamezniku jo omogočajo predvsem osebe, ki so v šibkejši relaciji z nekim določenim posameznikom. *Ekspresivna opora* je tista, ki se osredotoča na uporabo socialnih vezi kot sredstev in ciljev hkrati. Do takšne opore posameznik pride preko tistih oseb, ki so močno povezane z določenim posameznikom (Iglič 1989, 2; Vaux 1988, 27). Do obeh oblik socialne opore lahko posameznik dostopa preko vezi lastne socialne vpetosti v skupnost, socialno mrežo in v intimne odnose, ki jih zaznava kot pripadnik skupnosti, kot sledenje normiranim odnosom v socialni mreži in intenzivno vključenost v primeru intimnih, zaupnih odnosov (Iglič 1989, 2).

Prav tako tudi poznejši teoretiki in raziskovalci socialne opore (kot npr. Thoits v Hlebec in Kogovšek 2003, 104), kljub priznavanju socialne opore kot kompleksnega večrazsežnega pojma, poudarjajo primarni pomen emocionalne opore najpomembnejših drugih kot najmočnejšega pojasnjevalnega dejavnika za zmanjševanje stresa in njegovih posledic na zdravje in dobro počutje. Ključni pomen socialne opore je tako v skladu s prej omenjenimi opredelitvami le-te, prav v njenih pozitivnih emocionalnih funkcijah (Hlebec in Kogovšek 2003, 104).

Thoits razlaga socialno oporo kot stopnjo ravni, do katere so zadovoljene temeljne socialne potrebe posameznika skozi svoje interakcije z drugimi. Temeljne socialne potrebe pojasnjuje s posameznikovo potrebo po pripadnosti, naklonjenosti, varnosti, identiteti in cenjenosti (Iglič 1989, 2).

Novejše opredelitve socialne opore izpostavljajo tudi to, da je le-ta tudi kompleksen interakcijski in komunikacijski proces med ljudmi. Med najboljšimi je Vauxova (1988), ki opredeljuje socialno oporo kot kompleksni pojem višjega reda in jo razdeli na tri osnovne elemente, ki jih povezuje kompleksna dinamika procesov izmenjave in komuniciranja med posameznikom in njegovim socialnim okoljem (Hlebec in Kogovšek 2003, 105): na vire socialne opore, oblike socialne opore ter posameznikovo subjektivno zaznavo oziroma oceno virov in oblik socialne opore, kar pa je podrobneje opredeljeno v naslednjih treh podpoglavjih.

3.2 Viri socialne opore

Vaux pravi, da viri predstavljajo tisti del posameznikovega omrežja, na katerega se ta obrača po pomoč in podporo v težkih trenutkih. V ta del posameznikovega omrežja tako kot ključni štejejo tiste osebe, ki so mu blizu – družina, partner, prijatelji (Vaux 1988). Ta omrežja so relativno stabilna tako po velikosti kot po sestavi, razen v obdobjih pomembnih življenjskih prehodov in večjih sprememb (poroka, ločitev, hujša nesreča, izguba delovnega mesta ipd.). Na samo vrednost teh omrežij (na njegovo občutljivost, dostopnost in zmožnost kot vira opore) vplivajo značilnosti omrežja socialne opore (struktura, sestava, kakovost odnosov v njem). Omrežja socialne opore predstavljajo za posameznika vir, na katerega se lahko opre. Čeprav mu lahko ustrezno oporo v določeni situaciji ponudijo tudi odnosi, ki so na splošno in praviloma učinkovit vir opore (Hlebec in Kogovšek 2003, 105).

Viri socialne opore posameznika zanj predstavljajo materialno, finančno, informacijsko ter emocionalno oporo. Lahko se pojavljajo le v specifičnih življenjskih situacijah ali pa nastopajo kot steber opore v nekih danih situacijah. Na podlagi tega lahko rečemo, da najbolj učinkovit vir socialne opore posameznika predstavljajo ravno tisti, ki so mu blizu. Tako je kot poglobitno pri preučevanju virov socialne opore, v središču pozornosti predvsem vprašanje, *kdo* nudi oziroma zagotavlja socialno oporo (Iglič 1989, 4–7).

Z zastavljenim vprašanjem glede ugotavljanja virov socialne opore se ukvarja več pristopov. Najbolj poznana sta relacijski in hierarhični pristop. *Relacijski pristop* vsebuje tri vidike socialnih vezi: kvantitativni, strukturni in funkcionalni. Kvantitativni vidik se osredotoča predvsem na kriterij obstoja in števila določenih vezi, strukturni vidik izpostavlja v glavnem lastnosti določenega socialnega omrežja (kot so gostota, homogenost in doseg omrežja), funkcionalni vidik pa določa stopnjo opravljanja določene funkcije s strani neke socialne vezi (Iglič 1989, 4–7). *Hierarhičen pristop* temelji na ločevanju glede na kriterij bližine oziroma glede na razdaljo do opazovanega vira. Pri tem gre pravzaprav za socialno bližino posameznika z njegovimi viri opore. Bolj kot sta si posameznik in vir blizu, bolj intenzivna je tudi vez med njima. Znotraj tega Pearlin loči vire socialne opore na tri skupine (Iglič 1989, 4):

1. *Socialna mreža*: kjer kot del celotnega omrežja vključi predvsem tiste najširše opredeljene vire za posameznika. Tukaj meje omrežja pravzaprav predstavljajo tudi meje tistih stikov, na katere se posameznik lahko še zanese. Poleg vseh virov opore, ki so mu na voljo, se bo nanje obrnil le v določenih, izrednih situacijah.
2. *Socialne skupine*: znotraj katerih so odnosi bolj neposredni, so bolj aktivni in intenzivni, kot so izven njih. V socialne skupine sodijo predvsem tiste osebe, ki živijo v posameznikovi bližini in se z njimi pozna že daljši čas.
3. *Intenzivni medosebni odnosi*: so skupina, ki vključuje tiste osebe, ki so posamezniku najbližje in so z njim v intimnih ter zaupnih odnosih. To so tudi osebe, ki mu najpogosteje nudijo emocionalno podporo.

Na podobnem principu temelji tudi Antonuccijina delitev osebnega omrežja posameznika na tri območja koncentričnih krogov (prikazano na Sliki 2.1), ki tvorijo razširjeno, socialno in emocionalno-intimno omrežje. V samem središču koncentričnih krogov se nahaja ego (posameznik), v ostalih krogih pa so razporejeni alterji (člani njegovega omrežja) – bližje kot so središču, pomembnejši so. Emocionalno-intimni krog predstavlja notranji krog, saj je najbližje središču, in predstavlja tiste osebe, ki so posamezniku zelo blizu in si brez njih ne predstavlja svojega življenja. Vanj sodijo partner, otroci, bližnji sorodniki in dobri prijatelji. Sledi srednji krog, imenovan socialno omrežje, ki vključuje tiste osebe, ki so posamezniku nekoliko manj blizu, vendar so mu vseeno še vedno zelo pomembne – vanj sodijo vsi ostali sorodniki, prijatelji, tudi nekateri sosedi in sodelavci. Razširjeno omrežje, ki predstavlja zunanji in tudi najbolj oddaljen krog od središča, vsebuje tiste osebe, ki so še vedno dovolj blizu in dovolj pomembne v posameznikovem življenju, da so še lahko del njegovega osebnega omrežja. V ta krog torej sodijo oddaljena družina, sodelavci, nadrejeni, sosedge in profesionalci (Antonucci v Nadoh in drugi 2004, 379–381).

Na enak način se omenjeni viri socialne opore ločijo tudi kot formalni in neformalni viri. *Formalni viri* so predvsem tisti, ki omogočajo določene usluge – npr. osebna nega, pomoč pri gospodinjskih opravilih, druženje ipd. Posameznikom posredujejo predvsem oporo s profesionalnim odnosom, ki ne vključuje čustev. Za takšne vire štejejo profesionalne storitve, ki jih ponujajo državne institucije, zasebne profesionalne storitve

ter prostovoljne organizacije. *Neformalni viri* za posameznika najpogosteje pomenijo dolgoročen in velikokrat tudi vseživljenjski ter nenadomestljiv vir pomoči, kamor sodijo najbližji družinski člani (Vaux 1988, 234).

3.3 Oblike socialne opore

Oblike socialne opore so kot neka specifična dejanja oziroma vedenja, ki se večinoma priznavajo kot dejanja z namenom pomoči (opore) posamezniku, spontano ali na njegovo prošnjo za pomoč (Hlebec in Kogovšek 2003, 106). Kot takšna dejanja večinoma štejejo zagotavljanje materialnih dobrin in izkazovanje naklonjenosti, všečnosti, pripadnosti. Kljub temu da so dejanja opore oziroma oporna vedenja storjena z dobrim namenom, ni nujno, da le-ta tudi pomagajo ali da so percipirana kot oporna. Sam izid podane opore je odvisen predvsem od vrste kontekstualnih dejavnikov (količine in oblike opore, časovnega trenutka, v katerem je ta ponujena, narave odnosa med dajalcem in prejemnikom opore in drugih) in vsako dejanje opore ima prav tako potencialno različne možne kratkoročne ali dolgoročne učinke in posledice (Vaux 1988, 29; Hlebec in Kogovšek 2006, 16).

Nastalo je več različnih opredelitev oblik socialne opore. Tako pride do opredelitev socialne opore z več razsežnostmi: socialne opore kot konkretna aktivnost – kot takšna šteje predvsem opora v smislu instrumentalne, informacijske in materialne opore oziroma gre za oporo s konkretnimi dejanji; in socialna opora kot zagotavljanje različnih funkcij, usmerjena na skrb drugega – predvsem z dajanjem emocionalne in informacijske opore. Pri tem je potrebno izpostaviti tudi nekaj avtorjev, ki so se opredelitve socialne opore lotili na takšen način: Lin socialno oporo pojasnjuje z instrumentalno in ekspresivno funkcijo, Pattison ločuje le med instrumentalno in afektivno funkcijo, Kahn in Antonnucijva pa jo opredelita z instrumentalno, afirmativno in afektivno obliko (Iglič 1989, 8).

Weiss in Thoits veljata za dva izmed zgodnejših avtorjev, ki sta se pri razlagi socialne opore nanašala predvsem na njeno emocionalno raven. Weissova opredelitev socialne opore tako velja kot ena izmed prvih sistematičnih opredelitev, s katero je vplival tudi na kasnejša razmišljanja drugih. Znotraj le-te je socialno oporo razvrstil v šest skupin:

občutek pripadnosti ali povezanosti, socialna integracija, utrditev občutka varnosti, občutek zanesljive povezanosti, vodstvo ali usmerjanje, in možnost skrbi za drugega. Thoits socialno oporo razlaga kot skupino nekih koristnih informacij, ki jih posamezniku priskrbijo predvsem tisti, ki so mu pomembni. Pri tem socialno oporo razdeli v tri skupine: emocionalno, instrumentalno ali materialno ter informacijsko oporo (Vaux 1988, 5).

Na podlagi nastalih teoretičnih opredelitev in empiričnih študij razvrščamo socialno oporo v štiri skupine (Hlebec in Kogovšek 2003, 106). V nadaljevanju več pozornosti namenjam predvsem informacijski in emocionalni opori:

1. *Instrumentalna (ali materialna) opora*, ki se nanaša predvsem na materialno pomoč (npr. posojanje denarja, orodja, pomoč pri hišnih opravilih ...).
2. **Informacijska opora**, ki se nanaša predvsem na tiste informacije, ki jih posameznik potrebuje ob pomembnih življenjskih dogodkih (npr. selitev, izguba službe, medsebojni konflikti ...), ki zanj pomenijo posebno stresno obdobje. Ali drugače, tovrstna opora posamezniku omogoča neke vrste pomoč, potrebno pri definiranju, razumevanju, soočanju in reševanju njegovih težav. Gre za izmenjavo pomembnih informacij, potrebnih pri sprejemanju odločitev. To oporo mu večinoma zagotavljajo osebe, ki so tesno povezane z njim in so mu blizu (Zemljich in Hlebec 2001, Hlebec in Kogovšek 2003). Gre za oporo, ki se nanaša predvsem na pogovore o mnenjih in dejstvih, povezanih s posameznikovimi tekočimi težavami (Thoits v Vaux 1988).
3. **Emocionalna opora** predstavlja pomoč tako ob večjih kot manjših življenjskih krizah (smrt bližnjih, ločitev, težave v družini ali na delovnem mestu ...) ter deluje tudi kot zaščita pred stresom, saj je povezana s samim spopadanjem posameznika s stresno situacijo, kajti vsebuje točno tiste ("emocionalne") elemente (izražanje skrbi, empatije), ki so ključni za obvladovanje stresa (Hlebec in Kogovšek 2003). Gre za oporo, ki se nanaša na spoštovanje, ljubezen, skrb, empatijo, skupinsko pripadnost (Thoits v Vaux 1988). Tovrstne opore je največ deležen s strani tistih oseb, s katerimi se pogovarja o pomembnih osebnih zadevah in so z njim močno in intimno povezane. Ti odnosi

so zato tudi trajnejši in manj variabilni (Zemljič in Hlebec 2001, Hlebec in Kogovšek 2003).

4. *Druženje*, ki se nanaša na oporo v obliki neformalnega občasnega druženja (npr. izleti, obiskovanje, kino ...).

3.4 Posameznikova subjektivna zaznava socialne opore

Po Vauxu (1988) ta del predstavlja tretji element socialne opore in v glavnem opredeljuje posameznikovo oceno (evalvacijo) prisotnosti, zadostnosti in kakovosti prejete opore. Gre predvsem za njegovo dojetje prejete opore v odnosu z osebo, ki mu to oporo daje. Na podlagi tega bi lahko rekli, da je ta zaznava kot neke vrste indikator kakovosti zagotavljanja opore, ki se izraža predvsem v posameznikovem zadovoljstvu s prejeto oporo, z občutkom pripadnosti in s spoštovanjem (Hlebec in Kogovšek 2003, 106–112).

Kot prvi vidik evalvacije se obravnava prisotnost virov socialne opore, katero se razume kot posameznikovo zavedanje, da se v določeni situaciji lahko obrne k nekemu po pomoč. Drugi vidik vključuje zaznavo kakovosti in količine prejete socialne opore. Oba vidika sta za posameznika posebno pomembna, saj vplivata na njegovo dobro počutje in zdravje v obliki neposrednega in zaščitnega učinka pred stresom (Iglič 1989, 7–8), kar je neposredno povezano z njegovim zadovoljstvom.

Posameznikovo dojetje (percepcija) socialne opore je odvisno od odnosov znotraj njegovega socialnega omrežja, ki pravzaprav tudi predstavljajo njegove vire socialne opore. Percipirana opora naj bi bila torej opora, ki je visoko stabilna skozi celotno življenje posameznika in se v glavnem ne spreminja. Posameznikova ocena prejete opore tako temelji predvsem na zadovoljstvu v teh odnosih, boljše kot je, večje je tudi njegovo zadovoljstvo s prejeto podporo. Na subjektivno oceno v glavnem vplivajo posameznikove osebne značilnosti, na podlagi katerih ločimo ekstravertirane in introvertirane osebnosti (Kogovšek v Preša 2010).

Ekstravertirane osebe so torej tiste, ki so na splošno bolj zadovoljne s prejeto oporo v svojem omrežju. To je večinoma posledica tega, da poznajo večje število ljudi, ker so bolj odprti in družabni ter imajo hkrati tudi veliko takšnih oseb, s katerimi so si blizu in

jim zaupajo. *Introvertirane osebe* so manj družabne in imajo posledično tudi manjša omrežja. Takšni posamezniki se zato redkeje obrnejo po pomoč k drugim, zaradi česar so tudi manj zadovoljni s prejeto socialno oporo (Preša 2010).

4 USPEH

4.1 Definicije uspešnosti

Uspeh vsak posameznik definira po svoje. To, kar pomeni zanj uspeh, je odvisno od tega, kaj je zanj pomembno, in pa predvsem od tega, da ve, kaj hoče in da si na podlagi tega zastavi prave cilje za naslednje obdobje. Uspeh za posameznika torej pomeni zadovoljevanje določenih potreb oziroma zastavljenih ciljev. Vse to povleče za sabo še potrebno motivacijo in s tem povezano samozavest, vero vase in v svoje delo in osredotočenost, ki so kot neke vrste dejavniki, pomembni pri realizaciji teh ciljev (Inpris 2013; Bobnar 2010).

Kot pravi Franjo Trojnar (1998), si vsak človek želi uspjeti. Uspeti predvsem na treh področjih – na delovnem mestu, v družini in v osebostnem razvoju, kajti želja po uspehu je za posameznika tako pomembna, kot je zanj dihanje, saj mu ta daje na nek način motivacijo po nadaljevanju in vztrajanju pri svojem še naprej. Poudari: »Živimo zato, da uspemo.« Uspeti, po njegovem, pomeni razviti svoje sposobnosti, preseči samega sebe, prebuditi se, biti srečen, pomeni znati osrečevati tako sebe kot tudi ljudi okoli sebe. Uspeti pravzaprav niti ni tako težko, čeprav to spoznamo šele takrat, ko je ves trud za nami.

Uspešnost se velikokrat navezuje na produktivnost, učinkovitost in kakovost opravljene naloge ali zastavljenega cilja posameznika. Uspešnost torej pomeni delati prave stvari oziroma gre predvsem za doseganje določenih ciljev ali rezultatov (v podjetju, šoli ipd). Sama učinkovitost posameznika se pri tem lahko zviša ali zniža glede na časovno omejitev dela, kar je odvisno od njegovih lastnosti ter realnosti časovne omejenosti (Jurančič 1979, 6; Kavčič 1991, 125). Resnični uspeh posameznika je tako njegovo zadovoljstvo ter dejstvo, kdo in kaj je postal zaradi tega, kar je dosegel.

Slika 4.2: Krona uspeha.

Med uspešnostjo in osebnostno rastjo obstaja neposredna povezava. Za doseganje uspeha je pomembna združitev duhovnega in materialnega v eno, kajti ni smiselno postavljati nekih strogih meja med profesionalnim delom in službo na eni strani in družino na drugi strani. Pomembno je, da pri svojem razvoju in pri strmenju po doseganju svojih ciljev rastemo skupaj s svojim delom in tudi z družino ter pri tem hkrati razvijamo tudi svojo osebnostno rast, kajti le tako jih lahko tudi realiziramo, s tem, da delamo na samorealizaciji (Trojnar 1998).

Vir: Trojnar (1998, 7).

Za doseganje osebne uspešnosti oziroma za uspešno življenje so potrebni štiri ključni elementi oziroma razvoj osebnostnih lastnosti, na katere bi moral biti posameznik še posebno pozoren. Do njih ne pride tekom šolanja (z izobraževanjem), temveč se jih nauči tekom življenja s svojo družbeno aktivnostjo in prizadevnostjo, s čimer rastejo njegovi potenciali, razgledanost in razumnost. To so (Račnik 2008):

1. *Dobri in kakovostni odnosi z drugimi*: na poti do uspeha šteje predvsem sposobnost znati vzpostavljati kakovostne in spoštljive odnose z drugimi. Na podlagi tega, kako dobri so ti odnosi, izhaja posameznikovo zadovoljstvo, optimizem ter posledično tudi sama uspešnost na področju, na katerega se ti odnosi nanašajo.
2. *Sodelovanje in timsko delo*: sposobnost znati sodelovati z drugimi, se z njimi posvetovati, jih poslušati in iz tega izvleči najpomembnejše, je ključnega pomena na poti do uspeha. Namreč, tudi vsi večji svetovni dosežki (izdelki, ki so omogočili tehnološki razvoj, odkritje Amerike ipd.) so bili doseženi ravno na podlagi sodelovanja.
3. *Usmerjenost – fokus*: od tega, v katero smer je usmerjena posameznikova pozornost, so odvisni tudi njegovi rezultati. Dobro je biti pozitivno usmerjen, imeti zastavljen cilj pred seboj, biti natančen in pozoren na napake, jih sproti reševati in gledati, da se jih ne ponavlja ter da se iz njih lahko nekaj nauči.

4. *Kakovostno vodenje*: se nanaša na zastavljene cilje, postopke, procedure, strukture, vzorce in konec koncev tudi na samo uspešnost pri izvedbi tega zastavljenega cilja.

Po podrobnejši opredelitvi uspeha lahko pridemo do zaključka, da imajo, pravzaprav na vsak zastavljeni cilj oziroma na njegovo uspešno izvedbo, vpliv različni dejavniki in situacije. Prav o tem pa je podrobneje zapisano v spodnjem poglavju.

4.2 Dejavniki uspešnosti

Na uspešnost posameznika najpogosteje vpliva narava dela in okolje, v katerem ga opravlja, prav tako pa tudi odnosi z drugimi posamezniki (s katerimi sodeluje pri opravljanju naloge ali dela, mu pomagajo), motiviranje in nagrajevanje, znanje, izkušnje, osebnostne lastnosti, tehnologija, časovna omejenost pri delu ipd. Te pa lahko razdelimo na notranje dejavnike (tiste, ki izhajajo iz posameznika) in na zunanje dejavnike (na katere posameznik nima vpliva) uspešnosti. Kot posledica obeh je najpogostejši stres (Petkovšek 2007).

Ker se motivacija obravnava kot eden izmed glavnih dejavnikov, ki vplivajo na to, kako je posameznik uspešen, je zato več o tem zapisano v spodnjem podpoglavju.

4.2.1 Motivacija in zadovoljstvo

Motivacija se obravnava kot neke vrste sile, ki spodbujajo in usmerjajo posameznika ter mu pomagajo pri doseganju vnaprej zastavljenih ciljev. Od nje je odvisna tudi stopnja njegove samozavesti, težnje, odločnost, vztrajnost, predanost in optimizem. Odvisna je predvsem od stopnje samozavedanja, da ceni tisto, kar ga vodi k realizaciji svojih ciljev. Enako je pri dajanju motivacije drugim, ko želimo vplivati na njihovo vedenje. Pozorni moramo biti na to, kaj jih motivira, saj na tak način hkrati tudi pomembno prispevamo k razvijanju svojih in njihovih družbenih veščin. Istočasno pa se s tem krepi tudi naša lastna sposobnost in zavedanje, da znamo pozitivno vplivati na vedenje drugih ljudi (Bobnar 2010).

Motivacija pomeni z drugimi besedami pravzaprav tudi spodbujanje nekoga pri nekem dejanju ali vedenju z namenom, da bi povečali njegovo željo po uspehu, po učinkovitejšem delovanju. To temelji na ustrezno izbranih besedah, ki pustijo svoj učinek na izbrani osebi, ki jo spodbujamo. Pri tem se pogosto glede na okoliščine v skladu s spodbudo posega tudi po ustreznih pohvalah, nagradah, dobitkih in izkazovanjih časti, katere geste uporabimo z namenom, da gradimo na boljšem medosebnem odnosu. Vendar je potrebno biti pri uporabi le-teh previden, saj lahko hitro pride do obratnega učinka in pri želeni osebi naredimo več škode kot koristi.

Ločimo dve vrsti motiviranja ljudi, in sicer: zunanjo motivacijo, ki pomeni odziv posameznika na spodbudo in motive, ki mu jih ponujajo drugi, ter notranjo motivacijo, za katero gre v primeru, ko ta prihaja iz posameznika samega. Na obeh lahko delamo na različne načine. Na primer, posamezniku dobro in z veseljem opravljeno delo prinese poleg finančne koristi, pohval in zadovoljstva drugih, tudi globoko osebno zadovoljstvo in občutek udejstvovanja življenjskega poslanstva, prinaša pa mu tudi motivacijo za nadaljnje uresničevanje svojih sanj in zastavljenih ciljev.

Kot ključni dejavniki, ki vplivajo na motivacijo posameznika, veljajo predvsem njegova odločnost in predanost pri doseganju zastavljenih ciljev, prevzemanje pobude in izkoriščanje priložnosti, nenehno strmenje k izboljšanju svojih sposobnosti in s tem posledično tudi k doseganju visokih meril pri tem, ter ohranjanje optimizma v težkih situacijah (Bobnar 2010).

Pri pisanju pričujoče diplomske naloge bom pozornost obračala na različne aspekte uspešnosti preučevanih oseb. Najbolj bom pozorna na učno oziroma študijsko uspešnost posameznika, v smislu njegove uspešnosti med samim študijskim procesom – pri opravljanju izpitov in drugih študijskih obveznosti – ter tudi na opravljanje procedur pri zaključevanju izobraževanja (diploma). Po drugi strani pa bom pozorna tudi na uspešnost v zaposlitvi, v smislu kariernega uspeha. Tukaj bom pozorna predvsem na zadovoljstvo z delovnim mestom, na možnosti osebnostnega razvoja in razvoja kompetenc, ki so mu na delovnem mestu omogočene, z njegovo učinkovitostjo in vestnostjo na delu. Zanimale pa me bodo tudi še vse ostale vrste morebitne uspešnosti respondentov, ki jih bodo imenovali glede na zastavljene cilje. Torej, na njihov uspeh v

ljubezni ali njihov cilj uspeti na kakšnem drugem področju, v smislu hobijev, npr. glasbenem, umetnostnem ipd. Ker ima vsak posameznik drugačno definicijo uspeha, se bom pozanimala tudi, kaj zanje uspeh v glavnem pomeni.

5 SOCIALNI KAPITAL

5.1 Definicije socialnega kapitala

Socialni kapital je povezan s človeškim kapitalom, označuje pa vključenost posameznika ali kolektivnih akterjev v družbene vezi in omrežja. Predstavlja torej vse tiste vire oziroma "razpoložljiva sredstva", ki si jih posameznik pridobi z medsebojnimi odnosi ali z udejstvovanjem v omrežni skupnosti. Kot temelj le-tega so v ospredju v glavnem zaupanje, vzajemnost in izmenjava informacij. Gre torej za vlaganje v medsebojne odnose, v oblikovanje strukture dolžnosti in pričakovanj, norm in sankcij, odgovornosti in avtoritete, ki omogočajo boljše in učinkovitejše delovanje organizacije. Pri tem se ob večji uporabi teh indikatorjev skladno povečuje tudi stopnja socialnega kapitala kot moralnega vira (Field v Igljč 2012).

Ko je pojav pojma "socialni kapital" v sociologiji postal pomemben koncept in predmet empiričnih študij na širših področjih, ki jih zajemajo družbene vede, vključno s sociologijo, z antropologijo, ekonomijo, s političnimi vedami, z zgodovino in tudi medicino, je s tem postal tudi predmet obravnave sociologa Pierra Bourdieuja, ekonomista Jamesa Colemana, politologa Roberta Putnama ter številnih njihovih privržencev (Finsveen 2008).

Prva tradicija, ki temelji na Bourdiejevih delih, definira koncept socialnega kapitala kot "agregat dejanskih in potencialnih resursov, ki so povezani s posedovanjem trajnih omrežij, bolj ali manj institucionaliziranih odnosov vzajemnega poznanstva in prepoznavanja ali drugače, s članstvom v neki skupini, ki vsakemu od svojih članov ponuja podporo kolektivno posedovanega kapitala" (Finsveen 2008, 295). Tako je na podlagi te opredelitve količina socialnega kapitala, do katerega posameznik dostopa, odvisna od količine omrežnih povezav, v katere je ta posameznik vključen, ter tudi od

vsote količine kapitala (npr. človeškega, kulturnega, finančnega), in je nekaj, kar je v lasti vsakega člana omrežja (Ellison in drugi 2007).

Pierre Bourdieu pravi, da socialni kapital v vsem svojem obsegu gradi in pojasnjuje strukturo in funkcioniranje družbe. Razdeli ga na ekonomski in simbolni kapital, kot posameznikov kapital pa opredeli seštevek njegovih relativnih kapitalov in strategij, ki jim sledi pri doseganju svojih ciljev. Socialni kapital ima pomembno vlogo pri razvoju posameznika in družbe ter pojasnjuje posamezne družbene pojave. Pri čemer pri tvorbi slednjega pripisuje veliko vlogo tudi kulturnemu kapitalu (Field v Iglič 2012).

Coleman opredeli socialni kapital po njegovi funkciji in prav tako kot Bourdieu predstavi bolj ali manj sociološki pogled nanj, ki se kaže kot vir posameznika, iz katerega lahko črpa (Leonard 2004). Pravi tudi, da je socialni kapital kot vir, v katerega je vključena pričakovana vzajemnost med akterji, in omogoča posameznikom, da se vključijo v širša omrežja, v katerih vladajo odnosi z visoko stopnjo zaupanja in s skupnimi vrednotami. Poudari tudi to, da socialni kapital igra pomembno vlogo pri razumevanju kolektivnih dejanj, saj ga prikaže kot temeljno javno dobrino, ker se njegove koristi odsevajo na celotno družbo. Hkrati ga podpre s svojo teorijo racionalne izbire posameznika (Field v Iglič 2012).

Socialni kapital je tako natančneje definiran kot "razpoložljiva sredstva, ki so posamezniku dosegljiva zaradi članstva v omrežni skupnosti" (Stevens Aubery in drugi 2008, 1).

S Putnamovo opredelitvijo socialnega kapitala kot obliko socialnega življenja (kot mreže, norme in zaupanje), ki članom omogočajo učinkovitejše delovanje pri uresničevanju nekega skupnega cilja (Field v Iglič 2012), je koncept socialnega kapitala začel prehajati iz družboslovja tudi v popularno kulturo (Farr 2004). S to definicijo je imel v mislih predvsem prostovoljne organizacije, kjer posameznik s prostovoljstvom in kooperacijo prispeva k razvoju kooperativne demokratične kulture (Iglič 2001), ki si s sodelovanjem v civilnih organizacijah oblikujejo navade sodelovanja, solidarnosti in duha skupnosti (Putnam v Oorschot v Prevodnik, 2008).

V današnji družbi se kaže socialni kapital v vzpostavljanju odnosov na podlagi koristi posameznika, pri tem pa igrajo ključno vlogo zaupanje, vzajemnost in izmenjava

informacij. Tako velja socialni kapital za "javno dobro" in kot tak ne šteje kot zasebna lastnina tistega, ki ima od njega koristi. V tem procesu gre torej za vlaganje v medsebojne odnose, v oblikovanje strukture dolžnosti in pričakovanj, norm in sankcij, odgovornosti in avtoritete, ki omogočajo boljše in učinkovitejše delovanje organizacije. Pri tem se ob večji uporabi teh indikatorjev skladno povečuje tudi stopnja socialnega kapitala kot moralnega vira (Field v Igljč 2012).

Bistvo socialnega kapitala je tako v socialnih omrežjih oziroma v družbenih vezeh, zato gre Putnam ter tudi drugi teoretiki še dlje, ko se s svojo razdelitvijo socialnega kapitala dotaknejo dela sociologa Marka Granovetterja (Gaines in Mondak 2008) ter tako ustvarijo razmejitev med premostitvenim in povezovalnim socialnim kapitalom (Leonard 2004; Ellison in drugi 2007; Stevens Aubery in drugi 2008; Gaines in Mondak 2008). O tej temi je več napisano v sledečih dveh podpoglavjih.

5.2 Premostitveni socialni kapital

Je tista vrsta kapitala, ki predstavlja, kar posameznik pridobi iz šibkejših in bolj oddaljenih vezi. Predstavlja sredstva, ki jih posameznik pridobi iz vezi z ljudmi s skupnimi interesi, ki sodelujejo v neki skupini, skupnosti (ljudmi iz zunanjih krogov). Na tak način jim omogoča koristne informacije ali nove perspektive (Rheingold 2012, 222). Premostitveni socialni kapital daje nekakšno povezavo med različnimi ljudmi (glede na njihov, spol, starost, razred, raso, etično pripadnost, socio-ekonomski položaj, po svoji politični pripadnosti itn.).

Na dejstvo, da ima premostitveni socialni kapital pomembno vlogo, opozori Putnam v svojem delu, ko poda svojo idejo o tem, da je le-ta v družbi kot nekakšen temelj za vzpostavljanje vseh ostalih vrst kapitala (kot npr. finančni in človeški kapital) (Leonard 2004), ker si z njim posamezniki pridobijo in zagotovijo zunanje povezave, ki jim prinesejo potrebne ugodnosti.

5.3 Povezovalni socialni kapital

Povezovalni socialni kapital se nanaša na sredstva, ki jih posameznik pridobi preko močnejših vezi in odnosov z ljudmi iz svojih notranjih krogov (prijateljstvo, družina, sosedje, sodelavci), ter posamezniku tako omogoča emocionalno in vsebinsko oporo (Rheingold 2012, 222).

Tovrstne vezi v veliki meri izražajo zaupanje, podporo in solidarnost navadno manjše skupine posameznikov, vendar če je ta skupina preveč "zaprta", lahko ta povezanost članov prepreči ali zavira posameznikov popoln razvoj. Zato je pomembna tudi aktivnost vsakega člana skupnosti, da dela in tvori svoj premostitveni kapital in si s tem zagotovi večje možnosti za uspeh in napredek v družbi (Leonard 2004).

Po Putnamovi opredelitvi, povezovalni socialni kapital predstavlja močne vezi z družino in s tesnimi prijatelji, ki so pri posamezniku v takšnem položaju, da mu lahko zagotovijo potrebno čustveno podporo ali pa dostop do nekih omejenih virov (Putnam v Ellison in drugi 2007).

6 RAZISKOVALNI OKVIR

Na podlagi prebrane sekundarne literature sem si zastavila raziskovalno vprašanje, ki temelji predvsem na egocentričnih omrežjih posameznika. V povezavi s tem sem oblikovala tudi podvprašanje, ki zajema vlogo socialne opore in socialnega kapitala znotraj egocentričnega omrežja.

6.1 Raziskovalno vprašanje

Kako egocentrična socialna omrežja vplivajo na uspeh posameznika?

Ob zastavljenem raziskovalnem vprašanju sem si postavila še podvprašanje, ki pokriva še ostale koncepte, vključene v to nalogo, in sicer:

Kakšna je vloga socialnega kapitala (povezovalnega in premostitvenega) in tudi socialne opore znotraj egocentričnega socialnega omrežja posameznika?

6.2 Operacionalizacija

Merski inštrument, uporabljen pri raziskavi, je priložen med priloge na strani 49, spodaj pa je podana interpretacija za vsak posamezni koncept, ki je bil vključen.

Kot merski inštrument pri kvalitativnem intervjuvanju sem sestavila vprašalnik, ki meri vse ključne sklope diplomske naloge. Na prvem mestu je bil poudarek na tem, da odgovorim na svoje ključno raziskovalno vprašanje, kakšna je vloga socialnih omrežij pri uspehu oziroma pri uspešnem delovanju posameznika. Ob tem bom hkrati z zastavljenimi vprašanji skušala ugotoviti tudi vlogo socialne opore in socialnega kapitala posameznika.

Prvi dve vprašanji »Kaj pomeni za vas uspeh?« in »Ali ste potem po vašem mnenju uspešni?« merita predvsem uspeh, uspešnost posameznika. S tema vprašanjema sem skušala videti, kako si intervjuvanci razlagajo pojem in kaj ta zanje pravzaprav sploh pomeni. Z njihovim odgovarjanjem na omenjeni vprašanji sem lahko ugotovila tudi, kako je posameznik kritičen do sebe oziroma po katerih kriterijih svoja početja sploh ocenjuje. Vprašanji sta mi pomagali ugotoviti, kdaj so intervjuvanci po njihovem mnenju uspešni.

V naslednjem sklopu vprašanj sem skušala ugotoviti oziroma analizirati njihovo omrežje z družinskimi člani, tistimi, ki naj bi bili posamezniku najbližje. Kakšna je narava tega odnosa, sem skušala izvedeti z vprašanjem »V kakšnem okolju ste odraščali? – v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni)« in pa »Kakšen je vaš odnos s člani vaše bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje)«. Na tak način sem dobila okvirno sliko, v kateri koncentrični krog sodijo kateri družinski člani intervjuvanca. Da sem prišla do jasnega stanja oziroma položaja teh ljudi, sem podala še vprašanji: »Na koga se lahko v vaši družini najbolj zanesete in mu zaupate?« in »Ali je mnenje (pozitivno – podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno – nestrinjanje z vami) te osebe pomembno pri sklepanju odločitev v za vas pomembnih zadevah?«. Z vprašanji sem si priskrbela morebitne informacije o stopnji socialne opore med njimi in tudi o stopnji socialnega kapitala.

Vprašalnik sem nadaljevala z vprašanji, ki bodo še bolj razkrila umeščenost določenih alterjev v posameznih koncentričnih krogih. Z naslednjimi tremi vprašanji (»Koliko

imate tistih pravih prijateljev, ki jim lahko zaupate svoje težave, jih prosite za nasvet in vas ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo?«, »Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami?« in »Kje ste spoznali omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah?«, sem skušala izvedeti, kateri so še drugi ljudje, ki sodijo v posameznikovo omrežje. Kateri so tisti ljudje, ki so zanj pomembni in jih umešča v te kroge svojega omrežja.

Vprašalnik se nadaljuje z vprašanjem »S katerimi osebami ste se v zadnjih šestih mesecih pogovarjali o za vas pomembnih zadevah? (velikost – št. imenovanih oseb) – vsi, družina in morebitni prijatelji ali kdo drug.«, s katerim posameznik opredeli svoje omrežje. Vprašanje sprašuje o posameznikovih relativno pomembnih socialnih vezeh, s pomočjo t. i. generatorja imen. Na ta način sem skušala izvedeti, ali v ta krog pomembnih ljudi sodijo le družina in prijatelji ali tudi kateri drugi ljudje, iz katerih drugih krogov. Nato sledi še sedem dodatnih vprašanj, ki sprašujejo o naravi vezi med intervjuvancem in osebami v njegovem omrežju. Gre za naslednja vprašanja: »Kakšno vrsto pomoči vam te osebe ponujajo, da ste se jim zaupali? – (zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost)«, »Ali so pogovori in mnenje teh oseb za vas pomembni pri tem, kako se na koncu odločite o stvareh, o katerih ste z njimi govorili, se posvetovali? Npr. na odločitve o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari.«, »Ali ste s temi osebami pogosto v stiku? – formalni vidiki vezi (pogostost stika, trajanje poznanstva)«, »Ali živite blizu teh oseb?«, »Kako dolgo se že poznate s temi osebami?«, »Koliko so stare te osebe?«, »Ali se omenjene osebe med seboj poznajo?«. To so torej vprašanja, s katerimi izvemo, kako močne so vezi med egom in njegovimi alterji, kako pogosti so njihovi stiki, kako dolgo se že poznajo, v katerih socialnih kontekstih in vlogah se srečujejo, ter tudi o nekaterih osebnih karakteristikah alterjev (spol, starost, izobrazba), o socialni opori, ki jo nudijo egu, in odnosu med samimi alterji (Iglič 2001, 171).

Zadnje vprašanje je bilo: »Kaj so po vašem mnenju tisti pomembni dejavniki, zaradi katerih potem uspešno ali neuspešno izpeljete svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki ste jih prej omenili, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegli/ dobili pri

tem?«. Pri tem sem skušala ugotoviti, kaj je po intervjuvančevem mnenju tisto ključno, kar vpliva na to, kako je uspešen pri nečem, pri nekem zastavljenem cilju.

Na koncu vprašalnika vsakega intervjuja je sledilo še nekaj demografskih podatkov, med katere so bili vključeni: spol, starost (letnica rojstva), izobrazba (najvišja stopnja dosežene izobrazbe), poklicni status (dijak, študent, zaposlen, samozaposlen, nezaposlen, upokojen), zakonski stan (v zvezi, samski, poročen, ločen) in kraj bivanja (mesto, vas).

7 EMPIRIČNA RAZISKAVA

7.1 Metode zbiranja podatkov

Gre za kvalitativno raziskovanje oziroma za raziskovanje tematike s kvalitativnimi raziskovalnimi metodami. Kot ključno metodo zbiranja podatkov sem izbrala intervju, ki predstavlja tudi eno izmed ključnih metod kvalitativnega raziskovanja, ki poteka na podlagi vodenega razgovora med raziskovalcem in respondentom ali izbrano osebo (Adam 2012, 51).

Zbiranje podatkov je tako potekalo s standardiziranim odprtim intervjujem ali s t. i. polstrukturiranim intervjujem. Gre za intervju, pri katerem so že vnaprej definirana in pripravljena izhodišča ter tudi vprašanja, odgovori pa so odprtega tipa, kar daje respondentu več možnosti, da po svoje razloži svoje stališče, videnje neke tematike (Adam 2012, 54).

Sam potek kvalitativnega polstrukturiranega intervjuja poteka po naslednjem vrstnem redu (Adam 2012, 54–56):

1. *Konceptualna priprava* – kjer gre predvsem za opredelitev raziskovalne teme oziroma predmeta raziskovanja, pregled literature in dosedanjih ugotovitev, oblikovanje raziskovalnega vprašanja, zamisel in oris konceptualnega modela raziskave ter izbor metod.
2. *Oblikovanje vprašalnika*: razčlenjenost (poglavja).
3. *Dogovor in izvedba* (za intervju).

4. *Snemanje* (diktafon oziroma mobilni telefon).
5. *Priprava transkripta* oziroma prepis intervjuja iz zvočne v pisno obliko.
6. *Analiza transkripta* oziroma povzetka – kjer gre najprej za kondenzacijo (ali označitev ključnih delov transkripta) in posledično tudi kompilacijo, ki pomeni povzetek intervjujev (obsega bistvene podatke iz posameznega intervjuja), sledi kategorizacija, pri kateri se izhaja iz same strukture oziroma iz posameznih poglavij vprašalnika ter se rekonstruira vse tipične izjave.
7. *Interpretacija podatkov in izjav* v širšem kontekstu (vključitev neposrednih citatov iz intervjujev).

7.2 Opis uporabljene metodologije

Preučevala sem razmišljanje in dejansko stanje zadovoljstva ter uspešnosti ljudi iz jugovzhodnega dela Slovenije, z Dolenjske oziroma natančneje iz Bele krajine, saj od tam tudi sama izhajam in sem v njem preživela večino časa nastanka pričujoče diplomske naloge. Podatke sem pridobila s pomočjo metode "snežna kepa" (angl. snow ball sampling), in sicer najprej z intervjuvanjem nekaj izbranih posameznikov, ki jih poznam (prijateljev in znancev). Nato sem intervjuje nadaljevala z osebami po predlogu intervjuvancev (z njihovimi sorodniki, s prijatelji, z znanci), kar pomeni, da se nekateri intervjuvanci med seboj poznajo. Gre predvsem za ljudi iz ne tako velikih mest, iz Semiča in Črnomlja, ter manjših vasic in ulic v njuni okolici.

Zbiranje podatkov je potekalo približno mesec in pol, in sicer od začetka julija do sredine meseca avgusta 2014. Podatke bi sicer lahko zbrala nekoliko prej, vendar se je zaradi usklajevanja termina z respondenti vse skupaj malce zavleklo (zaradi službe, študijskih obveznosti, dopusta ipd.). V intervjujih je sodelovalo enajst enot oziroma respondentov različnih starosti in zanimanj. Štirje intervjuvanci so bili moškega in sedem ženskega spola. Ostali demografski podatki intervjuvanih oseb so prikazani v spodnji tabeli.

Tabela 7.1: Prikaz (osnovnih) demografskih podatkov intervjuvanih oseb.

	<i>Ime</i>	<i>Spol</i>	<i>Starost</i>	<i>Izobrazba</i>	<i>Poklicni status</i>	<i>Zakonski stan</i>	<i>Kraj bivanja</i>
1.	A.	Moški	25 let	Srednja vzgojiteljska šola	Zaposlen za določen čas (vrtec)	Samski	Vas ali mesto
2.	B.	Ženski	24 let	Gimnazijska maturantka	Študentka (pavzira)	Samska	Vas
3.	F.	Moški	35 let	Gimnazijski maturant	Zaposlen v domačem podjetju	Samski	Mesto
4.	H.	Ženski	29 let	Univ. dipl. muzikologinja	Zaposlena v glasbeni šoli	Samska	Mesto
5.	I.	Ženski	56 let	Nepopolna srednja šola (3 leta)	Upokojenka	Poročena (3 otroci)	Vas
6.	J.	Ženski	51 let	Srednja tehnična šola (3+2)	Navadna delavka v podjetju	Ločena (2 otroka)	Vas
7.	M.	Ženski	26 let	Univ. dipl. prof. razrednega pouka	Zaposlena za določen del. čas v OŠ	V zvezi	Vas
8.	M.	Ženski	45 let	Osnovna šola	Navadna delavka v podjetju	Poročena (3 otroci)	Vas
9.	M.	Moški	31 let	Doktor znanosti	Vodja projektov v podjetju	Samski	Mesto v tujini, drugače vas
10.	S.	Ženski	25 let	3-letna poklicna šola	Zaposlena v frizerskem salonu	V zvezi	Vas
11.	T.	Moški	49 let	Srednja poklicna šola	Navadni delavec v podjetju in kmetijstvo doma	Poročen (3 otroci)	Vas

Glede na zgornjo tabelo, ki prikazuje demografske podatke vsakega intervjuvanca posebej, lahko vidimo, da gre za dokaj raznolik vzorec. V prvem stolpcu so prikazane začetnice imen intervjuvancev, ker jih je veliko izrazilo, da si ne želijo izpostavitve njihovega imena. Iz tabele je razvidno, da je devet oseb zaposlenih, nekateri redno, drugi za določen čas – kar je odvisno od njihove starosti in delovnih izkušenj. Dve osebi sta nezaposleni oziroma ena oseba je še študentka, druga je že upokojena. Ena oseba ima samo osnovnošolsko izobrazbo, ostali imajo srednješolsko ali več (univerzitetno ali

doktorsko). Šest intervjuvanih oseb se je opredelilo za samske, pet oseb je poročenih ali v razmerju. Večina respondentov živi na vasi, dva istočasno živita tudi v mestu.

Posamezen intervju je potekal nekoliko manj kot trideset minut, približno od šestindvajset do sedemindvajset minut. Najkrajši intervju je trajal osem minut, ker respondent na nekatera vprašanja sploh ni želel odgovarjati.

Intervjuji so potekali v ločeni sobi, kjer sem bila lahko z intervjuvancem sama, zato da se je tudi on počutil dovolj sproščeno. Na začetku je potekal neformalni pogovor, uvod z intervjuvancem, v katerem sem se tistim, ki me niso poznali, predstavila ter jim nato obrazložila namen intervjuja. Opozorila sem jih tudi na snemanje pogovora (intervjuja) ter na to, da bo le-ta ostal anonimen. Nekateri so kljub temu vseeno zaprosili za to, da se njihovega imena resnično naj ne izpostavlja. Njihovi odgovori so se mi zdeli iskreni, kar je potrdilo tudi to, da so v primeru, če vprašanja niso razumeli, prosili za obrazložitev.

Pri zbiranju podatkov v začetnem delu – pri dogovarjanju za intervju s posamezniki (navadno preko telefona) je prišlo do nekaj zapletov, predvsem pri usklajevanju termina za izvedbo le-tega. Prav iz tega razloga je nekaj posameznikov tudi izpadlo iz kroga "izbora", ker se nismo mogli nikakor časovno uskladiti glede termina, pri nekaterih pa je ob povabilu za intervju prišlo tudi do tega, da so se mogoče preveč ustrašili (morda tega, ker bi morali individualno odgovarjati na zastavljena vprašanja, ali morda tega, da bi bila ta preveč osebna, kljub temu da sem jim ob povabilu obrazložila, zakaj gre). Ko je končno prišlo do realizacije intervjuja, je pri nekaj posameznikih prišlo tudi do neke vrste blokade, predvsem so bili pri odgovarjanju na zastavljena vprašanja nekoliko bolj zadržani in nervozni. Morda se je zadržanost kazala tudi zato, ker so vedeli, da se pogovor snema. Morda so se vseeno ustrašili, kljub temu da sem jih seznanila z dejstvom, da je intervju anonimen in da se bodo zbrani podatki uporabili izključno v namene diplomske naloge. Zadržanost določenih respondentov je mogoče tudi posledica nedavnih težav, s katerimi so se soočali, zato so imeli morda v času intervjuja težave z zaupanjem. Posledično so bili njihovi odgovori morda nekoliko bolj zmedeni in kratki, od njih je bilo namreč dokaj težko pridobiti uporabne podatke.

Kljub temu sem med vsakim posameznim intervjujem skušala ohranjati kar se da sproščeno vzdušje in ga voditi na način, da moje vrednote in osebne značilnosti ne bi

vplivale na intervju oziroma respondenta. Skušala sem biti čim bolj nevtralna, da moji koncepti, prepričanja in komentarji ne bi zmedli ali celo odvrnili intervjuvancev od pogovora oziroma da ne bi vplivali na njihove odgovore. Pogovor sem skušala voditi na način, da je respondent čim več govoril sam, brez mojega vmešavanja.

Ko je bilo zbiranje podatkov oziroma opravljanje intervjujev končano, je sledila transkripcija, kar pomeni, da so bili intervjuji prepisani s posnetkov. Transkripte¹ sem skušala zapisati z dobesednim govorom intervjuvanca, kar vključuje tudi vse narečne ali slengovske posebnosti. Zapisovala sem verbalni del intervjuja ter tudi odmore in tišine.

Sledila je analiza transkriptov, kar pomeni večkratno branje podatkov (transkriptov), označitev pomembnih informacij v vsakem izmed njih (kondenzacijo), nadalje kompilacija oziroma urejanje povzetkov posameznih intervjujev. Zatem je sledilo temeljito prebiranje vsake kompilacije. Na koncu sem z metodo selektivnega (odnosnega) kodiranja poiskala vse tiste primere, ki najbolje ilustrirajo glavne komponente intervjujev.

8 UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK

8.1 Predstavitev rezultatov in analiza

Po večkratnem prebiranju prepisanih transkriptov sem podane odgovore intervjuvancev kodirala po tematikah oziroma kategorijah, ki se v njih najbolj izpostavljajo ter s pomočjo katerih je nato potekala tudi analiza podatkov. Z metodo selektivnega (odnosnega) kodiranja sem znotraj odgovorov poiskala primere, ki najbolje ponazarjajo glavne teme intervjujev. Spodaj sledi identifikacija razbranih tem iz transkriptov.

Prvo zastavljeno vprašanje je vse intervjuvance znatno zmedlo. Ko so slišali zastavljeno vprašanje, so vsi vedeli, o čem jih pravzaprav sprašujem, vendar te svoje "definicije" nekako niso znali izustiti. Vsaj ne takoj na začetku. Skoraj vsi so najprej obmolknili,

¹ Transkripti so priloženi med priloge na strani 51.

nato malce vzdihnili, se smejali in malce krilili z rokama, kar je kazalo na njihovo zmedenost. Po razmisleku so podali odgovor, ki je bil pri nekaterih dokaj neposreden, pri drugih pa bolj opisan z različnimi primeri, s katerimi si pojem predstavljajo oziroma so ga lahko najlažje razložili.

Skupna definicija uspeha vseh intervjuvancev je nekako zajemala tista osnovna področja v življenju, predvsem zadovoljevanje lastnih želja in interesov. Vsak izmed intervjuvanih je na prvem mestu izpostavil delovno mesto ali zaposlitev, nato družino, potem prijatelje ter osebnostni razvoj. Uspeh jim pomeni lastno zadovoljstvo z nekim dejanjem ter da so posledično zadovoljne tudi osebe okoli njih.

Intervjuvanka J. (2014): »..da uspeš v življenju.. Recimo.. da v nečem kar si želim uspem. Naj bo to v delu, naj bo to v družini, naj bo bilo kje.. to zame pomeni, da nekaj, eno stvar dobro opravim in da so tudi drugi zadovoljni. Ne mislim s tem samo denar, ampak v glavnem na svoje lastno zadovoljstvo in kot sem prej rekla, tudi na zadovoljstvo drugih.«

8.1.1 Delovno mesto ali zaposlitev

Kot je bilo že omenjeno, predstavlja delo oziroma zaposlitev posameznika enega izmed glavnih elementov njegovega zadovoljstva in počutja. Večina intervjuvanih je navedla, da so zaposleni, kar pomeni, da polovico dneva preživijo na delovnem mestu v krogu ljudi, s katerimi si delijo delo, ki ga opravljajo. Pri tem so tudi vsi omenili, da jim je pomembno, da se razumejo s svojimi sodelavci, saj si z njimi delijo delovnik, in da odnos z njimi vpliva na njihovo počutje ter nekoliko tudi na to, kako dobro opravijo svoje delo. Iz odgovorov respondentov je bilo moč razbrati, da jim uspeh pomeni tudi, če so uspešni pri delu, da so z opravljenim delom zadovoljni in da so z njimi zadovoljni tudi njihovi nadrejeni. To jim na nek način odpira možnost pohvale in nagrade, najsi bo v smislu napredovanja na višji položaj ali v smislu višje plače. Obe možnosti jima dajeta spodbudo in motivacijo, da se trudijo naprej.

Nekaj intervjuvanih oseb je omenilo, da po njihovem mnenju niso uspešni, kot poglobitni razlog za to so navedli nezadovoljstvo na delovnem mestu. To se je večinoma nanašalo na to, da jim delo, ki ga opravljajo, ni všeč. Iz tega sodeč lahko predpostavljamo, da so zato na delovnem mestu tudi bolj izpostavljeni številnim

stresnim situacijam, bodisi zaradi težavnosti dela bodisi zaradi odnosov s svojimi sodelavci ali z nadrejenimi. Izpostavili so, da imajo z njimi uraden odnos in si ne predstavljajo, da bi imeli z njimi bolj intimen odnos, da bi lahko komu zaupali svoje osebne zadeve.

8.1.2 Študij

Nekoliko mlajši respondenti, ki so šele nedavno vstopili v svet delovne sile ali so še v procesu le-tega (končujejo študij, iščejo redno zaposlitev), so omenili, da jim njihov študijski uspeh veliko pomeni. S tem so imeli v mislih predvsem dokončanje izobraževanja, ki jim je predstavljalo enega izmed pomembnih ciljev v zadnjih letih.

Intervjuvanka M. (2014): » ..če pogledam eno leto nazaj.. po tem, ko sm diplomirala. Em, si nism sploh upala predstavljat, da bom letos mela kr celo leto šiht, da bom sploh naredila strokovni izpit lah. Nikakor. In zame je bil, oziroma bi bil uspeh že to, da bi dobila pripravništvo, da bi ga naredila in da bi mela opcijo delat strokovni izpit.«

Tiste osebe, ki so bile tekom študija vedno uspešne (so sproti opravljale študijske obveznosti) in ga tudi uspešno končale, so veliko bolj optimistične in zadovoljne same s sabo kot tiste osebe, ki te obveznosti opravljajo dalj časa, kot so to predvidevale na začetku. Zelo opazna je bila razlika med tistimi, ki so študijske obveznosti opravili v roku, in med tistimi, ki se pri tem obotavljajo. Razlika se kaže predvsem v njihovi motiviranosti in kot so tudi sami poudarjali, v podpori s strani bližnjih (najbolj družine).

8.1.3 Družina

Družina je bila kriterij uspešnosti, ki so ga intervjuvanci postavili večinoma na drugo ali na prvo mesto. Kot uspeh na tem področju so intervjuvanci najbolj poudarjali medsebojno razumevanje, iskrenost in zaupanje s člani bližnje družine (mama, oče, brat, sestra). Zelo pomembno vlogo pri tem ima tudi podpora in spodbuda, ki prihajata z njihove strani. Vsi intervjuvanci so slednje postavili kot temelj in osnovo vsega. Podpora družine jim daje samozavest, sigurnost in moč, da lahko izpeljejo zastavljeni cilj tako, kot je treba. Pri tistih, ki podpore pri svoji družini niso deležni, je bilo opaziti, da so manj samozavestni, manj optimistični ter po lastnem mnenju neuspešni.

Intervjuvanka H. (2014): »..tud družina.. Motivacija družine, je v prvi vrsti pomembna, pa podpora. To se mi zdi osnovna, temeljna zadeva. Če tle štima jee.. si bolj tud samozavesten in bolj siguren. Če tega ni, si manj.«

Intervjuvanec F. (2014): »Pomembno mi je, da družina.. me podpre v prizadevanjih, da mi vsaj ne nasprotujejo, da mi dajo vedet, da mi zaupajo...«

Intervjuvanim pomeni uspeh v smislu družine tudi, da si poiščejo partnerja, da si ustvarijo družino in imajo dobre odnose ter se razumejo. Tovrstni uspeh pomeni za večino intervjuvanih enega izmed poglavitnih ciljev.

Intervjuvanec M. (2014): »Zdej, če mi bo uspelo družino ustvarit, bo to zame, po moje en največjih uspehov v življenju. Bolj kot vsi ostali, no..«

Pri tistih respondentih, ki že imajo svojo družino, predstavlja uspeh, poleg vsega prej naštetega, da jim uspe pri vzgoji svojih otrok. Tu so omenili predvsem to, da so zadovoljni z osebnostjo svojih otrok, da se z njimi dobro razumejo ter da zaključijo svoje izobraževanje in si najdejo zaposlitev, s katero bodo zadovoljni.

8.1.4 Prijatelji

Osebe, s katerimi se posameznik razume tako dobro, kot naj bi se s člani svoje bližnje družine, so najboljši prijatelji. To so osebe, ki so jih respondenti opredelili kot tiste, ki jim veliko pomenijo, kot tiste, s katerimi so lahko takšni, kot so, in se z njimi lahko brez kakršnih koli zadržkov pogovarjajo o vsem. Za svoje dobre prijatelje štejejo tiste, ki jim na prvem mestu lahko zaupajo, ter tiste, pri katerih lahko vedno računajo na podporo in spodbudo. Gre za osebe, s katerimi si posamezen ego oblikuje posebno intimen odnos, zato jim predstavljajo nek pomemben steber v določenih težkih situacijah. Na te osebe se namreč lahko obrnejo v kakršni koli situaciji in vedno, ko potrebujejo pogovor.

Intervjuvanka H. (2014): »Mislim, da je pomembna tista osebna odločitev, pa kaj ti nameravaš naredit. Am, zdej te določene osebe ti stojijo ob strani, te spodbujajo. Ampak ni tuk od njih odvisno.. So pa pomembne pri.. glede motivacije, spodbude...«

Pri nekaj intervjuvancih se je izkazalo, da najboljši prijatelji dajejo tudi vso tisto psihično pomoč – v smislu podpore, spodbude in motivacije preko pogovorov z njimi, ki bi jo do neke mere morala nuditi družina. To so poudarili predvsem tisti, ki nimajo

tako dobrega odnosa s svojo bližnjo družino. Te osebe so povedale, da nimajo zaupanja do članov svoje bližnje družine in da je njihov odnos zato le kot neke vrste formalni odnos, ki se ga mora ohranjati.

Intervjuvanka B. (2014): *Najpomembnejša je po moje motivacija. Motivacija, v smislu oseb, ki te obkrožajo. /.../ Al pa tudi motivacija, ki si jo daješ sam. /.../ Ker je tk, da ko si postavim nek cilj, se pol nek vmes zgubim in pol več sploh ne vem kaj mi je pomembno. Ampak pol, ko se spet najdem, pogruntam, da je dejansko itak vse od mene odvisno in pol nazaj polovim vso tisto motivacijo k si jo nism davala prej in si jo dam pol vsaj na sredi te poti. In pol na konc sm zadovoljna.. In da so mi svetovale te osebe, so mi ble motivacija, in da sm sama sebi bla nakonc motivacija, ker ugotovim, da če nem sama sebi motivacija bom težko tud jst drugim, al pa drugi meni.*

8.1.5 Osebnostni razvoj

Tretji kriterij, s katerim intervjuvani merijo svojo uspešnost, predstavlja osebnostni razvoj oziroma zadovoljstvo s samim sabo. Posameznik je zadovoljen sam s sabo, ko doseže oziroma izpolni svoje cilje in pričakovanja.

Intervjuvanka M. (2014): » ..ne morem reč, da bi bla neuspešna kakorkoli, ker sm preseгла vsa svoja pričakovanja. Res. Sm jih. In tud na osebni ravni.«

Intervjuvanka H. (2014): ».. da maš nek cilj pred sabo, da veš zakaj neko stvar delaš, ne. Se pravi, ta smisel se mi zdi pomemben.. Zakaj neki delaš. Ker če tega nimaš.. pol ne moreš neki speljat.«

Na njihov osebnostni razvoj prav tako vplivajo predvsem motivacija in spodbuda ter tudi podpora oseb, ki so jim blizu. Pravijo, da jim ta daje moč in samozavest, da lahko neko stvar opravijo, da izpeljejo neko stvar do konca. Pomembno jim je, da imajo nekoga, na katerega se lahko obrnejo in se z njim pogovorijo, ter tudi to, da dobijo nasvet in njegovo mnenje o dani situaciji.

Intervjuvanka M. (2014): »..loh je uspeh tud to, pr meni.. uspeh.. Da, se tud osebno razviješ mogoče.. Pa da si pol tud zadovoljen s tem, kar narediš, kar delaš. Pač, da ti to daje neko zadovoljstvo in tud motiv za naprej.«

8.1.6 Pogovori

Pogovori so bili imenovani kot najpomembnejša vrsta pomoči oziroma podpore, ki naj bi jo respondenti lahko dobili od svojih bližnjih (družine ali prijateljev). Intimni pogovori, posebno tisti na štiri oči (v dvoje) z najboljšim prijateljem, osebo, ki mu najbolj zaupajo, so za posameznika ključnega pomena, kar so več kot očitno potrdili tudi odgovori intervjuvancev. V teh pogovorih poiščejo potrebno podporo, ko so na tleh, ter moč in pogum, da nadaljujejo, ko izgubijo zaupanje in vero vase. Prav zato imajo ti pogovori posebno velik vpliv tudi na sam osebnostni razvoj posameznikov in na to, kako so na koncu uspešni pri zastavljenem cilju. Navezujejo se na njihove trenutke slabosti, ki se s pomočjo teh pogovorov spreobrnejo na boljše. Veliko intervjuvancev je poudarilo tudi, da so ti pogovori pomembni takrat, ko si zaželi deliti svojo srečo in veselje. Gre namreč za pogovore z osebami, s katerimi delijo vse pomembne stvari v svojem življenju, naj bo to sreča ali žalost.

Da posameznik potrebuje pogovor tudi, če nima poleg nikogar, ki mu je blizu, potrjuje spodnji komentar intervjuvanke H. (2014): »..če rabim kak pogovor al pa kako mnenje.. Pa v bistvu je bolj to, da nekomu poveš. Ne? Že to, da nekomu poveš, da te on samo poslušá.. In pol je že dosti. Mogoče pove kaj. Pa niti ni nujno, ja. Pa da da kak nasvet. Ampak bistveno se mi zdi to, ko je neki, ko naletiš na neko oviro, da daš to lahko vn iz sebe.«

8.1.7 Prinašanje odločitev in mnenje drugih

Ko se posameznik znajde sredi neke težave, iz katere več ne ve, kako in kaj, se obrne na tiste, ki jim najbolj zaupa. Prosi jih za mnenje in nasvete. Večina intervjuvanih je rekla, da se obrnejo po nasvet ali mnenje določene osebe, ki jim je blizu, zato, da vidijo, kako je težava videti z drugega zornega kota, da dobijo več možnosti, več rešitev. Na te osebe se obrnejo zato, ker vedo, da jim ne bi škodovale in da jim svetujejo le tisto, kar je po njihovem mnenju najboljše. Večina intervjuvanih je rekla, da vedno sprejmejo in vzamejo mnenja in nasvete drugih v obzir, tudi če se te osebe ne strinjajo z njimi. V tem primeru še posebno premislijo o situaciji in svojem stališču. Nekateri so rekli, da se v takšnem primeru obrnejo še na koga drugega in na koncu premislijo ter se odločijo na podlagi pridobljenih mnenj, da skušajo sami presoditi, kaj je prav. Če gre za pozitivno

mnenje izbrane osebe, ga sprejmejo kot spodbudo, kar prav tako vpliva na njihovo samozavest pri nadaljnjem ravnanju.

8.2 Sklep

Nalogo zaključujem z nekaj ključnimi ugotovitvami raziskave oziroma analize transkriptov. Ključni zaključki in interpretacija lastnih ugotovitev slonijo predvsem na izsledkih prebranega sekundarnega gradiva.

Uspeh je za vsakega posameznika nekaj drugega, pomeni nekaj, kar je zanj pomembno, in je odvisen od zastavljenega cilja. Vse intervjuvane osebe so izpostavile to, da uspeh pomeni lastno zadovoljstvo ob početju nečesa, zadovoljevanje določenih potreb oziroma zastavljenih ciljev (Inpris 2013; Bobnar 2010). Skoraj vsi intervjuvani so kot ključna področja, na katerih si želijo uspeti, izpostavili delovno mesto, družino in osebni razvoj (Trojnar 1998), zadovoljstvo in srečo ob tem. Ključnega pomena je seveda tudi socialna opora tistih oseb, ki so posamezniku zelo blizu in mu veliko pomenijo. Ravno te osebe so tiste, ki so ključni element njegovega egocentričnega omrežja.

Odgovori intervjuvanih oseb potrjujejo, kar so trdili že stari teoretiki in raziskovalci Cobb, Cassel in Caplan, da se socialna opora kaže predvsem kot ključni element zaščite pred stresnimi dejavniki in situacijami v posameznikovem življenju, saj ta odločilno vpliva k zmanjšanju psiholoških pritiskov ter lahko tudi prepreči ali zmanjša možnost nastanka morebitnih fizičnih obolenj (socialna opora kot zaščita). Glede na razmišljanja intervjuvancev zaključujem, da ima socialna opora, ki jim jo dajejo izbrane bližnje osebe, ne glede na stresne okoliščine, pozitiven učinek na njihovo psihično (in fizično) zdravje ter tudi na njihovo dobro počutje (Vaux v Hlebec in Kogovšek 2003, 108). Gre za omrežja, ki jih predstavljajo družina in dobri prijatelji in so relativno stabilna (Vaux 1988), saj jih tvorijo dobri in kakovostni odnosi (Račnik 2008). Preko njih je posamezniku na prvem mestu posredovana emocionalna in informacijska opora, če je potrebno lahko tudi materialna in finančna opora (Iglič 1989, 4–7). Gre predvsem za osebe, ki predstavljajo neformalne vire socialne opore (Vaux 1988, 234) in so tudi eden izmed ključnih elementov za doseganje osebne uspešnosti posameznika (Račnik 2008).

Z analizo egocentričnih omrežij intervjuvanih posameznikov sem tako pozornost obrnila predvsem na stopnjo njihovega povezovalnega socialnega kapitala. Ta je pri tistih, ki so uspešni in zadovoljni, višja kot pri tistih, ki so manj uspešni. Razlika je namreč v tem, da imajo tisti ljudje, ki bolj razpolagajo s komponentami, kot so zaupanje, vzajemnost in izmenjava informacij v odnosu s tistimi pomembnimi ljudmi okoli sebe (družina, prijatelji), tudi višjo stopnjo socialnega kapitala (Field v Iglíč 2012).

Ključna ugotovitev analize podatkov je, da so posameznikom pri realizaciji njihovih ciljev najpomembnejše osebe, ki se jim lahko med tem zaupajo, z namenom, da se olajšajo oziroma da se rešijo bremena in stiske, ki jim ga povzroča stresna situacija med realizacijo lastnega cilja. Posameznikom je pomembna podpora, ki jo dobijo od teh oseb, predvsem v smislu pogovora, spodbude, motivacije, nasvetov, tolažbe ipd. Te osebe so namreč umeščene v omrežje ega zaradi njihovega odnosa z njim, ki je postal tako močan na podlagi dolgoletnega poznanstva in medsebojnega zaupanja (Leonard 2004; Rheingold 2012). Gre predvsem za osebe, ki jih ego umesti v prvi krog svojega omrežja, od katerih prejme največ podpore. Rezultati analize so pokazali, da v ta najbližji del posameznikovega omrežja sodijo večinoma člani bližnje družine (starši, bratje, sestre ali otroci) in tudi nekaj najboljših prijateljev, kar potrjujejo tudi teoretična izhodišča (Kahn, Antonucci in Akiyama v Podreberšek 2005).

Zaupanje je tako pravzaprav tisti ključni element, ki uravnava celotni krog povezanosti preučevanih komponent (socialno omrežje, socialna opora, socialni kapital) v skladu z delovanjem ega. S tem je povezana tudi socialna opora oziroma emocionalna opora v njej, ki jo alterti posredujejo ego. Zaupanje je ena izmed ključnih komponent, ki tvorijo posameznikovo stopnjo socialnega kapitala. Namreč, socialni kapital se opredeljuje kot pomemben vir, ki ga pogojuje neka pričakovana vzajemnost med preučevanimi osebami, ki tvori omrežja, v katerih so odnosi z visoko stopnjo zaupanja in s skupnimi vrednotami (Field v Iglíč 2012).

Socialni kapital zajema celotno preučevano tematiko. Gre namreč za gradnjo medsebojnih odnosov na podlagi zaupanja, vzajemnosti in izmenjave informacij (Field v Iglíč 2012), iz česar izhaja tako potrebna socialna opora, ki jo posameznik potrebuje, da nato boljše in učinkoviteje deluje na svoji poti do uspeha, zadovoljstva in sreče.

Nalogo zaključujem z odgovorom na zastavljeno raziskovalno vprašanje, da posameznikovo omrežje vpliva na to, kako je on sam zadovoljen, srečen in konec koncev tudi uspešen pri realizaciji zastavljenih ciljev. Pri vsem tem je najbolj pomemben prvi krog ljudi v njegovem omrežju. To so tisti, ki so mu najbližje, ki mu vedno stojijo ob strani in tako vplivajo tudi na njegov osebni razvoj, njegovo razmišljanje, samozavest, vztrajnost itn. Od teh osebnih lastnosti, ki jih pridobi oziroma razvije ego skozi svoje odraščanje in tudi pozneje skozi različne življenjske situacije, ki jih prestaja, je odvisno, kako gleda na določene stvari, kako je odprt za ljudi okoli sebe in kako se sooča s težavami. Kot je rekla večina intervjuvanih, da uspeš, je potrebno imeti pred seboj cilj in v njem videti nek smisel, kar pa je, kot sem že prej omenila, v prvi vrsti odvisno od osebnosti in takoj za tem od podpore, ki jo posameznik dobi od ljudi okoli sebe.

S pričujočo diplomsko nalogo sem skušala raziskati pomembnost obravnavanih konceptov pri posameznih enotah družbe, t. j. pri posamezniku. Prikazati sem skušala celotni potek samega raziskovalnega procesa, od zbiranja teoretskih izhodišč do zbiranja podatkov in nato njihove analize in interpretacije, na podlagi kvalitativne metodologije. Edina nakazujoča se omejitev, ki je bila nenehno prisotna tekom raziskovalnega procesa, je bila časovna stiska s strani intervjuvanih oseb. Če bi se zbiranja podatkov lotila nekaj mesecev prej (npr. v maju ali juniju) ali kakšen mesec pozneje (npr. v septembru), bi bil morda vzorec intervjuvanih oseb večji, verjetno bi se tudi lažje uskladila z njihovimi urniki.

Moje delo bi se zagotovo dalo izboljšati in dopolniti, če bi nekoliko preoblikovali merski instrument, saj bi bili tako nekateri rezultati še boljši oziroma bolj jasni. Posledično bi nekatere tematike preučila nekoliko bolj poglobljeno, v analizo pa bi lahko zajela še kakšna druga področja.

9 LITERATURA

1. Adam, Frane. 2012. *Prosojnice pri predmetu: Metode kvalitativne analize*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
2. Boyd, M. Danah in Nicole B. Ellison. 2007. Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication* 13 (1): 210–230.
3. Bojanec, Borut. 2009. *Druženje kot oblika socialne opore*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
4. Bobnar, Bernarda. 2010. *Zadovoljni ljudje so uspešni*. Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija. Kranj: B&B višja strokovna šola.
5. Dremelj, Polona, Tina Kogovšek in Valentina Hlebec. 2004. Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije. *V omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije*, ur. Mojca Novak, 47–60. Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
6. Ellison, N. B., C. Steinfield in C. Lampe. 2007. The benefits of Facebook "friends:" Social capital and college students' use of online social network sites. *Journal of Computer-Mediated Communication* 12 (4): article 1. Dostopno prek: <http://jcmc.indiana.edu/vol12/issue4/ellison.html> (26. maj 2014).
7. Farr, James. 2004. Social Capital: A Conceptual History. *Political Theory* 32 (6). Dostopno prek: <http://ptx.sagepub.com/content/32/1/6.abstract> (26. maj 2014).
8. Finsveen, Ellen in Wim van Oorschot. 2008. Access to Resources in Networks. A Theoretical and Empirical Critique of Networks as Proxy for Social Capital. *Acta Sociologica* 51 (4): 293–307.
9. Hlebec, Valentina in Tina Kogovšek. 2003. Konceptualizacija socialne opore. *Družboslovne razprave* 29 (43): 103–125.
10. Iglič, Hajdeja. 1988a. *Analiza socialnih mrež: prikaz osnovnih značilnosti socialnih mrež Jugoslovanov*. Ljubljana: Inštitut za sociologijo pri Univerzi.
11. --- 1988b. Ego-centrične socialne mreže. *Družboslovne razprave* 5 (6): 82–93.

12. --- 1989. *Socialne mikrostrukture: sorodstvena in tradicionalna orientacija v iskanju socialne opore*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
13. --- 2001. Socialni kapital, socialna omrežja in politično vedenje: empirična študija. *Družboslovne razprave* 17 (37–38): 167–190.
14. --- 2012. *Skripta: Social capital 2012/2013*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
15. Inpris. 2013. *Uspešni posamezniki*. Dostopno prek: <http://www.inspiris.eu/uspesni-posamezniki/> (30. junij 2014)
16. Intervjuvanka B. 2014. Intervju z avtorico. Črnomelj, 9. julij.
17. Intervjuvanka H. 2014. Intervju z avtorico. Semič, 10. avgust.
18. Intervjuvanka J. 2014. Intervju z avtorico. Semič, 7. julij.
19. Intervjuvanka M. 2014. Intervju z avtorico. Semič, 16. julij.
20. Intervjuvanec F. 2014. Intervju z avtorico. Semič, 10. avgust.
21. Intervjuvanec M. 2014. Intervju z avtorico. Semič, 10. avgust.
22. Jurančič, Ilija. 1979. *Kvalitativno merjenje delovne uspešnosti*. Kranj: Moderna organizacija.
23. Kavčič, Bogdan. 1991. *Sodobna teorija organizacije*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
24. Kogovšek, Tina in Anuška Ferligoj. 2003. Merjenje egocentričnih omrežij socialne opore. *Družboslovne razprave* 29 (43): 127–148.
25. Kompare, Peter. 1999. *Uvod - Socialna omrežja*. Dostopno prek: <http://socialnaomrezja.weebly.com/uvod.html> (21. maj 2014).
26. Leonard, Madeleine. 2004. Bonding and Bridging Social Capital: Reflections from Belfast. *Sociology* 38 (5): 927–944.
27. Mandič, Srna in Valentina Hlebec. 2005. Socialno omrežje kot okvir upravljanja s kakovostjo življenja in spremembe v Sloveniji med letoma 1987 in 2007. *Družboslovne razprave* 21 (49–50): 264–285.
28. Nadoh, J., Petra Podreberšek in Valentina Hlebec. 2004. Cognitive evaluation of the hierarchical approach for measuring ego-centred social networks. *Metodološki zvezki* 1 (2): 379–393.
29. Nagode, Mateja. 2003. Socialna opora in socialna omrežja ljudi z gibalnimi težavami. *Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo*. Dostopno prek:

- http://www.irssv.si/upload2/Socialne_opore_gibalne_tezave_2003.pdf (19. junij 2014).
30. Petkovšek, Janja. 2007. *Uspešnost posameznika in časovna omejenost pri delu*. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
 31. Podreberšek, Petra. 2005. *Hierarhični pristop merjenja egocentričnih socialnih omrežij*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
 32. Preša, Nuša. 2010. *Socialna opora v različnih tipih družin*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
 33. Prevodnik, Katja. 2008. *Merjenje socialnega kapitala*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
 34. Račnik, Marjan. 2008. *Osebna uspešnost*. Dostopno prek: <http://www.vodja.net/index.php?blog=1&title=osebna-uspesnost&more=1&c=1&tb=1&pb=1> (30. junij 2014).
 35. Stevens Aubrey, J. Chattopadhyay, S. in L.A. Rill. 2008. *Are Facebook Friends Like Face-to-Face Friends: Investigating Relations Between the Use of Social Networking Websites and Social Capital*. Dostopno prek: http://www.allacademic.com/meta/p232185_index.html (29. maj 2014)
 36. Sugarman, Léonie. 1986. *Life-Span Development, Concepts, Theories and Interventions*. 6th ed. London: Methuen.
 37. Trojnar, Franjo. 1998. *Vizija uspeha*. Maribor: Consulting.
 38. Zemljič Barbara in Valentina Hlebec. 2001. Zanesljivost mer središčnosti in pomembnosti v socialnih omrežjih. *Družboslovne razprave* 27 (37–38): 191–212.

Opomba lektorice: Priloge niso lektorirane.

PRILOGI

Priloga A: Vprašalnik

1. Kaj pomeni za vas uspeh?

2. Ali ste potem po vašem mnenju uspešni?

3. V kakšnem okolju ste odraščali? – v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni)

4. Kakšen je vaš odnos s člani vaše bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje)

5. Na koga se lahko v vaši družini najbolj zanesete in mu zaupate?

6. Ali je mnenje (pozitivno - *podpora, spodbuda, motivacija*; ali negativno - *nestrinjanje z vami*) **te osebe pomembno pri prinašanju odločitev v za vas pomembnih zadevah?**

7. Koliko imate tistih pravih prijateljev? – katerim lahko zaupate svoje težave, jih prosite za nasvet in vas ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo?

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami?

8. Kje ste spoznali omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah?

9. S katerimi osebami ste se v zadnjih šestih mesecih pogovarjali o za vas pomembnih zadevah? (velikost - št. imenovanih oseb) – vsi, družina in morebitni prijatelji ali kdo drug.

Kakšno vrsto pomoči vam te osebe ponujajo, da ste se jim zaupali? - (*zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost)*)

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, za vas pomembni pri tem kako se potem na koncu odločite o stvareh, o katerih ste z njo govorili, se posvetovali? *Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari.*

Ali ste s temi osebami pogosto v stiku? - *formalni vidiki vezi* (pogostost stika, trajanje poznanstva)

Ali živite blizu s temi osebami?

Kako dolgo se že poznate s temi osebami?

Koliko so stare te osebe?

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo?

10. Kaj so po vašem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpeljete svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki ste jih prej omenili, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegli/ dobili pri tem?

DEMOGRAFIJA/ OSEBNI PODATKI:

Spol.

Starost (*letnica*).

Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*).

Poklicni status (*dijak, študent, zaposlen (kje?), samozaposlen (kje), nezaposlen, upokojen*).

Zakonski stan (*v zvezi, samski, poročen, ločen*).

Kraj bivanja (*mesto, vas*).

Priloga B: *Transkripti*

1. **J.:** Starost (*letnica*): 1963 (51 let)
Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): srednja tehnična šola (3+2)
Poklicni status: zaposlena kot delavka v podjetju Kolpa d.d.
Zakonski stan: ločena (dva otroka)
Kraj bivanja: vas (Semič)

1. Kaj pomeni za vas uspeh? Uspeh... da uspeš v življenju, ne?. Recimo.. da v nečem kar si želim uspem. Naj bo to v delu, naj bo to v družini, naj bo bilo kje.. to zame pomeni, da nekaj, eno stvar dobro opravim in da so tudi drugi zadovoljni. To je zame uspeh. Ni samo.. ne mislim s tem samo denar, ampak v glavnem na svoje lastno zadovoljstvo in kot sem prej rekla, tudi na zadovoljstvo drugih.

2. Ali ste potem po vašem mnenju uspešni? Kakor kdaj, ne vedno. (*zmedeni molk*)
..Glede na svoje npr. življenjske zastavljene cilje..? Ne, nisem uspešna. (*zmedeni molk*)
..recimo, glede na zastavljene cilje, ki ste jih prej omenili.. če bi lahko npr. za te, rekli da ste uspešni? ..em, recimo, da sem eno polovico uspešno opravila.. glede na to kako sem si stvari zamislila oz. glede na to kako sem si določene stvari želela, da bi izpadle.

3. V kakšnem okolju ste odraščali? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (*poročeni, zaposleni*). Em, odraščala sem na vasi, v 5 članski družini. Emm.. odnos.. hm, dokler so bli starši živi je bil odnos med nami lep.. lahko rečem, da je bil lep... potem pa mama je kmalu umrla in.. oče malo pozneje.. Drugače pa z bratom in sestro imam stike in mamó še vedno lep odnos.

4. Kakšen je vaš odnos s člani vaše bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje). Ja..medsebojno zaupanje.. zaupanje ni vedno, tako kot si ga želim.. želela bi si recimo, da mamó odnos jaz pa moji otroci, boljši. Da je zaupanje boljše kot je. Emm.. ampak, vedno ni tako, ne.. pač. Tak je.

5. Na koga se lahko v vaši družini najbolj zanesete in mu zaupate? Na mojo starejšo hčerko. (*mol*) **..v kakšnem smislu? Obrazložite.** ..da ji lahko zaupam določene stvari.. emm.. in da se z njo lahko o tem pogovorim. Recimo, če pride do neke težave, da se lahko z njo pogovorim o tem, o tem kako rešit to težavo, da najdemo skupno rešitev.. ne, da sama rine nekam, ampak da se pogovoriva o tem.. ker imam več izkušenj in ji bi na podlagi tega rada povedala, da nima vedno prav. **Ja, ampak mene bolj zanima o vas, o vaših težavah in problemih, na koga se obrnete itd.?** ..aha, da se lahko o bilo čem pogovorim.. Ja, to se z njo. S starejšo hčerko. Da se z njo pogovorim o tem, če mam prav ali ne.. Recimo, da sem v neki situaciji in imam sama neko mnenje o tem in sem pravzaprav sigurna, da je to pravo.. Jaz mislim tako, ne.. Vendar se vseeno še o tem pogovorim še z njo. In, da mi ona pove še svoje mnenje. Pa čeprav je to lahko tudi drugačno od mojega, ko reče »ne, jaz mislim pa tako..« ..in potem jaz to malo premeljem v svoji glavi, razmislim.. in potem se na podlagi tega odločam. **Kaj pa npr. svojemu bratu in sestri.. potem manj zaupate glede teh svojih osebnih zadev? – se z njimi manj pogovarjate o tem?** Phh.. ja, manj manj.

Mislim.. niti se ne.. Mislim, saj se pogovarjam z njimi tudi.., če je kaka težava taka, ne.. ampak ne pa z njimi neki razglabljam. **O kakšnih težavah oz. kakšnih stvareh se torej z njimi pogovarjate?** ..oo, večinoma službenih stvareh. O težavah na delu in podobno..

6. Ali je mnenje (pozitivno-*podpora, spodbuda, motivacija*; ali negativno-*nestrinjanje z vami*) **te osebe pomembno pri prinašanju odločitev v za vas pomembnih zadevah?** Jaa.. če misli pravilno, ko jaz razmislim.. če, po tem ko jaz stvar še enkrat predelam, če vidim, da ma prav, potem se odločim, glede na njeno stališče. Če pa po mojem mnenju, vidim, da ta oseba nima prav.. potem, se odločim po svoje. (*molk*) **..na podlagi česa pa to veste..? ..?** ..na podlagi življenjskih izkušenj. Delam vse na podlag življenjskih izkušenj.., ker ne moreš me npr. prepričati na podlagi nekih filozofij.. to pa vidim po svojih izkušnjah, ali je tako ali ne. Na podlagi tega na koncu presojam.

7. Koliko imate tistih pravih prijateljev? –katerim lahko zaupate svoje težave, jih prosite za nasvet in vas ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? ..em.. ja, kr dosti jih mam! Kr dosti mam takih pravih prijateljev, ki me poslušajo in me podpirajo.. in jim lahko povem tisto kar me muči. **Aha, koliko pa imate takšnih prijateljev?** Oh, kar dosti. Ne vem številko, ampak jih je kr dosti. Je kr razširno. Ne, recimo zdej ozek krog, ne v domačem okolju, ampak emm, spoznavam ljudi, ki jih potem čez čas glede na njihovo obnašanje do mene sprejemem za svoje prijatelje. **Torej, določenim ljudem zaupate določene stvari?** Ja, tako.

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? ..ker me te osebe znajo poslušati, me znajo potolažiti, mi pomagajo v finančnem smislu, ker so tud vse nekako finančno bolj stabilne od mene, so pripravljene kadar koli jih pokličem, da mi prisluhnejo.. to mi res veliko pomeni.

8. Kje ste spoznali omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah? ..hm.. (*molk*). Na kakem druženju. Tako, enega pa po enega spoznaš.. v okviru družabnih dogodkov v katerih sodelujem. **Pa so ti prijatelji tudi iz službe/ dela ali so večinoma iz drugih krogov..?** Ne. Večinoma iz drugih krogov. Iz službe so prijatelji, samo jim ne zaupam tako, da bi jim govorila svoje osebne stvari, o svojem življenju.. to pa res ne. Nimamo v službi spet tako dobrih vezi. Je samo tisto, uradno, razumevanje, ker smo na istem delovnem mestu.

9. S katerimi osebami ste se v zadnjih šestih mesecih pogovarjali o za vas pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Hmm.. recimo, iz družine in prijateljev..skupaj, 5. Tistih, s katerimi sm se res lahko pogovarjala..

Kakšno vrsto pomoči vam te osebe ponujajo, da ste se jim zaupali? -(*zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost*). Aha, ja tudi. Mam tukaj v bližini, ne prav v mojem kraju..mam tri dobre prijateljice. In te 3 prijateljice, so si bilo kdaj, če sm jaz bolna..so si pripravljene (..delajo na različnih delovnih mestih) tud dopust vzeti in me peljati k zdravniku.. če nebi mogla sama.. so pripravljene pomagati. Pripravljene so mi tud skuhanu kosilo pripeljati domov, če si ga ne bi bila sama sposobna skuhati. In to jst smatram kot ogromno..kot veliko.. Pripravljene so **mi ponuditi tud finančno pomoč, če jo potrebujem.. in pomagajo mi**

recimo tudi ko, če potrebujem pogovor, me razumejo in me znajo potolažit in mi reči prave besede.. to mi res veliko pomeni.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, za vas pomembni pri tem kako se potem na koncu odločite o stvareh, o katerih ste z njo govorili, se posvetovali? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari. ..ja pomembno je,.. da ko si v težavah, ko ti je res hudo, da imaš nekoga, ki mu to lahko poveš, se z njim lahko pogovoriš o tem.. da te nekdo posluša, te razume, podpira (- »ja, sej si prav nardila«, ne?) ..to je res nekaj velikega.. in da ti dajo kak nasvet, kako naprej.. samo, vedno ne upoštevam vsega..ker včasih jaz.. nevede vskipim..in pol se ta most nevede poruši, pri kaki odločitvi , ko se zgradi prej.. drugače, pa lahko rečem, da so mi te prijateljice, zelo v pomoč. Nisem se sicer še prepirala z njimi.. ali pa jim nasprotovala. Vedno sprejemem njihovo mnenje, ker je vedno dobro.. po navadi imajo one vedno prav. In njihova mnenja skušam kolikor se da upoštevati, kar je drugače kot če bi rekla da jih vedno..ker včasih jih ne upoštevam, ampak ne da nebi hotela, hotela bi, ampak, ni mogoče. **Jih pa vprašate za mnenje, ne?** Ja. **Pa se obrnete vedno na vse? Ali se obrnete na vsako posamično (v smislu individualnega pogovora z vsako) in potem vsako mnenje premeljete in se na podlagi vsega skupaj odločite? ..ali se vse skupaj dobite in predebatirate zadevo/ težavo?** Ja, k eni grem sigurno po nasvet, ali se pogovorim, da mi je potem lažje.. Kako uspem. Ne grem pa vedno do vseh..odvisno je od tega kako uspem, od časa. **Pa s to osebo večinoma komunicirate preko telefona v takšnih situacijah ali se raje dobite osebno in se pogovorite?** Tudi. Večinoma no.. posebno zdaj čez poletje, ker majo vse družine in ne se ne moreš tako pogosto dobivat.. Se pa tud dobimo. Po navadi v kakem lokalu, na kavi. Nikoli ne na domu (pri njej ali pri meni), raje nekje zunaj in se tam pogovoriva o vsem.. greva v kak miren lokal in se pogovoriva.

Ali ste s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). Ja. Kr redno. Je pa odvisno od situacije no. Tako, včasih na 2 tedna, ali pa na 3 tedne.. kot sem rekla.. odvisno od situacije..

Ali živite blizu s temi osebami? Emm.. tam nekje 15 km razdalje. 15-20 min vožnje je največ- z vsako.

Kako dolgo se že poznate s temi osebami, da jim tako zaupate? Hm, približno 7-8 let.

Koliko so stare te osebe? Em, dve so starejše od mene- ena 3 leta, ena pa 5 let, ena pa je mlajša od mene – 10 let. Različne starosti.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Ja. ..in se potem kdaj tudi skupaj dobite in predebatirate težavo? Ja, tudi tudi.

10. Kaj so po vašem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpeljete svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki ste jih prej omenili, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegli/ dobili pri tem? Ja to prvo, da me nekdo zna poslušati. Drugo, da z mano razglablja o tem kaj bi v tej situaciji naredila da bi blo boljše, da skupaj predebatirava, da da svoje mneje, kaj bi ona naredila v tej situaciji. To, da mam eno osebo, ki vem da mi bo stala vseskozi ob strani, da ji lahko zaupam, da

vidiš da ti hoče pomagat, da lahko z njim deliš to breme, ki te matra in greš potem laže skozi vse skupaj..

2. **M.:** Starost (*letnica*): 1969 (45 let)
Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): osnovna šola
Poklicni status: zaposlena kot delavka v podjetju Iskra
Zakonski stan: poročena (3 otroci)
Kraj bivanja: vas (Semič)

1. Kaj pomeni za vas uspeh? (zelo zadržano, dolg molk) ..kako si ga razlagate, v kakšnih situacijah? Kdaj ste po vašem mnenju uspešni? ..(mol) ja, glede otrok. Da je mlajši sin priden in uspešen v šoli. Osebni cilji. Družinski cilji. (mol)

2. Ali ste potem po vašem mnenju uspešni? Ja, sem. Mislim, da sem. Zadovoljna sem.

3. V kakšnem okolju ste odraščali? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). Odraščala sem v 7 članski družini. Odnosi med nami so bili dobri. Tudi v okolici, s sosedi smo se dobro razumeli. Živelimo na vasi.

4. Kakšen je vaš odnos s člani vaše bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje)

5. Na koga se lahko v vaši družini najbolj zanesete in mu zaupate? Možu in sestri

6. Ali je mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) te osebe pomembno pri prinašanju odločitev v za vas pomembnih zadevah? Najbolj vpliva njihova podpora.

7. Koliko imate tistih pravih prijateljev? –katerim lahko zaupate svoje težave, jih prosite za nasvet in vas ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? Uff, takih prijateljev je že zelo zelo malo. Mam mogoče 2-3 take, da so res dobre prijateljce. Da me poslušajo, razumejo.. in vse to.

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? Skupaj smo že od otroštva. Zato kr jih že dolgo poznam, zato jim zaupam.

8. Kje ste spoznali omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah? Ja v domačem okolju. Tam ko sem odraščala. Ker se poznamo že od otroštva.

9. S katerimi osebami ste se v zadnjih šestih mesecih pogovarjali o za vas pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Z dvemi.

Kakšno vrsto pomoči vam te osebe ponujajo, da ste se jim zaupali? -(zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost). Večinoma mi dajo nasvete. Pa tud pogovor, ko je potrbno.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, za vas pomembni pri tem kako se potem na koncu odločite o stvareh, o katerih ste z njo govorili, se posvetovali? *Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari.* Ja je pomembno, seveda. Potem se pa sama odločim, če je to to.

Ali ste s temi osebami pogosto v stiku?- *formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva).* Še kar. Večkrat po telefonu, vidimo se malo manj pogosto.

Ali živite blizu s temi osebami? Ja no, par kilometrov je razlike. 10-15min vožnje z avtom.

Kako dolgo se že poznate s temi osebami? Ja od otroštva, kr so vse moje vrstnice.

Koliko so stare te osebe? Vse so moje starosti.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Ja. Pa se kdaj skupaj pogovarjate o za vas pomembnih zadevah? Ne, to se ne.. Da bi se vse skup dobile.. Bolj posamezno. Potem se ne z obema pogovarjate o istih zadevah? Ne. Glede tega so neke meje. Določene stvari ne moreš povedat..

10. Kaj so po vašem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpeljete svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki ste jih prej omenili, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegli/ dobili pri tem? Ja te osebe so pomembne. Ker me one vmes spodbujajo in poslušajo. Da pol vidiš kako naprej..

3. **S.:** Starost (*letnica*): 1989 (25 let)
Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): 3 letna poklicna – frizerska šola
Poklicni status: frizerka, zaposlena v frizerskem salonu Simpl
Zakonski stan: v zvezi
Kraj bivanja: vas (Semič)

1. Kaj pomeni zate uspeh? ..da ustvarjaš to kar hočeš oz. to za kar si šolan.. pač v tej smeri.. hmm, uspeh.. Srečna družina, prijatelji, znanci, partner, v ljubezni..

2. Ali si potem po svojem mnenju uspešna? Ja, sem ja. Ker za enkrat mi na vseh teh področjih gre kar dobro.

3. V kakšnem okolju si odraščala? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (*poročeni, zaposleni*). Hm, ja družina v kateri sem odraščala je bla kar velika. Odraščala sem v manjši vasi, kjer smo živeli na kmetiji pri starih starših. Tam nas je najprej živelo več družin (po 4 člane + stari starši) skupaj. Dokler se nismo mi-naša družina, ki je 4 članska odselili na svoje. Samo okolje v katerem sem odraščala bi torej ocenla kot.., ne vem. Ne preveč dobro. Starši so ponavadi delali, mi otroci pa smo bli po svoje, smo se

igrali. Nismo bli deležni neke pozornosti, tk ko jo ma zdej recimo moj mlajši bratec (zdej ko smo že na svojem).

4. Kakšen je tvoj odnos s člani svoje bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje). Ja, zdej ko smo na svojem, se kot družina razumemo bolj kot smo se prej. Ker prej smo bli čist razčlenjeni, zdej pa smo bolj skupaj. In se boljše razumemo in tud zaupamo, ja. Pa tud naši odnosi so boljši, se bolj pogovarjamo o težavah in vsem.

5. Na koga se lahko v svoji družini najbolj zaneseš in mu zaupaš? Najbolj na sestro.

6. Ali je mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) te osebe pomembno pri prinašanju odločitev v za vas pomembnih zadevah? Ja itak, da je pomembno. Če je njeno mnenje negativno, potem malo bolj premislim o vsem skupaj.. če si pač prav usmerjen z mislimi, ne.. Kr če ti da nekdo še kakšen drug predlog, se pol itak še malo bolj poglobiš v sebe in tud v zadevo o kateri gre.. in stvar še malo bolj predelaš. Če pa je njeno mnenje pozitivno, pa ga jemljem kot spodbudo, motivacijo in grem naprej,.. nekak lažje, pač..

7. Koliko imaš tistih pravih prijateljev? –katerim lahko zaupaš svoje težave, jih prosiš za nasvet in te ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? Hm.. (razmišlja) ..3, take res prave. Drugo pa itak..sm prijatli pač.. Nikomur ne moreš čist zaopat. Razen tem, ki jih res poznaš in so ti najbližji. Ker tud.. ne moreš vsakemu vse povedat.

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? Dolgoletno druženje. Ker v določenem času, bolj spoznaš človeka.

8. Kje si se spoznala s temi omenjenimi osebami/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah? Jah.. iz družinskih odnosov – družina.. in na delu. Torej, te osebe so iz družinskega okolja in iz dela? Ja, tako.

9. S katerimi osebami si se v zadnjih šestih mesecih pogovarjala o za tebe pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Hm.. 6-7. Mislim, da..

Kakšno vrsto pomoči ti te osebe ponujajo, da si se jim zaupala? -(zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost). Večinoma pogovor, to je glavno. **Pa ti ponujajo te osebe še kaj drugega kot samo pogovor?** Ja, to pač.. da se z njimi pogovorim, ko mam težavo al pa nekaj glede česar sm v dilemi.. da jim lahko zaupam. Al pa da me podprejo glede neke določene stvari, me spodbudijo, motivirajo. **Potem, so to tiste, vaše osebe, na katere se obrnete ko ste na tleh, ali ko ste jezni, nervozni,..** ja. To so osebe ki mi pomagajo. In to večinoma rešmo s pogovorom. S pogovorom ti dajo vedet da ni spet čisto vse narobe, tk ko takrat sam misliš.. da se vse reši.. **Ali se na te osebe lahko obrneš tudi ko potrebuješ npr. finančno pomoč, ali pomoč v primeru bolezni?** Ja. Tudi. Finančna pomoč ne, sm v bolezni pa ja. Pač pokličeš, če rabiš pomoč glede česa, ali pa da naredi kaj namesto tebe..

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, zate pomembni pri tem kako se potem na koncu odločiš o stvareh, o katerih si z njo govorila, se posvetovala? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi zate pomembni osebni stvari. Jaa, ja. Itak.

Ali si s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). Ja. Zelo pogosto. Lahko vsak dan.. lahko pa tudi samo nekajkrat na mesec. Je odvisno od osebe, z enim sm bolj v stiku.. z enim manj.

Ali živiš blizu s temi osebami? So kar razpršeni. Časovno recimo..? Z avtom.. je oddaljenost od 10 min pa do 1 ure.

Kako dolgo se že poznaš s temi osebami? S temi iz družinskega kroga že od otroštva.. drugače pa, z enim 3 -4 leta, z enim 2 leti, z enim pa tudi že 15 let..

Koliko so stare te osebe? Od 23, pa do tle nekje kot jaz, 26-27 let. Večinoma.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Em, ja. Večinoma. Ne vse, ampak večinoma pa se, ja. **Pa se kdaj o neki pomembni stvari s temi, ki se poznajo pogovorite skupaj?** ..ne, ne. Bolj posamično.

10. Kaj so po tvojem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpelješ svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki si jih prej omenila, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegla/ dobila pri tem? Ja vse je odvisno od oseb. Tudi od tega kakšna oseba je npr. tvoj nasprotnik. Je pa najbolj pomemben seveda, sam pristop do tega, kak se zadeve lotiš. V glavnem je vse, večji del.. odvisno od samega sebe, pol pa pridejo šele vsi drugi dejavniki, ki pridejo zravno. To pa so vse te, razne osebe.. te ki jih imaš najbližje, osebe, ki ti stojijo ob strani.

4. **T.:** Starost (*letnica*): 1965 (49 let)
Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): srednja poklicna (kovinarska) šola
Poklicni status: delavec v Iskri
Zakonski stan: poročen (3 otroci)
Kraj bivanja: vas (Semič)

1. Kaj pomeni za vas uspeh? Pff.. ja, uspeh je vse kar narediš.. da vidiš da greš lahko naprej. Da gre to tvoje početje lahko naprej. Da vidiš da to ustvari neko vrednost. Da si uspešen. Da si na koncu s tem zadovoljen.. pa tudi drugi. Da izpolniš svoje cilje, to kar si si zadal. **..na katerih področjih pa je to, za vas?** Ja, na vseh področjih.. **Na primer?** Na delovnem področju –služba, doma – v družini najprej, tudi v zlahti in tudi nasploh v samem kraju kjer živiš. **Kako mislite to, v družini? V smislu razumevanja..?** razumevanja ja. To je prvi pogoj. Če ni te iskrenosti in zaupanja, pol se vse neha. Na tem moraš graditi. To je tista prva faza brez katere ne gre. To se tudi vidi v okolici..takojsklepaš, da škripa. Da te stvari škripajo, pa druge.. vidiš, da ne gre. Da je to vzrok da ne gre.. da ni nekdo uspešen.

Prvi pogoj je poštenost in iskrenost, da tisto kaj misliš poveš in da se ne pretvarjaš. ..ker pri enih vidim, da je 70, 80% stvari, ki jih govorijo..da se zlaže. Samo obrača na lepo, na fino.. ampak sej, to en cajt gre, ko pa prideš sam v neko zadevo pa vidiš, da si pogorel, da ni to vse skup nč. In pol si sam. ..taki ljudje so pol razočarani, pride tud do samomora, ločitev in vsega tega. Ker se neki prekriva. Se ve, da ni blo iskrenosti. **Kaj je pa v službi recimo za vas uspeh?** ..to, da tam kje delaš, na delovnem mestu, da narediš svoje delo tk ko je treba, tk kot ti rečejo, kot ga predvideva podjetje, lastnik. In to je za tebe uspeh in si tud zadovoljen s tem. Ker če vidiš da maš neke naloge ki jih ne moreš naredit, pa da rečeš, da si jih naredu, čeprav jih nisi.. to je pretvarjanje, to ni nč.. če dobiš neko nalogo pa da vidiš, da nisi uspešen, je najbolše, da že takoj na začetku rečeš, da nisi siguren vase, da boš to zmozel opravit tk, ko bi blo treba..da ti naj pokažejo kako najboljše to opravit al pa, da ti naj dajo malo časa, da se pozanimaš kako bi to opravil..

2. Ali ste potem po vašem mnenju uspešni? Seveda. Jst mislim da sm. **..na vseh teh področjih o katerih ste govorili?** Ja, mislim da sm. Ne najbolj. Ampak, trudim se, da mi uspeva.

3. V kakšnem okolju ste odraščali? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). Odraščal sem v manjši vasici (na Gradniku), 7 članska družina. Živeli smo skupaj s staro mamo, tako da nas je blo kr dosti pod eno streho. Pa tud pol ko smo si vsak ustvarili svojo družino, smo dokler si nismo ustvarili vsak svoj dom (zgradili hišo).. je pri starših živelo več družin – 2-3 družine.. dosti nas je blo. In.. in ni glih laufalo to. Ker so med eno in drugo družino pridejo take kritične točke, različna mnenja, mišljenja..in če jih nekak naglas izpostaviš, se nekomu loh vedno zameriš. In iz tega prideš do zaključka, da je najbulše, da si ustvariš družino v kateri so otroci, oče, mama. Občasno pa se dobivaš še z ostalimi – starši, brati in njihovimi družinami.. sej, če bi skupaj živeli mi bratje bi se še uskladili, ampak, ker smo bili vsi poročeni s svojimi ženami..je zato prišlo do ne ujemanja. Večinoma je pri šlo do nesporazumov zaradi njih.. ker so iz različnih koncev, drugačna vzgoja, navade.. in vse pripomore k temu, da pol ni blo pravega razumevanja.

4.Kaj pa takrat ko ste odraščali? Pred tem, ko ste si z brati ustvarili vsak svojo družino? ..Ste se razumeli, si zaupali? Ja ja, smo smo. Blo je lepo. Mam lepe spomine na otroštvo. Starši so bili kr aktivni, delavni.. so se ukvarjali s kmetijstvom. Zato so že zgodaj prešli na delo in pol še cel dan delali, tako, da nas, ko smo bli še manjši je čuvala stara mama.. in nekak sm vedu, že glede na vzgojo, da staršev ni doma in da moram bit priden. Pa tud skromnost je bla, takrat še posebi izrazita.. **Pa ste bli med sabo povezani, si zaupali? –s strarši.. brati?** ja smo. Čeprav smo se mi kot otroci doskrat sprečkali..vsega je blo. Dostokrat npr. glede igrač, ko jo je en mel, jst sm jo pa tud htel met.. (smeh) samo to je blo tak, ker takrat je bla bolj revščina, odraščali smo s skromnostjo.. jst sm bil predzadnji otrok.. in sem pol skozi leta videl kako so se ostali, starejši bratje in sestra obnašali, kk so oni odraščali..in ker so bli vsi starejši sm se mogu tud dostokrat njim podredit in naredit tk, ko so rekli. Sm se kar hmalu nauču da se moram prilagodit..

5. Na koga se lahko v vaši družini najbolj zanesete in mu zaupate? ..emm. jst zaupam vsem. V svoji družini. Svojim bratom in staršom glih tak. Drugač pa zdej, naprej kar je..mora žena vedet. Vsak problem al pa bilo kaj.. njej najbolj zaupam. Ženi.. ona meni, jst njej..moram zaupat.. inn držimo skupaj in vsako stvar kar je, se najprej obrnem nanjo.. pol

pa naprej. Pa tud bratom, zaupam.. mam zelo dober odnos. In jst..vsako stvar kar je..si upam vsako stvar, ko nism siguren al pa neki, ko ne vem kako pa kaj, se posvetujem z njimi. Gre za različna področja zaradi katerih se obrnem na določenega. Največ se obrnem na starejšega brata, ki je tudi najbližje tle, ko živim.. in tudi delovno več sodelujemo, kot z drugimi brati. Zato tudi njemu največkrat za kako stvar, ko vidim da kaj ne gre, al pa za kak nasvet, al bilo kaj..se obrnem na njega. Za kake druge določene stvari pa tudi k kateremu drugemu bratu..ni samo on.. da bi povedal njemu, drugemu pa ne. Vsem mojim bratom zaupam in jih vprašam za mnenje. Mnenje iz področij s katerim se ukvarjajo, v zvezi z delom – ker en je gradbenik, en mizar.. **Kaj pa glede osebnih stvari?** Ja največkrat se obrnem na drugega najstarejšega brata – Slavota in na najmlajšega brata. S sestro pa se ne toliko ker se tudi ne tk pogosto vidimo..no razen včasih, če smo kje na samem mogoče kako tako stvar..predebatiramo. Z najstarejšim bratom pa se ne pogovarjam o takih stvareh.

6. Ali je mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) te osebe pomembno pri prinašanju odločitev v za vas pomembnih zadevah? Zelo pomembno. To je zelo pomembno. O takih stvareh se najrajši pogovarjam tk, na 4 oči.. sej se včasih o kakih stvareh pogovarjamo tudi vsi skup..z brati..sm ne, o kakih stvareh se moraš res na 4 oči, ker je nekak lažje... se po navadi sm z eno osebo hkrati. Grem tk do enega pa se z njim pomenim, pa pol do drugega.. jst povem svoje mnenje, on svoje, predebatiramo.. in po tem dobiš pol nek pogled na zadevo.. in čeprav si včasih že skor sigurn, da je tk, da veš kk bi nekaj naredu.. ampak s tem pogovorom iščeš sm tisto potrditev, odobrenje. Na več koncih. Tk da veš da maš prav.

7. Koliko pa imate tistih pravih prijateljev? –katerim lahko zaupate svoje težave, jih prosite za nasvet in vas ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? ..pravih prijatov praktično ni. Ker je dns tako življenje, gre vse hitro, da ne moreš niti tk obvladat zadeve. Tk, da pravih prijatlov ni. To pa najbolj vidiš, če si v kaki stiski in ko rabiš pomoč.. takrat vidiš kdo ti je pravi prijatelj. Praktično pravih prijatlov ni.. jako malo jih je. Sej mam par takih prijatlov. Ampakk..emm.. Dns je tak, da ne moreš zaupat nikomur več. Ker je tulk tega.. in laži in..vidiš, da večina govori neki, delajo pa čist drugač. To takoj vidiš. Da se kr neki pretvarjajo. **Potem za vas pravih prijateljev ni?** Ne. Sej tudi v službi mam prijatle.. Ampak to je sm tisto..službene zadeve al pa kaj v zvezi z vsakdanjim delom doma al pa tk, se razumemo, ker se mormo, ker delamo skupaj. Drugač, če pa je kaj, take osebne zadeve..pol o razpravlam v družini. Najprej z ženo in pol še z brati. Pa tudi zdej že otroci, ko so že večji..ko stvari že bolj razumejo in kašne stvari vejo boljše od mene. In jih marsikaj vprašam za mnenje.

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami?

8. Kje ste spoznali omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah?

9. S katerimi osebami ste se v zadnjih šestih mesecih pogovarjali o za vas pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Ja, z ženo in z brati. Tk, z 5 osebami.

Kakšno vrsto pomoči vam te osebe ponujajo, da ste se jim zaupali? -(zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza,

razburjenje, depresivnost). Ja to se večinoma, najbolj na ženo.. pol pa še na brate. Zmeri jih vprašam za nasvet.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, za vas pomembni pri tem kako se potem na koncu odločite o stvareh, o katerih ste z njo govorili, se posvetovali? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari.

Ali ste s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). Z ženo sva itak skus.. (smeh) Z brati pa tud kar pogosto. Se pogosto vidimo, pa tud po telefonu..se kar pogosto slišimo.

Ali živite blizu s temi osebami?

Kako dolgo se že poznate s temi osebami?

Koliko so stare te osebe? Na katere izmed njih se raje obrnete? Bolj na starejše. Čeprav mlajši brat je mlajši, ampak ker je na določenih področjih bolj izkušen, mu kar zaupam.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Ja.

10. Kaj so po vašem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpeljete svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki ste jih prej omenili, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegli/ dobili pri tem? Podpora teh oseb je najpomembnejša. Absolutno. Sicer pa je tud to, da si iskren. Da poveš tisto kar misliš.. da daš to vn iz sebe. S tem si rešu že pol vsega. Si že rešu to svojo duševno stisko. In pol ti tist, ko se mu zaupaš iskreno odgovori, pove svoje mnenje.. to potem laufa. Vse gre. Ker ti to da moč, da greš naprej. Iskrenost in zaupanje je najvažnejše, tud pr tem, da je ta odnos dober in močan. Pa tud je pomembno pri vsem kar delaš, na bilo kerem področju. Drugač je tud sam cilj oz. to kar pride, tud pomembno, ampak kr pride včasih po navad vmes tud do kakih zapletov, da ni tk, ko si si zamislu.. rabiš tud nekoga tk, da se olajšaš, da te podpira in vse to.. sej sm že prej reku.

5. **I.** Starost (*letnica*): 1958 (56 let)
Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): nepopolna srednja (administrativna) -3 letna
Poklicni status: upokojena
Zakonski stan: poročena (3 otroci)
Kraj bivanja: vas (Črnomelj)

1. Kaj pomeni za vas uspeh? Hm..uspeh. kaj pa znam.. da si uspešen. Ne vem. Emm. Vse povsod. V službi. V življenju. Če maš družino, da vse vrede laufa. Emm, kaj pa vem.. v službi-če si zadovoljen, ne vem. Marsikdo ni – tud jst nism bla glih. Da dosežeš to kar bi rad. To je uspeh.

2. Ali ste potem po vašem mnenju uspešni? ..v življenju misliš? Ja, na teh področjih, ki ste jih prej omenili? ..govorite za vas, osebno.. hmm, kaj pa vem.. v šolo recimo nisem šla, v tisto, ko sm hotela, sem si želela nekaj drugega. Pol sm pa šla že v službo. In več nisem mela pol možnosti, tega več pol ni blo.. sm šla pol v večerno šolo, ker več ni blo drugega. Pol pa, ko sem šla v službo niti nisem več o tem razmišljala.. Hm..kaj pa vem. Neka srednja stvar bi rekla. Nevem, v tistih časih, ko sm bla na tem mestu, da bi se o tem odločala niti ni blo toliko možnosti kot jih je zdaj.. in nisem takrat niti tako o tem razmišljala, da bi blo prav po moje, da bi bilo tak kot sem si želela. Je zdej to bolj odprto in majo otroci več možnosti za razmišljanje o tem.. **Kaj pa na področju z družino.. in to, kar ste še prej omenili? ..ste zadovoljni?** Pff, ja.. to kar. Edino to ker moja deca šole nečejo delat. Drugače sem pa zadovoljna ja. Imam družino, poročena sem že več kot 30 let. Tako, da po tej plati sem pa kr zadovoljna.

3. V kakšnem okolju ste odraščali? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). Uff..to je bla pa kr kriza bolj.. mislim kriza.. tam, ko sem odraščala v manjši odmaknjeni vasici (v Rodinah), so bli bolj ali manj sami pijanci..pri vsaki hiši so bli malo bolj nagnjeni k tem.. pri nas je ate bolj pil.. in je blo vsega. Mama si sicer ni upala nič kaj reč, se ni z njim naganjala.. samo.. blo je težko. **Kako pa je bilo pa vam otrokom? ..vam?** Jah, neke podpore al pa kaj takega ni blo. Bli smo prkrajšani marsičesa. Ate je pol vmru ko je bil star 58 let, pri mojih 30ih, neki takega. Takrat sm bla že poročena, sem se že preselila na svoje. Sm šla kar hmal od doma..ker tam gor je blo vsega. Pravjo, da same kurbe pa pijanci.. pile so in ženske in moški.. to je blo res.. vse zmešano. **Potem je to vplivalo tudi na vaše šolanje, na to v katero šolo ste šli..?** ..čisto možno. Jst nisem šla v nobeno šolo, sm šla direkt v službo. Sm htela it v slizbo, ker ni blo dnarja, da sm si sama zaslužla.. Pol sm šla pa v večerno šolo. Šla bi pa za socialno delavko.. ne vem sicer kk me je to tk interesiralo, ker kasneje sm vidla, da je to grozna služba.. sm, takrat sm htela bilo kaj družga, sm v pisarno ne –kot sm šla.. Ampak ni blo druge šole in nisem mela nobene druge možnosti, da bi kaj drugega dobila.

4. Kakšen je vaš odnos s člani vaše bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje). Ja imam brata, ki živi še doma, pri mami. Zdej se sicer razumemo malo boljše, prej se pa niti nismo dobro.. razumeli.. predvsem zarad te dediščine smo meli nekaj sporov, probleme. Ampak, no, zdej se razumemo malo bolj ko smo se. Pa tud z drugim bratom se zdej razumemo malo bolje kot smo se prej. **Torej ste odraščali potem v 5 članski družini, ali vas je bilo več?** Ja ja, 5. Jaz sm bila najstarejša. Zdej z brati se razumemo trenutno malo bolje kot smo se..kot sm rekla, zarad dediščine, smo meli kr konflikte. Tud z mamo se nismo kar nekaj časa razumele, pa se zdej spet pogovarjamo..ampak, ni več to kar je blo.. en čas sploh nismo bli v stikih.. zdej pa grem na vsake toliko pogledat domov, mamo..ampak ni več tak ko je blo včasih.. **Kaj pa v tej, vaši družini? Z možem, otroci? Kakšen je vaš odnos, se razumete?** Jaah, bi reka, da je tam nekje normaln no. **Ste zadovoljni?** ..pa ne. To nebi rekla. Ker otroci nočejo delat šole. Čeprav majo možnost. Kr nekaj motajo in se jim ne da nikakor dopovedat.. to me edino matra. Drugače mamo pa kr nekak normalen odnos.

5. Na koga se lahko v vaši družini najbolj zanesete in mu zaupate? (smeh) svoji mlajši hčerki. Brigita. Brigita je bolj mamicina (smeh). Sonja, starejša hči je bolj atkova, Dagmar, najstarejše pa itak več ni doma, ma že svojo družino. **Pa potem Brigiti zaupate tudi svoje**

osebne stvari, se o tem z njo pogovarjate? Ja, z njo se kar pogovarjam, se kr zmenimo..
Kaj pa z možem? Ja z možem tudi.. Ampak on je bolj tak..je bolj tiho. Jst rečem da je 'hinavec' (smeh), ker neče komentirat in si samo misli svoje. Sej drugače se razumemo (smeh).

6. Ali je mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) te osebe pomembno pri prinašanju odločitev v za vas pomembnih zadevah? Pff, ja. Bi rekla da ja. Malo se pomenimo.. in pol kaj iz tega tud upoštevam, seveda. Njeno mnenje seveda, šteje. Mi je pomembno.

7. Koliko imate tistih pravih prijateljev? –katerim lahko zaupate svoje težave, jih prosite za nasvet in vas ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? ..jah, ni vsak pravi prijatelj. To je treba znat razločit. Mam eno, s katero se kr fajn zastopim, pa da ji povem kake take stvari..

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? Ker je taka lepa, skromna in se dobro zastopimo.. bi rekla, v vseh njih.. pogledih. Ker vem, da je taka, da ne bi šla zdej neki okrog govorit, o tem kar smo se pogovarjale. Je taka, mirna.. taka..posebna. Vem, da me nebi izdala, da ne bi vse okrog povedala o mojih osebnih stvareh.

8. Kje ste spoznali omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah? ..smo si pa skoraj malo v žlahti. Se poznamo že dolgo. Pa zdej ko smo pa v penziji se pa tudi malo več družimo pa to.. in se tudi bolj pogolobimo.. v določene zadeve. **Potem sta v bistvu tam nekje istih let?** Mhm, ja.

9. S katerimi osebami ste se v zadnjih šestih mesecih pogovarjali o za vas pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Hm, ja.. pa mogoče tam nekje..z 2 osebami. Ampak ni blo nič kaj takega no.. intimnega no.. Mislim, tk, take bolj domače stvari no. Drugače niti zdaj zadnje čase niti ni blo nič takega posebnega, da bi potrebovala kak tak, intenzivn, globok pogovor.. no ajde mogoče z eno osebo, res..

Kakšno vrsto pomoči vam te osebe ponujajo, da ste se jim zaupali? -(zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost). Ja, finančne niti ne rabim. Gre predvsem za to da maš nekoga, da se loh z njim pogovoriš in je takoj boljše. Če maš kake take težave.. ampak sej pravim, nism mela zdej zadnjih nekaj časa kakih takih posebnih stisk.. težav ali stisk.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, za vas pomembni pri tem kako se potem na koncu odločite o stvareh, o katerih ste z njo govorili, se posvetovali? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari. Jah, odvisno. Al upoštevam nekoliko.. do neke mere.. al pa nevem. Če je kaj takega, se sm pogovorim, da je lažje.. **Pa potem to vpliva na to, kako se nato na koncu odločite?** Ja sigurno da vpliva.. **Pa se raje pogovarjate o takih osebnih stvareh individualno, ali se kdaj tudi dobite skupaj z njima – obema skupaj in se pogovorite o vaši težavi oz. o neki pomembni stvari za vas?** Ne ne, to ne. Če se, se potem dobim z eno in se pogovorim .. pa z drugo.. ne pa da se bi z obema skupaj.. individualno bolj, ja.

Ali ste s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). Z hčerko sem kr v stiku, ker za enkrat še živi doma. Z svojo prijateljico pa tk..mesečno sigurno.. se vidimo, se družimo..

Ali živite blizu s temi osebami? Kr blizu ja. Peš je tam nekje pol ure oddaljena.. sm že hodila (smeh)

Kako dolgo se že poznate s temi osebami?

Koliko so stare te osebe?

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo?

10. Kaj so po vašem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpeljete svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki ste jih prej omenili, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegli/ dobili pri tem? Hm.. ne vem. (zmedena, razmišlja in ne zna odgovoriti na vprašanje) ..ne delam nič posebnega, da bi rabla kar koli.. ne znam odgovoriti.

6. **B.:**

Starost (*letnica*): 1990 (24 let)

Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): srednja splošna š. – gim. matura

Poklicni status: pauziram, drugače delam faks (Teološka F.)

Zakonski stan: samska

Kraj bivanja: vas (Črnomelj)

1. Kaj pomeni zate uspeh? To, da sm srečna, da sm zadovoljna s tem kar delam. Hm.. v bistvu se vse najprej začne v družini, pa faks.. em in vsa druga področja, ki so ti pač pomembna. Ne vem.. hobiji. Ja to tud, je pomembno. **V kakšnem smislu to?** Recimo pri meni osebno je to španščina.. je to uspeh, bolj kot na primer faks.. Mi je uspeh, da v španščini ful napredujem in se s tem ukvarjam pol. To bi bil največji uspeh zame. Da bi se še malo bol naučila govoriti kot znam in da bi dobila tist certifikat, ki vsem ljudem pomeni dost. Ta certifikat je v bistvu kot neka potrditev, ko na primer prideš v službo, al pa jst, ko bi se rada preselila v Španijo.. Loh pol rečeš, s tem ti zagotoviš, da res obvladaš jezik in da si sposoben delat, s španskim jezikom. **Kaj pa na drugih področjih?** ..hm. Recimo na teološkem področju mi uspeh predstavlja to, da naredim diplomo.. sicer tud, da nadaljujem na magisteriju, ampak to za enkrat.. Se mi zdi ful oddaljeno. Vidim večji uspeh v tem, da bi uspela v španščini, kot pa v tem kar študiram. Faks mi predstavlja samo to, da bi naredila, da bi mela narjeno neko šolo. **Torej, to bi bil potem tudi neke vrste uspeh? – da dokončaš šolo?** Ja ja, tudi. **Kaj pa še na drugih področjih, ki si jih omenila? –recimo družina? S tem sem mislila predvsem na to, da bi v določenem času – v prihodnosti se mi zdi kot uspeh to, da si ustvariš družino, se poročiš,.. To se mi zdi kot dost velik uspeh. V bistvu to, da sam sebi neki pomeniš in da drugim nekaj pomeniš. Pomembno je pa to ja, medsebojno razumevanje in dobri odnosi. Delam na tem, da bi mi na vseh teh področjih uspelo in da bi bla srečna.. Čeprav ene stvari za enkrat zgledajo ne mogoče..**

2. Pa si potem po svojem mnenju uspešna? Za enkrat mi to bolj slabo uspeva, ampak.. Se malo zvišuje ta uspeh no. Glede faksa, so bila moja pričakovanja večja, pa so se zdej znižala, ker nisem na tej poti, ko sm htela it.. Em.. Zarad tega, tud vse več vlagam v te jezike, ko so mi všeč. Recimo španščina in prek tega tudi, ko gledam nadaljevanke, se tud učim različne besede in tk.. in pol bi rada v bistvu po eni strani več rada nardila na vseh drugih stvareh, ko na faksu, kjer bi mogla v bistvu iskat prihodnost in uspeh.. Ampak.. Se bolj vidim v vsem drugem no. **Potem zdaj delaš samo na tem, da boš pač enkrat končala prvo stopnjo, druga pa potem če je ali ne? ..?** Točno tak ja. Prvo stopnjo.. pol zraven bi pa še rada na španskem inštitutu nardila eno,.. kot nek tečaj no.. **Potem je na prvem mestu zate pravzaprav to, da narediš, izpopolniš zadevo s španščino?** Ja, tako.. (smeh)

3. V kakšnem okolju si odraščala? Opiši.. –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). Ja v naši družini smo se zmeraj dost fajn zastopli, čeprav mam tk, po 2 družinska člana iste karakterje – jst pa ati, pa mami in starejša sestra... in se mi vidi, da je okolje v katerem sm odraščala super, boljšega, ko je, si sploh nebi mogla želet. Smo 5 članska družina.. Včasih je bla pa še stara mama. Prej pa še pač stari ate, dokler ni vmru. Pol je še stara mama vmrla,.. Pol čez cajt se je še najstarejša sestra odselila in zdej smo še smo 4. Ampak se mi vidi, da je blo prej nekok lepše,.. ko sm mela.. mislim.. bol se zastopim z najstarejšo sestro, kot z srednjo sestro in se mi vidi, da mi to manjka no. Ker se pač zdej manj vidimo. Emm.. in to kr vpliva na mene no. S srednjo sestro pa kr dostikrat pridemo v kak konflikt in ni to to no.. **Kaj pa straši? Vaš odnos?** ..ko sm bla mlajša sm se zmeraj bolj zastopla z mami in ful sm težko stvari povedala atki.. nevem zakaj. Ampak, nism se tk počutla dost.. ful sm se navezala na mami, ko je enkrat zbolela, ko sm bla mlajša in sm pol, ko je ozdravela skos hodila za njo in skos sm njej vse povedla in karkoli je blo sm njo prosila.. Ampak pol, zdej tm nekje pred 5, 6imi leti, sm se začela bolj v atka, kot v mami opirat, ker je ati ratal bolj razumevajoč, ko mami.. Ker on pač dost ne komentira stvari, ki jih delam in mi je to bolj pasalo. Itak, najstniku bolj paše, da je človek tiho pa si misli svoje pa neče povedat.. Tk, da mi je pol zmeraj.. V bistvu, če bi v tem trenutku rekla, se mi je dost boljše menit z atkom, ko pa z mami. **Tudi osebne stvari..?** Dobro osebne stvari, če se gre za ljubezenske stvari dost mat povedam, ati nikdar nezna, ker ga pač verjetno to niti ne zanima. Verjetno. Domnevam. **Pa tud verjetno mami lažje poveš kot atku..** Sigurno, ja. Emm. Druge stvari pa.. Nevem, zadnjič sva se z atkom menla o prijateljstvu recimo.. pa se mi zdi, da mi on zna bolj o takih stvareh povedat kot mat, ker ma ona dost takih ljudi zraven sebe, ki pač niso lih.. nevem.. Misli, da so ji prave prijatelce, pa niso, al pa kaj takega.. in mi je pač ati zadnjič povedal primer, da pač ne moreš met 10 pravih prijatlov, kot si jst predstavljam trenutno, ker mam tolk ljudi okoli sebe.. ampak maš lahk sm enega pravega oziroma, da jih lahk na prste ene roke prešteješ. In takrat sm si res zapomnla, da se od njega lahk dosti več naučim kot sm si do zdej misnla.. Tk, da se od takrat še dosti več menimo. Tk, da dejansko, prej sm bla ful bolj na mat, zdej pa bolj na atka.

4. Kakšen je pa tvoj, vaš odnos s člani bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje). Kot družina, kot celota se mi zdi, da smo kr lepa skupnost, da mam fajne odnose, čeprav določene stvari, se mi zdi, da si nikdar ne bomo mogli povedat. Recimo.. včasih.. srednji sestri nikdar ni všeč ogovarjanje..ona pod ogovarjanje da kadar koli se pogovarjaš o nekom, ki ga ni zraven, pa rečeš »ta je pa uspešen, ta je pa vredni, ta je pa fajni..

jst bi tudi nekaj takega..« -ona pa to takoj označi kot ogovarjanje in pol določene stvari ne moreš v krogu cele družine povedat. In se rajši pol jst pa mami, al pa jst pa ati.. sm večinoma z mami. Tk, da se mi vidi, da drugač ful dobro skup klapamo, si kr dost beremo misli- recimo, ko gremo kam na kako fešto pa se kaj narobe dogaja, pa se sm pogledamo in takoj vemo kaj je.. tk, da se mi zdi, da smo kr združeni.. tk, pri vseh ljudeh, ki jih poznam ne vidim tega no. Pri naših sosedih to dostokrat vidim, ko se stalno kregajo..tk, da naš odnos je dosti bolj trden.. mi je všeč, da si dosti bolj v facu povemo – ja iskrenost pa zaupanje, to je pomembno, da nekaj funkcionira. Čeprav včasih se mi zdi, da bi mat dostokrat kaj kr naprej povedala, kr ma dolg jezik, ampak..

5. Na koga se pa lahko v svoji družini najbolj zaneseš in mu zaupaš? (smeh)..Zelo zanimivo vprašanje.. Ker, po eni strani se mi zdi, da bi lahk atku vse povedala, ampak ker je moški, težko. Malo je čudno atku vse govorit.. in o faksu, in o fantu, in o ne vem čem še vse.. in se mi zdi, da pol najlažje mami. Ampak, se mi zdi, da mami pa ne bi vse za sebe zadržala.. Ne vem, na kaki kavi s kako kolegico, bi ona to vse prediskutirala. Najstarejša sestra, ona je tudi taka, da nebo vse za sebe zadržala. V tem primeru bi bla edino srednja sestra taka, da bi ji lahk vse povedala, ampak še pr njej je tk, da tisto kar ji povem, mi pol naredi cel moralni nauk. Tk, da mi pol ni fajn, da sm ji sploh povedla. V določenih momentih mam občutek, da določenih stvari sploh ne morem povedat v družini, da lahk več povedam drugim, k jih mam okrog sebe, kakim tabulšim kolegicam, k jim lahk dost bol iskreno povedam stvari, ko pa doma. Ker se mi zdi kot, da me bi obsojali al pa kaj. **Potem doma poveš samo stvari do neke določene mere, samo določene stvari?** Ja nekje je meja. Določene stvari zadržim raje zase. Recimo, če bi mogla zbrat enega člana, ki mu lahk povem največ stvari, bi zbrala začuda atka. Ampak pač..sej, določene stvari mu nebi povedala, sm tiste stvari, ko ga bi pa vprašala, al pa mu povedala bi me tud, če me nebi poslušal, se vsaj delal, da me poslušša. In mi bi blo že to fajn. **Potem, si tako rekoč pri njemu lahko 'dušo olajšaš'?** Ja.

6. Ali je mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) te osebe pomembno pri prinašanju odločitev v za tebe pomembnih zadevah? Ja dostokrat je tk, da mi svoje mnenje sploh ne pove in pol si sama mislim svoje.. je pa tud, ko mi ga pove. Če je že tk no, pol ga pove tud, ko ga prav res direktno vprašam, da kaj si pa on o neki določeni stvari misli..in mi potem pove, pa še kako svojo izkušnjo.. Em.. in pol lažje razumem stvari. Včasih, ko pa ne ve kaj bi povedal, pa sm na hitro neki reče, kje je to kaj vidu al pa kaj.. o enih stvareh pa pač ne morem z njim no. **Ja, pa je potem njegovo mnenje ali mnenje mame pomembno pri tem kako se nato na koncu odločiš, kako deluješ? Kako je pomembno njihovo mnenje? Tudi, če se ne strinja s tabo..ali pa če se..?** Emm, jst mislim, da na žalost, že celo življenje dajem preveč.. si preveč k srcu ženem to kaj si mislijo ona dva, oziroma vsi tri, recimo. Izvzamem tle najstarejšo sestro, ki več ne živi z nami. Bolj dajem na to kaj si oni mislijo o neki stvari, kot pa sama. **Žal. Torej, zelo vplivajo na tvoje mnenje?** Zdej, ko to vidim..ko sm pač več doma.. se nekak oddaljujem..počasi. Ampak, kr dosti razmišljam o tem, da ni fajn, da drugi odločajo o tem kar jst delam.

7. Koliko pa imaš tistih pravih prijateljev? –katerim lahko zaupaš svoje težave, jih prosiš za nasvet in te ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? Jst mislim, da

mam enih 5 takih stalnih kolegic, k kadar koli bi jih rabla, jim nebi blo panike kakorkoli kaj pomagat. Pa tud takrat, ko sm srečna, če to delim z njimi, vidim, da je iskreno, da so srečne z mano. So ene, ki si vzamejo čas zame, tudi, ko majo tk natrpan urnik, da je skor nemogoče, da se vidimo al pa slišimo.. Takih je 5, do 7 občasno. Je pa vsaka iz različnega področja. Recimo spoznala sm jih v istem času v mojem življenju, v kakšnih težkih, al pa super trenutkih.. Tk da vsaka, ko da bi v neko drugačno obdobje spadala, ampak vem, da jih mam tud v sedanjosti no. Da lahk računam na njih.

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? Najbolj to, k si vzamem dost cajta. Pogruntala sm namreč, da kadar koli si vzameš dost cajta za človeka, bo to zmeraj dolgo trajalo, ko se pa enkrat začneš nekaj zgovarjat, da ne moreš in vse.. pa več ni to to. Če ti je mar to narediš tk, da loh pol vse izpelješ tk, da si loh vzameš še nekej časa za to osebo. Pogruntala sm, da odkar si vzamem dosti časa za odnose s tistimi, ki mi neki pomenjo, je moje življenje dost lažje. Lažje se mi je s čimerkoli spopadat, ne se več sprašujem tk, ko sm se včasih, da kakšen pomen ma življenje za mene.. Ko sm se spraševala, kaj sploh delam na tem svetu.. Mislim na to, da kvalitetno preživim čas z njimi.. Da gremo na pijačo, al jest nekam, al v kino,.. Da delamo tud določene stvari k so obem všeč, ne samo meni, ampak obem,. Da nam je obem fajn. Pomembno mi je, da se počutim samosvoja, da sm taka kot sm in da se ne rabim nekej pretvarjat, da sm lahko iskrena in da se lahk z to osebo tud pogovarjam.

8. Kje si spoznala te omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah? Eno sm recimo spoznala, ko sm šla na potovanje. Pa se mi je najprej sicer vidlo, da samo potovanje nebo fajn, čeprav je bla Španija. Pa sm njo spoznala in od takrat dalje smo nerazdružljive. V bistvu so dve od tam. Ena govori po špansko, ena, ko se zastopimo nasploh. Ena je prijateljica iz otroštva, ko kadarkoli jo bom pozvala, reče »joj, sicer se moram še stuširat, ampak 5 minut pa mam še za tebe« (smeh).. Em pol je ena iz srednje šole in je tud edina s katero se tk zastopim iz srednje. Mam ene 2 iz faksa k mogoč nebi lih rekla, da bi jim lahk vse povedla no, eni bi sicer lahk.. so pa iz obdobja, k nism lih ponosna na njega.. Tk, da to je v bistvu uno neko težko obdobje bi rekla. Takrat smo ble bolj v stikih, zdej pa več ne toliko. Ker je vsaka na svojem koncu in ma svoje obveznosti..in včasih mam občutek ko, da nimamo cajta ena za druga, al pa ko, da si ga nečmo vzet. Smo se kar oddaljile no..

9. S katerimi osebami si se pa v zadnjih šestih mesecih pogovarjali o za tebe pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Hm. Najbrž tud neki 4, 5. 2 iz družine, pa 3 pač prijateljske vezi. K sm jim res lahk povedla uno kaj se mi dogaja. Uno težko, uno lepo in uno na vmes. Verjetno 5, če bi tk na hitro po študirala no.

Kakšno vrsto pomoči ti te osebe ponujajo, da si se jim zaupala? -(zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezni, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost). Amm.. v bistvu je tk. Motivacija je po moje prva stvar, ko vidim, da se stvari dajo naredit, tudi takrat, ko mislim, da se ne dajo naredit. Amm, pa dostkrat tud to,.. Pogovori o težkih stvareh, ko mi je težko. So mi dali pa tud – ti recimo, prijateljske vezi, v zdej, recimo zadnje pol leta.. je ena kolegica k ji lahk vse povedam in k mi je dejansko pomagala, da dam na svoje stvari. Je rekla, da.. emm.. bom povedala prav primer. Jst sm zmerej rekla, ..mislim doma mi tud rečejo, da nadaljevanke.. »zk to gledaš tuk

nadaljevank?! Tudi, če bi bila ena je to brez veze.« In sm pršla do nje in sm ji to povedala, pa mi je rekla »Ti si zmešana! Tebi je to všeč. Tebi je španščina všeč. Podpiraj svoje sanje, podpiraj svoje misli in hoi naprej s tem, ker, če ne boš srečna s tem kar delaš, pol brez veze, da delaš to.« In ona me je dejansko s tem postavila tk, pred steno in mi rekla, »deji nekar skus poslušati druge oziroma svoje duma, ker je brez veze.«, pol mi je pa res dala misliti, ker mi je ona rekla.. to mi je res pomenilo.. V zadnje pol leta, v zadnjih dveh letih recimo tudi.. Em, ker tuk dolgo smo že jako povezane. Letos pa še posebej, k sm duma pa sm več kajta loh porabla z njo. Recimo ob pondelkih smo se zmerej videvale, ne.. inn.. ona mi je res.. in motivacija, in.. em.. (razmišlja o besedi).. tisto brezpogojno prijateljstvo, k znaš, da ne rabiš sebe.. al se dat v bolšo luč kot si.. kr včasih mam pr kakem prijateljstvu dvome.. pa si mislim bom rekla, da to delam, pa si misliš to rajši nebom povedala, k to ni fajn, da sm to delala, pa kaj pa njo to briga, al pa sej to ni kul ne.. Mam pr določenih prijateljstvih take bremze. Pr tej pa nism mela nikdar. Zmerez sm lahk povedla kaj si mislim o njenih stvareh, o svojih stvareh, o vseh stvareh. **Aha, kaj je bilo pa tisto ključno, s čimer so te prepričale ostale te prej omenjene osebe, da si se jim zaupala?** Pr enih je, da se že dolgo poznamo, emm.. in je tudi motivacija, in tudi podpora od njih,.. in tudi em.. v bistvu k sm zihra, da jim lahk zaupam stvari.. emm.. i k znam, da nikdar tega zaupanja nebi izdale te osebe recimo. Recimo, če bi gledala te družinske ljudi, bi rekla, da so to ljudi, k..recimo med teh 5 sm dala recimo mami, kr si mislim, da lahko.. em.. da ona mene razume, ker itak em, že s tem kaj me je mela, si je dala priložnost, da.. mislim, je rekla, da nekaj ji pomenim in si misli to celo svoje življenje in ji ni težko mi pomagati, če mi je kaj težko, al pa me podpirati, če mi gre težko, al pa če mi gre in ji je fajn se veseliti z mano. In se vidi, da ji v tem lahk fajn zaupam, že v tem, da recimo.. em.. tudi, ko si je mislila, »joj, kaj si smotana«, mi bo vseeno pomagala.. recimo v zvezi s faksom.. k sm že čist.. adijo jst.. in ona od mene (smeh).. Ampak vseeno mi še reče, »joj, pa bomo še to probali, pa še to, pa še to..«. Am, ja, to. Večinoma so to ljudi, k.. jim zaupam. Čeprav pri družini lih ni dost motivacije, moram reč.. žal. Več jo vidim pri prijateljih, k mi povedajo iskreno, kr sej pravim.. To kaj mi poveda družina, dostkrat se ne strinjam s tem, pa sm si mislila »sej se moram strinjati s tem, sej je družina, sej zna kaj je najbolše za mene« ..ampak, žal ni blo tk v vseh primerih ne.. tk da v družini je una točka zaupanja, med prijatli pa motivacija pa dolgoletna poznanstva, al pa pač to, da dolgo poznaš človeka.. **Potem pravzaprav se bolj zaupaš in poveš svoje osebne stvari tem omenjenim prijateljem, kot tem izbranim družinskim članom?** Ja, lažje. **..družini pa potem bolj take stvari..** vsakdanje.. je pa tudi odvisno od momenta, kaj jim povem. Včasih recimo nimam nikogar v tistem momentu, da mu bi nekaj pomembnega povedla, pa pol povem atku al pa mami. Ampak so bli pa to redki momenti. Lažje povedam to tabulšim kolegicam, ko pa duma.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, zate pomembni pri tem kako se potem na koncu odločiš o stvareh, o katerih si z njo govorila, se posvetovala? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari. Vpliva, vpliva. Ker, znam, da pozna moje razmere, znam, da zna kk se ja počutim v določenih momentih. Recimo, bol ko duma, k zt niti nečem govoriti o vseh svojih ciljih.. Kr se mi vidi, da jim je itak ne smiselno. Amm, ker se vidi, da dostkart grem v tisto smer k se včasih vidi nemogoče priti do nečesa, ampak, to so moji cilji – španščina, al pa petje, al pa določene stvari. In se mi vidi, da me oni nebi podpirali v tem.. in če povem to določeni kolegici, k govorim že pol leta o določeni stvari, k se bojim da bi jo sprobala in da bi šla čez njo in

se..recimo borila z španščino.. se mi vidi lažje njej povedat, k mi reče, »dej, sej maš prav, jst se bi tudi za to borila, če bi bla na tvojem mestu.« ..in ko mi ona to poveda, sm jst že.. uf uf.. (nasmeh) .. že na pol poti. **Potem, to kar ona reče, vpliva na to kako se ti odločiš glede neke stvari..?** ..Ja, vsaj na pol. Vsaj pol tistega mnenja povzamem, pa potem še svoje mnenje zraven povzamem.. Ja no, njeno mnenje tud šteje, seveda. **Kaj pa mnenje domačih, prav tako upoštevaš? ..ali manj?** Amm.. probam.. Ampak zadnje čase nekoliko manj, ker vem, da določene stvari delam zase in vem, da se moram za njih odločit sama, ne pa oni, k se mi vidi, da se dostkrat odločajo namest mene. Mogoč se tega ne zavedajo, ampak.. Jst pa pač ugotavljam, da je tk.

Ali si s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). V bistvu sm s temi kolegicami, k sm največ v stiku..tk tedensko. Če se ne vidimo, se vsaj čujemo. Al pa si pišemo. Am, probam zmerej ohranjat, da je še nekaj za odkrit, za pogovarjat se, da je vsakič, ko se vidimo.. da še vedno ostane nekaj za pogovarjat se.. in da pol komaj čakamo, da se spet vidimo. Je zmeraj to, da se mi vidi, da je to iskreno tud iz druge strani no.. Da vem, da tud ona to komaj čaka, da me bi rada vidla. V bistvu, zadnji 2 leti mam več stikov z kolegicami, smo bolj pogosto v stikih, kot sm jih mela včasih, recimo, ko sm bla v srednji šoli. Zdej se bolj trudim na tem, ker vidim, da je to dost pomembno..

Pa živiš blizu s temi osebami? Em..večinoma ne. Ta, ki mi je najbližje je 20 min. stran, vse druge so pa po 3 ure stran.. Tk da so pol to tiste k se pol več čujemo, al po telefonu, al prek fb-ja in se vidimo 3-krat na leto, pa mogoč po en vikend cel.. Am, so pa pač tud ene k se čujemo vsaka 2 dana.. Am, različno. Je tk, da s temi, ko živimo bližje, da se ne nč prek fb, po navadi.. in je sm un pristin odnos, se vidimo, se pogovarjamo, al pa sms-i recimo. Tud klicov ni dost, kr se itak vidimo in se nam vidi res fajn, da se lahk v živo zмениš stvari, kr je res še zmeri najbolj pristin odnos to no..

Kako dolgo se že poznate s temi osebami? Emm.. z enimi po 5 let recimo.. povprečno z vsemi temi k se zdej največ družim, bi rekla da se ene 4 leta poznam, z vsako od teh oseb. Povprečno. Kr je pa različno glede na osebo – z eno se poznam 2 leti, z eno 5, z eno 7.. različno..

Koliko so stare te osebe? To je od 16 dalje. Recimo, od 16 do 25. Oziroma, tud do 30 bi pršla, ja. Je ena k bo letos 30, tk da.. **Ja, samo me bolj zanima za teh 5 oseb, o katerih si prej govorila.** Jaa, ena je 17, ena 24 pa ena 29.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Skoraj, (smeh). Mislim, da bolj ne ko da. Ne. So iz različnih področij in se zarad tega niti ne poznajo.

Pa se z vsako izmed njih pogovoriš o teh svojih stvareh? Greš do vsake posebej? ..individualno? .. ja večinoma, ja. Ko mam cajt, pa se dobimo, al pa slišmo, pa ji povem za kake svoje probleme.. pa se pomenimo. Pa pol še o njenih problemih, pa tak. Individualno ja.

10. Kaj so pa po tvojem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpelješ svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki si jih prej omenila, govorila o njih, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegla/ dobila

pri tem? Najpomembnejša je po moje motivacija. Motivacija, v smislu oseb, ki te obkrožajo. **Te osebe o katerih si prej govorila?** Da, da. Večinoma o teh osebah. Al pa motivacija, ki si jo daješ sam, če gledaš tk, ne..? Ampak mi dost.. nažalost daje.. mislim, ja rečem na žalost. Mogla bi si sama sebi bit motivacija, ampak si je dostkrat ne najdem in so mi pol osebe, ki so mi najbližje motivacija. Ker je tk, da ko si postavim nek cilj, se pol nek vmes zgubim in pol več sploh ne vem kaj mi je pomembno. Ampak pol, ko se spet najdem, pogruntam, da je dejansko itak vse od mene odvisno in pol nazaj polovim vso tisto motivacijo k si jo nism davala prej in si jo dam pol vsaj na sredi te poti. In pol na konc sm zadovoljna.. in da so mi svetovale te osebe, so mi ble motivacija, in da sm sama sebi bla nakonc motivacija, ker ugotovim, da če nem sama sebi motivacija bom težko tud jst drugim, al pa drugi meni. **..Ampak do tega pa prideš s pomočjo teh oseb?** Da, s temi osebami. **..da sebe začneš spet, spodbujat in motivirat..** ja, točno tak.

7. **M.:**

Starost (*letnica*): 1988 (26 let)

Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): uni. dipl. prof. razrednega pouka

Poklicni status: zaposlena za določen del. čas v oš (za 1 leto) – pravkar dobila odg. na razpis

Zakonski stan: v zvezi

Kraj bivanja: vas (Semič)

1. Kaj pomeni zate uspeh? (smeh) uspeh? Uspeh jee.. dosežen cilj. Torej.. emm.. **Ja, kako si ti predstavljaš uspeh, kako si to razlagaš, kaj je zate uspeh?** Aha, recimo moj osebni uspeh? **Ja, govoriš zase, osebno, svoje mišljenje, predstave..** hm, torej, kot sm že rekla vsi doseženi cilji, ki si jih recimo človek zastavi. Uspeh je, če ti kaj rata.. nenamerno.. to je tud nek uspeh če ti.. nevem, kk naj rečem. Uspeh je, hmm. Zanimivo vprašanje (smeh). **Kako si ti razlagaš ta pojem, zase? ..kot si rekla, cilje.. na katerih področjih? Opiši, razloži.** Ja največji uspeh.. ja, to so osebne zadeve. Recimo, al je to končani faks, al je to bit zadovoljen s svojim življenjem, ne vem.. da ti rata službo dobit.. da maš korektne odnose tud z ljudmi, da si..ne vem.. zadovoljen s tem kar sii.. in, s kom sii.. Tk. **To misliš s tem »s kom si« na prijatelje ali bolj na ljubezenskem področju, ali..?** Oboje.. Sej ne direktno kot uspeh, ampak.. pač uspeh verjetno najprej vežeš naa.. neko fizično zadevo oziroma na neko materialno stvar, recimo pač uspeh.. Ne vem.. (zmedena) .. Kaj jst vem, recimo.. letos bom diplomirala – ja, check,.. ja, to je uspeh ne.. Pač to narediš. Pa ne vem.. bom izboljšal svoj rezultat pretečenega maratona, ajde, ja, sm dosegla to uspešno in je nek uspeh.. Ampak loh je uspeh tud to, pr meni.. uspeh.. Kaj jst vem (zmedena) ..Da, se tud osebno razviješ mogoče, ne vem.. Pa da si pol tud zadovoljen s tem, kar narediš, kar delaš. Pač, da ti to daje neko zadovoljstvo in tud motiv za naprej.

2. Si potem po svojem mnenju uspešna? Ja, jst mislim, da ja. Zato, ker jst mislim, da sm presešla vsa svoja pričakovanja. V zadnjem letu. Ker stvar je tk.. če pogledam eno leto nazaj.. po tem, ko sm diplomirala. Em, si nism sploh upala predstavljat, da bom letos mela kr celo leto šiht, da bom sploh nardila strokovni izpit lah. Nikakor. In zame je bil, oziroma bi bil uspeh že to, da bi dobila pripravništvo, da bi ga nardila in da bi mela opcijo delat

strokovni izpit. Jst sm pa dobila 1. septembra službo in potem decembra drugo službo do konc leta in v tem času sm strokovni izpit nardila.. in v tem letu.. je blo vse res.. ne vem. Pač ne morem reč, da bi bla neuspešna kakorkoli, ker sm presešla vsa svoja pričakovanja. Res. Sm jih. In tud na osebni ravni. **To v misliš na ljubezenskem področju in na osebnem razvoju?..če sem prav razumela že prej, ne?** (smeh) Ja, točno tako! Tk da ja.. lej. Stvari se v življenju obrnejo tk, ko se morejo. (pove z nasmehom, vesela) **Potem si zadovoljna z izvedbo svojih ciljev?** Ja, ja..sm. (smeh)

3. V kakšnem okolju si pa odraščala? ..če opišeš. –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). Odraščala sm na Mladici inn sm članica 4 članske družine – mami, ati, jst in sestra (smeh). Odraščala sm v bistvu čisto v taki povprečni družini.. Ne vem, materialno neka taka srednja zadeva, ničesar preveč, ne pa tud premalo. Odnosi so blii.. kr vredu, mogoče fotr malo distanciran, al kk naj rečem.. tk malo emm, po fotrovsko nedostopen, čustveno mogoče. V glavnem, mama je bla zmeraj ful skrbna, vedno. Mislim, nikdar ni blo panike, vse smo se loh zmenle – karkoli, kakorkoli smo se menle ni blo problema nikdar, sploh. **O vsem možnem?** Ja, vedno! ..ampak, pač itak pride kot v vsaki familiji do raznoraznih zadev in situacij, ki so pač itak težko prebavljive pa za otroka nerazumljive, paa.. ampak, je šlo vse čez.

4. Kakšen je torej vaš odnos s člani tvoje bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje) .. se pogovarjate tudi o takih bolj osebnih stvareh? ..aha. Ja, najprej bi šla sestri povedat stvar, pol mami in pol fotru. Ampak, to zgolj zarad tega, ker ja, s sestro sem največ skup bla zadnja leta ne.. in tud največ z njo komuniciram tk in zarad tega bi šla njej najprej povedat. Mama, tudi, približno tam kot sestra. Ampak, mama jee.. kk naj rečem.. Fajn dominantna inn.. Dostikrat ne vidi oziroma neče.. Nevem, al neče, al ne zna pozitivnih stvari iskat in fajn kritizira, je fajn kritična.. In zarad tega včasih, dokler se stvari ne izjasnijo, sploh ne grem do nje, ker čem met najprej že oblikovano stvar, vsaj na pol, tk v malem, v grobem, daa.. Nevem, da se da pogovarjat. Kr če ne, loh hitro zvisiš. Oz. hitro si tk.. potunkan, dol. **Aha, potem greš k mami samo glede določenih stvari, ne glede vsega?** Ja ja.. **S sestro pa se po navadi pogovarjaš o vsem, ji tako rekoč najbolj zaupaš in ji poveš vse?** Ja, tako.

5. Na koga se lahko torej v vaši družini najbolj zaneseš in mu zaupaš? V bistvu, zanesem se lahko na vse 3. Ampak zdej odvisno od problema, odvisno od stvari.. mislim, jst se res lahk zanesem na kogarkoli od njih, če bi blo res hudo, al pa res kritično, ne bi blo problem pr nobenmu, smo.. Glede na to, da na srečo še nism mela take situacije. Ja, grem pa po navadi k sestri al pa k mami.

6. Ali je mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) te osebe pomembno pri prinašanju odločitev v za tebe pomembnih zadevah? Sigurno. Zarad tega, ker nekdo stvar drugač vidi kot ti, ki si čustveno vpleten.. in ti kot tak nisi čist racionalen v tistem trenutku. Inn, včasih je mogoče fajn, da dobiš neko zunanje mnenje, da mogoče stvar vidiš v drugi luči no, oziroma iz drugega kota. Mogoče celo ne vpletena oseba in ti pove malo bolj objektivno kot ti.. to vidiš. **Kaj pa potem mnenje od mame? Ko si rekla, da je dosti bolj kritična?** ..v bistvu dost enako, ampak selekcioniraš zadeve, itak pač.. zdej.. em.. Vsaka stvar ti da mislit. Pozitivna al pa negativna. In vsako

stvar pač.. pretehtaš. Oziroma, ne pretehtaš, pač vpliva na tvoje nadaljno ravnanje. **Potem se na mamo, tudi če veš, da bo kritična, na njo obrneš?** Ja. Ker kritika ni nujno negativna stvar.

7. Koliko pa imaš tistih pravih prijateljev? – katerim lahko res zaupaš? ..svoje težave npr., jih prosiš za nasvet in te ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? Res, res, res takih.. hmm.. ja ene 5 ljudi je takih, ki vem, da lahko grem do njih. Kadarkoli, zaradi česar.. mislim, v grobem pač.

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? Iskrenost. Paa, pač.. zato, zaradi tega, ker gre to iz leta v leto. Čas naredi svoje ne. Vidiš kdo je iskren do tebe in kdo ni.. in glede na to jst pač sklepam .. no.. Vem pač, komu lahko zaupam in komu ne. Če je nekdo zanesljiv, oz. če 'upraviči' zaupanje in če ti je res kadarkoli na razpolago.. pa če tud se ne vidim z nekom.. ne vem.. po pol leta, al pa po 2 mesca, al pa en mesec.. pa če se enkrat vidiš po tem času.. In točno veš, da lahko pol en teden skup govoriš, pa si s tem človekom, pa je še zmeri isto ko je blo tista 2 mesca, al pa pol leta nazaj.. To je pač to, se mi zdi, ta stvar..

8. Kje si pa spoznala te omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah? Šola, faks, zbor.. Tk, skupne te.. Dejavnosti.

9. S katerimi osebami si se v zadnjih šestih mesecih pogovarjala o zate pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Ok, iz družine – sestra, mami, tud fotr – ene dvakrat (smeh). Pol pa, od kolegov paa.. hmm.. en prijatelj, paa, ene 4 kolegice, 5. Tam nekje, ne vem. **Na katere pa se največkrat obrneš, na prijatelje ali družino?** Hmm..ja, večkrat se ga po moje na kolege, ampak to ne izključuje sestre recimo, ker ona mi je kot prijateljica in sestra obenem.

Kakšno vrsto pomoči ti te osebe ponujajo, da si se jim zaupala, se jim zaupaš? - (zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost). Po navadi predvsem, predvsem pogovor. In možnost tega. Pač, zaupanje, pogovor. Na ta način. **V kakšnih situacijah se pa potem po navadi obrneš nanje?** V stresnih situacijah, pa tud v ekstra, ekstra veselih, recimo kadar pač moraš izraziti to svoje veselje in čustva in ne vem kaj.. Pač ja, v obeh smereh ja.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, zate pomembni pri tem kako se potem na koncu odločiš o stvareh, o katerih si z njo govorila, ali se posvetovala? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari. Ja. Ker drugač, jih nebi spraševala,.. Mislim, tud nebi htela met njihovega mnenja.. mnenja drugih. Pač, če bi sama najbolj vedla stvari, nebi niti rabla spraševati.. Ampak to je narcisoidno ne, kar se mene tiče.. in zmeraj delam po tem principu da, česa pač.. mislim.. če ne vem kaj bi blo najboljša in ko nism čisto sigurna vase, zmeraj vprašam.. Ker to se mi je se zmeraaj obrestovalo. Res. Da se pomenim.. Pač, o vseh stvareh. Sej, sicer o enih stvareh se niti ne moreš tk meniti od začetka.. Rabiš malo časa zase, da predelaš, pol pa pač gre, ne.

Si s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). Odvisno s kom. Z enimi sm, z enimi nism. Ampak sej sm že prej rekla.. da pač, načeloma ni važno kolk časa se z nekom že nism vidla.. vem, da loh.. in tud ti ljudje vejo, in pač jst, da loh pokličem oziroma tud oni mene. Al pa, če se vidmo

enkrat na ne vem, en mesec, lej, je čisto vseeno, kr loh, vem, da se loh zanesem. Meni ni merilo, da za nekoga rečem, da je moj dober prijatelj ta, pa ta, pa ta..in da se z njim vidim vsak dan in slišim vsak dan 100 krat. Ni to moje merilo..

Pa živite blizu s temi osebami? Z enim ja, z enim pa ne. Pač je, lej.. v času študija je blo malo lažje, ker smo bli vsi bolj v Ljubljani. Zdej pa sm jst spet duma.. Pa itak, razseljeni smo. Ampak itak, tud to ni merilo. Razdalja ni problem, načeloma.

Kako dolgo pa se že poznaš s temi osebami? ..mhm. Časovno. Zdej tk, da bi bil ker 1 leto al pa 2, to ni noben izmed teh oseb. To so vsi tk, al iz srednje šole, al iz faksa, al zbori, al kakorkoli.. Ampak vse dlje kot 5 let. Vse bolj dolgoletno. Najdaljše je prijateljstvo tam iz srednje šole.. Je tam nekje (razmišlja), 11 let (smeh).

Koliko so stare te osebe? Ene so.. večinoma približno tuk ko jst. So pa tud odstopanja. Pač.. večinoma ta krog.. Ajde, plus, minus 3 leta. Vse so nad 20 let. Je pa tud ena, ki je že tam po 30-em. **Katerim pa najbolj zaupaš, tisti starejšim, mlajšim, ali..?** Ne glede na to. Starost mi ni.. pri tem mi niso pomembna leta. Pač, če vem, da lahk od nekoga,.. ,da se lahk na nekoga zanesem, se pač ne glede nato kolk je star.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Nekatero se, nekatere ne. To je tk.. mislim.., ni samo en krog ljudi, pač.. je to recimo.. sm pa tam kdo. Nekatero se. Ene se pa ne. So pa pač individualisti od pač, kr nekje. Iz drugih krogov pač.

10. Kaj so pa po tvojem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpelješ svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki si jih prej omenila, govorila o njih, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegla/ dobila pri tem? ..hm, načeloma so stvari tk, da.. da, določene stvari moraš doseč.. Npr. ko greš na faks, ti je cilj diploma. Diploma je ta končna stvar, ki jo želiš doseč in te motivira, da jo dosežeš. Pri tem ti pa lahk pomagajo tud ti ljudje, al naprej porinejo, al kakorkoli svetujejo, al kakorkoli ne.. Zdej pač eno z drugim gre. **Kaj potem misliš, da so ti ljudje pri tem pomembni?** Ja, mogoče v kakih situacijah da so.. Jaa, sigurno. Zato, ker včasih se ti v življenju zgodijo kašne zadeve kii.. ki jih sam mogoče ne čist vidiš, pa jih ne čist dojemaš prav.. Misliim, prav.. Si mogoče v enem drugem efektu, pa ti zna nekdo drug nekaj predstaviti mogoče malo drugač. Pač se malo podvizaš, da malo spremeniš taktiko, pa način, pa vse skup.. Da te motivira in da te recimo usmeri.. Čeprav ne čist direktno, ampak, da ti malo pomaga, pri ovinkih, kako naprej. Tk da ja, itak. So pomembni ja, valda.

8. **M.:** Starost (*letnica*): 1983 (31 let)
Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): doktor znanosti (farmacija)
Poklicni status: zaposlen kot vodja projektov v podjetju Krka (v tujini)
Zakonski stan: samski
Kraj bivanja: trenutno, Rusija – Moskva, drugače vas (Semič)

1. Kaj pomeni zate uspeh? Uspeh jee.. to je v bistvu trenutek, ko dosežeš nekaj kar si želiš. Ko izpolniš svoj cilj. Vsak si postavi svoje cilje v življenju. To nehote ali pa pač hote.

In ko cilj dosežeš.. eni so čist jasni.. cilji. Kot je na primer izobrazba, šola.. em, ne vem. Osebnostno življenje. Drugi so pa taki cilji, ki jih niti se ne zavedaš, ne vem.. Napredovanje v službi, ko delaš, delaš.. In potem seveda. Ja, to naj bi blo to. Še enkrat, trenutek, ko dosežeš nekaj kar si želiš.

2. Si potem po svojem mnenju uspešen? Sem.

3. Opiši.. V kakšnem okolju si odraščal? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). Odraščal sem na vasi. Nas je 5 otrok, sem najstarejši. Tako, da je blo pestro ja. Seveda s starši.. No sedaj živim v tujini ampak, načeloma pa še vedno doma, pri njih. Emm.. (tišina)

4. Kakšen pa je vaš odnos s člani tvoje bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje). Emm. Dober, zelo dober. Zelo dober odnos. Dosti si zaupamo, se pogovarjamo. Ne bom reku, da se dost pogovarjamo o osebnih stvareh.. Ampak počutmo se dost sproščeno.. mislim da.. vsi.

5. Na koga pa se lahko v svoji družini najbolj zaneseš in mu zaupaš? Vsem. Vsem. Dobro, glede določenih stvari se pogovorim, zaupam samo bratom, drugač pa tud staršem. Ne vem. Odvisno je tud od tega o čem gre seveda. **Pa imaš mogoče še koga na katerega se še posebej tako obrneš, da mu zaupaš.. bolj take stvari..?** Emm, a-a. Ne.

6. Ali je mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) te osebe oz. teh oseb s katerimi se pogovoriš potem pomembno pri prinašanju odločitev v zate pomembnih zadevah? O enih stvareh se z njimi posvetujem, jih seznanim. Ene pa ne no. Ker se mi zdi, ne vem.. Em, za študij, da delam, da bom šel naprej študirat recimo.. sem njim recimo samo reku in jih o tem nisem nič spraševal. Medtem, ko pri kašni drugi stvari.. recimo zdej bi rad stanovanje si kupu v Ljubljani.. Emm.. Smo se pa malo pogovarjali ja. Oziroma za mnenje, tako da.. Odvisno, včasih ja, včasih ne. Sam ocenim.

7. Koliko pa imaš tistih pravih prijateljev? –katerim se zaupaš, lahko zaupaš svoje težave, jih lahko prosiš za nasvet in te ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? Pravih prijateljev..? Hm.. Mam mogoče takih, ki bi jim to povedal.. Enih 5.

Kaj je utrdilo to vašo vez/ odnos s temi osebami? Emm.. poznanstvo.. Dolgoročno že.

8. Kje ste se spoznali s temi omenjenimi osebami/ prijatelji? V kakšnih okoliščinah? Emm.. spoznali smo see.. V bistvu, smo.. so ti vsi prijatli mojii.. So z mano v sorodu. Tako da.. No.. da bi reku prijatlom, ki jih nimam, sorodu pa vse zaupal.. jih ni no. Emm.. **Kaj, večinoma je to potem družina? Prijatelji v družinskem krogu?** Ja. Bodisi prvo kar je bratje, potem bodisi bratrancei, in tako naprej..

9. S katerimi osebami si se v zadnjih šestih mesecih pogovarjal o zate pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Hm.. z družino, pff.. Tud no. Bolj sm se pa kr sam s sabo. Nism se, da bi prav z nekom pogovarjal. Recimo za podaljšanje v Rusiji sem se recimo sam.. o tem.. malo premislu zadeve. Kaj dost se nism no.. Mislim, to je pomembna stvar.. V glavnem no, sam s sabo. **Hmm, pa je bila**

drugače kdaj tud kašna druga oseba, s katero si se tako pogovarjal o teh stvareh, ali res vedno sam s sabo? Pff.. pa je bla tud no. Smo debatirali bolj o tem no.. recimo. Hmm.. ni pa.. nism pa.. Hm.. mnenja njihovega.. Nebom reku upošteval.. Hm.. Al pa sm ga no.. Ker je blo isto takrat kot moje no.. Jst mislm.. sm se lej.. S sodelavci temi, ki so iz Slovenije še tam.. Se dost pogovarjamo o osebnih zadevah. Zdej z enim bolj.. In tud o odločitvah ja.. Seveda.

Pa gre recimo, ko se obrneš na te osebe, kvečjemu le za pogovor, za to kako se boš npr. odločil o neki stvari, ko si v dilemi, ali se nanje obrneš tudi npr. v bolezni, ali tudi, ko si npr. jezen ali živčen.. ne vem.. tudi v takih primerih? Ja, se dosti družmo in tud pogovarjamo o različnih stvareh. Tud o zelo osebnih stvareh ja. Posebi s temi zdej v Rusiji ja. Emm.. in o težavah in.. mogoče bolj v povezavi z delom vse.. em, ne vem. V glavnem.. da bi se čist čist o osebnih stvareh z njimi pogovarjal, se pa ne. **Gre potem v bistvu za takšne pogovore, da se malo olajšaš, pa da nisi sam..?** ..Ja.. pa gre kr za takšne.. ornk pogovore, nebi reku sm.. kr redne, ne,.. Se kr redno dobivamo. **Pa dobiš potem v teh pogovorih in pri druženju z njimi tudi kakšno spodbudo, motivacijo..?** ..mislim, v kakšnem smislu..? ..Mi se dobimo. Po navadi na kakšni večerji.. In pol debatiramo seveda. Največ sicer o službenih zadevah, pol pa tud o privat no. Hm.. zdej, da bi oni mene motivirali.. **Ne vem ja, pač.. če vplivajo na tebe, na tvojo samozavest recimo, ali pa..** Ja to vsekakor. Delo, ki ga opravljam, tam kjer sm.. Sploh v tujini.. Moraš bit za to zelo samozavesten. Moram delovat samozavestno na ostale. V njihovih očeh moraš bit samozavesten, ker drugač nisi leader neke skupine. In to ja.. to se dostokrat, ko so kakšne pomembne odločitve, kako kaj izpeljat.. se pogovorimo in tud dobiš ja, neko energijo in samozavest dodatno.. Pol ko veš, da te razumejo, oziroma, da te podprejo, da veš, da maš njihovo podporo, maš pol tud večje.. upanje no.. da boš prav naredu, ker se tud ostali strinjajo s tabo.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb potem zate pomembni pri tem kako se potem na koncu odločiš o stvareh, o katerih si z njimi govoril, se posvetoval? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari. Vpliva ja. Vpliva.

Si s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). Ja s temi sodelavci v Rusiji smo skos v stiku. **Kaj pa s temi, ki jim zaupaš bolj te osebne stvari?** Em, ja.. z njimi sem.. ne tok pogosto.. Ker sm pač odsoten, ker so oni pač tukaj, v Sloveniji. Kdaj pa ko pridem domov, pa včasih tud po kakšnih socialnih omrežjih.. Smo pa kar dosti no.. Manj, kot če bi bil tle, manj kot z ostalimi.. Ampak, smo.

Ali živiš blizu s temi osebami? S temi v Rusiji smo tk, 5-10 minut peš oddaljeni, vsi. Sosednji bloki v bistvu.

Kako dolgo pa se že poznaš s temi osebami? S temi sodelavci se poznam odkar sem v Rusiji. (2,5 leti)

Koliko so stare te osebe? Stari so.. dve puncji tolk kot jaz.. dva fanta pa ene 7 let starejša kot jst, 6. Tako, da so ja no.. Nekaj skoraj vrstniki no.. malo starejši. Bi reku, da smo kot vrstniki no. **Pa se rajši pogovarjaš s temi, ki so starejši ali s temi, ki so enake starosti?**

Em.. pa mogoče malo bolj s temi, ko so starejši. Ker punce so pol kasnej pršle.. Ker majo več izkušenj, pa punce so.. bolj take so.. čeprav so tud one dve.. Mogoče se ga z unimi več, ampak.. je zelo majna razlika no. Neznačilna.

Se te omenjene osebe med seboj poznajo? Se. Ker smo itak pač sodelavci.

10. Kaj so po tvojem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpelješ svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki si jih prej omenil, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegel/ dobil pri tem? Hmm.. Zdej, če gledamo samo posel, pol ne vem.. vedno je nek rezultat v ozadju, ki je pokazatelj uspešnosti. Vsak posel mora met neko merljivo komponento, ki jo loh pol po nekem obdobju zmeriš.. inn, pol se vidi, če si bil uspešen al ne. Zdej pri nas, v mojem poslu je to pač ena zadeva.. sej niti ni važno kaj no.. emm.. in seveda jst se trudim, da bo moj rezultat čim boljši, ker je to pokazatelj moje uspešnosti. In zato, emm.. V bistvu je tako pri meni.. mi smo ekipa ne.. in jst sam, seveda mam določene ljudi, ki jih vodim, jih peljem.. Ampak odločitve vse, pomembnejše, ki vplivajo na rezultat, pa mi v bistvu kot vodje.. z ostalo ekipo sprejemamo skupaj. Tako, da ni vse odvisno od mene. Seveda lahko dam predlog, se potem posvetujemo in se skupaj odločimo. Jst dam lohk idejo, da bi pa kaj svojega uvajal pa ne morem. Morajo se še vsi strinjat. Tako da.. če odgovorim na to, bi reku da, kaj so ključni dejavniki..? Ja, ključna je ideja, ki jo jst kot nek vodja neke skupine moram dat vn. Potem so pa razprave na nivoju nas vodij,.. Te ideje uskladimo in vpeljemo. Pomembna so tudi mnenja ostalih, so kakšne uskladitve, predlogi, izboljšave tega kar je.. Tako da ja, njihova mnenja in usklajevanja.. To so ti dejavniki, ki so pomembni pol. To je v tem kar se tiče posla. Drugač kar se tiče pa osebnega življenja pa.. emm.. pa.. je pač odvisno kar maš za cilj. Zdej.. vrednote bi jst reku no. Recimo, če ti je cilj, da si boš neko družino ustvaru, kar meni je no.. So tle dejavniki.. Ne vem, to moraš najprej sam pri sebi.. se za to odločit, razčistit, potem seveda spoznat neko osebo (smeh).. da bi pa tle drugi nekaj vplivali pa.. ne vem, to je moj cilj, moja vrednota, tako, da mnenja drugih tle dost niti ne vplivajo, ne. Če jst to hočem, je tud, če nekdo misli nekaj drugač, to nima veze. Tako, da bi reku pri teh osebnih zadevah.. Mnenja drugih dost v bistvu niti ne upoštevam. Jih sploh niti ne sprašujem. Kar se tiče osebnega življenja mislim, da je človek svoboden in da se mora odločat sam in da ga pri tem ne more nihče ovirat.. Lahko reče, »lej jst ti to predlagam«, al pa ne vem.. Ampak, odloči se sam. Kar se tiče posla, ker delam v kolektivu, so mnenja drugih pomembna. Kar se pa tiče osebnega življenja pa.. Če ti je cilj, da boš mel družino, al pa, da boš.. da je ne boš mel.. To ne sme noben preprečevati.. **Potem je družina tudi eden izmed tvojih 'kriterijev' za tvoj osebni uspeh?** Ja ja, seveda. Zdej, če mi bo uspelo družino ustvarit, bo to zame, po moje en največjih uspehov v življenju. Bolj kot vsi ostali, no. **To je potem eden izmed tvojih pglavitnih ciljev?** Ja, seveda. Ker so osebni.. mislim, odvisno kakšen človek si.. ampak meni so osebni cilji višji, kot poslovni cilji. Tako, da če bi jst hotu bolj poslovne cilje, bi pol bil zdej v Rusiji skos.. ne vem kaj.. sm za denarjem hlatal, ne vem.. Ampak mi ni no.. Važno je, da si finančno.. moraš bit dobro stoječ. To je tud pogoj za srečo, na žalost. Ampak, ni mi pa to zdej.. glavni cilj no.

9. **A.**: Starost (*letnica*): 1989 (25 let)
Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): srednja vzgojiteljska (4-letna)
Poklicni status: zaposlen za določen čas-6 mesecev (vrtec Kranj)
Zakonski stan: samski
Kraj bivanja: vas (Črnomelj) ali Ljubljana

1. Kaj pomeni zate uspeh? Hm, kaj pa vem.. da je človek uspešen. To po moje pomeni, kaj jst vem.. da dosega neke cilje katere si je zaželu, da uresničuje v bistvu svoje cilje.. recimo. **In kakšni so ti cilji recimo za tebe, na katerih področjih?** Ne vem, da si uspešen. Da preživiš.. da dobiš dober položaj v službi, al pa.. uspešen je nekdo, ki je dosti pameten..

2. Si potem po svojem mnenju uspešen? Trenutno nisem še uspešen. Sem pa na poti do tega.. da enkrat bom. Delam na tem. **Kaj pa glede na te cilje, ki si si jih zastavil v preteklosti, pa do danes? ..kako bi lahko rekel?** Sm, pa nisem. Kaj pa vem. (smeh) Ne vem. Težko sam sebe ocenim. Ok, lahk rečem, da sm uspešn. Na nekaterih področjih. **To pa so, na primer?** Recimo v muzki, pač do neke mere uspešen. Zelo uspešen bi bil, če bi šel na akademijo in jo bi naredil. Takrat bi bil moj cilj dosežen, recimo. Tako, da zdej.. Trenutno še nism uspešen. **Pa delaš na tem, da bi šel na akademijo..** Ja mogoče lej, čist odvisno kk bodo zadeve tekle..

3. Opiši.. V kakšnem okolju si odraščal? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). **4. Kakšen je vaš odnos v družini, s člani tvoje bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje).** Samo okolje odraščanja.. smo 3 sini, pa pač fotr in mat. Hmm. Na splošno smo.. vsi med sabo povezani, ampak.. pač do te mere, da se mamo pač radi.. Da vemo, da smo družina. Zdej povezani bi bli mogoče lahko malo bolj. Emm, kaj pa vem.. hm.. **Kaj potem po tvojem mnenju manjka, ko si rekel, da bi bili lahko povezani malo bolj?** Hm, ja predvsem komunikacija, prava. Recimo, da ni dobra komunikacija. Oziroma ne najboljša.. Pa zarad določenih, ne vem, težav, ali karkoli, družinskih recimo.. Lahko bi bli recimo malo bolj iskreni eden do drugega. Sej, na splošno, bi vsi naredili vse, eden za drugega.. Ampak manjka bolša povezanost no.

5. Na koga pa se lahko v vaši družini najbolj zanesesh in mu zaupaš? Am, s srednjim bratom smo kr dobro povezani recimo. Mislim.. si povemo, če je karkoli, kašne težave, al pa kaj. Zdej tudi skup živimo v Ljubljani, tk da.. Recimo, da je to on ja. **Pa njemu poveš tud te bolj osebne stvari, težave, ki jih imaš?** ..To čisto vsega ne. Čisto vsega ne. Ne vem, če mi bi mogoče on kdaj kaj povedal, bi mu tud jst. Tk pa vseh stvari, pa ne.

6. Pa je njegovo mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) potem pomembno pri prinašanju odločitev v zate pomembnih zadevah? Vpliva na to kako se na koncu odločiš glede nečesa pomembnega zate? Vpliva. Vpliva. Vpliva. V bistvu, dostkrat pol nardim tk kk mi svetuje on (brat). Potem ti je njegovo mnenje pravzaprav zelo, dosti pomembno? ..Pa, dosti ja, ja. Mislim, bi.. če bi mu šel kašno stvar.. ne vem, če nem sigurn al bi šel nekaj narest, bi šel najprej do njega, ga vprašat.. za mnenje.

7. Koliko imaš pa tistih res pravih prijateljev? –katerim lahko zaupaš svoje težave, jih prosiš za nasvet in te ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? Res pravih

prijatlov? ..? nimam jih dost. Da bi bli uni res pravi prijatli. Ne vem. Mislim.. em. Jst dostim zaupam, se mi pa zdi, da jih dosti meni ne zaupajo. Tk da, da bi mel res.. Ne vem. Prav unega dobrga, dobrga prijatla.. Em, trenutno nimam no. Kaj jst vem.. sej sm mel dobrega prijatla.. Ampak, pač zdej se nismo vidli že nekaj časa in pol, ko se zdej vidiš po nekem obdobju.. zdej vsega pa ne boš šu že govorit.. ne vem no.. **Ja, pa drugače zdaj trenutno.. tako pač, maš nekoga, za katerega bi lahko rekel..** Mislim, ja.. no. Trenutno mam eno. Samo eno osebo.

Kaj pa je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? Hm.. amm.. Dosti smo se pogovarjali o teh osebnih stvareh. Pa tud..že prej sem poznal to osebo inn.. si zato tud zaupamo. **Potem ji zaupaš tudi zato, ker jo že dolgo poznaš?** Ja ja, tudi.

8. Kje sta se spoznala s to, prej omenjeno osebo/ prijateljem? V kakšnih okoliščinah? Poznamo se res že dolgo časa. ..v kakšnih okoliščinah? Em, ja poznamo se res res že dolgo časa. Vemo en za drugega res že dolgo časa.. hm.. hmm.. hmm.. še enkrat vprašanje?! **Ja, pač, kje sta se s to osebo spoznala in v kakšnih okoliščinah je prišlo do te mere, da sta potem postala tako dobra prijatelja?** Em, ta oseba mi je všeč in.. smo se tudi o tem pogovarjala.. in smo ostala dobra prijatelja.. in si zaupava.

9. S katerimi osebami pa si se v zadnjih šestih mesecih pogovarjal o zate pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Ne vem, prav o osebnih zadevah z dvema osebami. Za kake nasvete al pa kaj, če je pač kaj večjega, da bi se odločal glede česa – ne vem al se bom zaposlil, al bom šel naprej študirat.. pa tud doma, z družino ja.

Kakšno vrsto pomoči ti potem te osebe večinoma ponujajo, da si se jim zaupal? - (zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost). Svetujejo, al pa.. se pač pogovorimo, če je kadarkoli.. gre tud za podporo. **Aha, tudi v tem smislu.. pač motivacija, spodbuda?** Mhm mhm. Ja. **Kaj pa to, finančna podpora, ali pa pomoč v bolezn ali ko si v kakšnem težkem obdobju, stanju.. te potolažijo, ko je treba..v tem smislu? ..se obrneš nanje, ko si nervozen, živčen in podobno..** Ja ja, to. Itak. To ga doma, al pa pač ti kolegi ko jih mam.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb potem zate pomembni pri tem kako se potem na koncu odločiš o stvareh, o katerih si z njo govoril, se posvetoval? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari. Ja. Ja.

Ali si s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). Ja, dosti. Mislim.. dosti. Recimo enkrat tedensko, recimo. To po telefonu, ali pa se vidimo.

Pa živite blizu s temi osebami? Hm. Ne. Nismo v bližini duma.

Kako dolgo pa se že poznate s temi osebami? Ja.. al iz srednje šole.. al pa že od skos. Mislim.. odkar se pač že zavedam zase.. jih poznam.

Koliko so stare te osebe? Med 25 in 30.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Ne. Pa se glede neke stvari potem na vsakega izmed njih obrneš, ali se na vsakega obrneš samo glede recimo neke določene stvari? **..se glede določene stvari pogovarjaš samo z določenim prijateljem, osebo?** Odvisno od tega za kaj gre. Zdej, če je neka čist taka, ne preveč osebna stvar.. em.. bom vsakega vprašal za mnenje. Če pa gre za neko stvar, za katero pač nebi rad, da nekdo zve.. pa se sm z določenimi pogovarjam. **Kako je pa to, po navadi? ..ti je dovolj nasvet, mnenje samo ene osebe, ali poiščeš več mnenj, greš do več oseb?** Ja to je pa čist odvisno kak nasvet mi da prva oseba. Če nism lih lih najbolj sigurn al pa če je totalno nestrinjanje z mano..pol se še s kom drugim ja. **Kaj pa odloča o tem na katero osebo se najprej obrneš?** Spet, odvisno za kaj se gre.

10. Kaj so po tvojem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpelješ svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki si jih prej omenil, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegel/ dobil pri tem? Tudi te osebe.. če se na njih obrnem.. je to sigurno nek pomemben dejavnik, ki vpliva na dosežene cilje. Drugače pa.. kaj pa vem.. Bi reku in ja in ne. Vsekakor je na prvem mestu pa pomemben cilj.. **Ja, sej to je, da imaš nek cilj, ampak sam si prej rekel, da nisi za enkrat preveč uspešen.. ali so ti ljudje, ki jih imaš okoli sebe potem pomembni pri tem, da boš ta cilj izvedel..** Ja sigurno so pomembni, ja. Če te pri tem spodbujajo.. pri doseganju cilja, al pa motivirajo na nek način, al pa ne vem, neke dobre nasvete dobiš.. potem so oni sigurno ja.. neki pomembni dejavniki ja. Vsekakor.

10. **H.:** Starost (*letnica*): 1985 (29 let)
Izobrazba (najvišja stopnja dosežene izobrazbe): uni. dipl. muzikologinja
Poklicni status: zaposlena v glasbeni šoli (še, za enkrat), dobila spet službo za določen čas-1 leto, v posebni šoli, s prizadetimi otroci
Zakonski stan: samska
Kraj bivanja: mesto (Semič)

1. Kaj pomeni zate uspeh? Uspeh je.. zadovoljstvo pri delu. Am, kadar počneš nekaj kar te veseli in s tem nekaj doprineseš.. Am, družbi, ljudem okrog sebe. Da so tudi ljudje okrog tebe zadovoljni. To je zame uspeh **..na katerih področjih poleg službe pa še..?** ..Am, najprej pač družina. Am, uspeh. ..da so dobri odnosi, potem tud v službi dobri odnosi, pa recimo jst.. moje delo je povezano tako z odnosi z otroci, kot tudi z njihovimi starši in kolektiv. Se pravi, vse to troje, ne. Se pravi uspešno delo in da si ti, da sm jst pripravljena, da je moj prispevek dober in da so pol tud ljudje zadovoljni.

2. Si potem po svojem mnenju uspešna? Ja po dosedanjih rezultatih, kokr mam.. Am, ne samo v službi, tud drugač.. Am, mam včasih kakšne učence tud tak, individualno, ko jih na kaj pripravljam, ko mam določen cilj.. in za enkrat so bli vsi, vsi zelo dobri. Zelo uspešni. In smo vedno dosegli cilj. Še več kot smo sploh pričakovali. **Aha, potem si na tem področju po svojem mnenju zelo uspešna?** Ja, ja. **Kaj pa na področju svojega osebnega življenja, glede svojih zastavljenih ciljev?** Am, v osebnem sem tud zadovoljna.. Ene

stvari, pač ne grejo vedno tako kot si ti zastaviš, ampak, če ti to sprejmeš inn.. si malo potrpežljiv ali pa.. ne vem.. Am, glede na situacijo.. moraš sprejet situacijo in ne vem.. greš naprej. Sprejmeš. In s tem.. Rasteš. In si zadaš nek kratkoročen.. bolj kratkoročne, tud dolgoročne cilje, ampak.. postopoma, ne. **Potem bi lahko rekla, da si tudi na področju osebnega življenja uspešna?** Ja.

3. V kakšnem okolju si pa odraščala? ..če opišeš.? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). Am, prva leta smo živeli v razširjeni družini. Se pravi stari starši oz. prababica, pa od mamice stric.. in pol oče, mama, brat, sestra.. Am,.. Odnosi so bli dobri. So pa pršli momenti, ko so se tud kdaj krhali.. ko je blo.. treba.. it čez.. to.. čez kake ovire, se pogovorit. Tako, da ni blo vse zmeraj lepo, ampak to je povsod, se mi zdi.. na tak način gre..

4. Kakšen je vaš odnos s člani tvoje bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje). Am.. mogoče bi pri.. ne.., to je osebna zadeva, ampak.. am, pri starših.. em.. še mogoče, še zdej pogrešam malo več spoštovanja, pa malo več ljubezni. To je moje osebno gledanje. Mogoče ona dva to mata, men se zdi, da je tega malo premalo, da bi se mogla ona dva malo bolj spoštovat, ker so potem določeni problemi, ko se prenašajo na otroke in je to potem ena težava na plečih otrok.. in to ti pol onemogoča, da bi ti sam.. em, bolj sproščeno, bolj svojim ciljem šel naproti. Moraš pol neke zadeve reševati, ki niso tvoja osebna zadeva, so od nekoga druga.. Ampak pač.. to ti vzame neko določeno energijo ne.. Vsaj meni osebno je. To mogoče je bla.. meni, kar tak.. problem.. velik.. da sm, da nism mogla.. em.. .. Sledit, direktno svojim ciljem, sm se, mau se je zatikalo no. Am. Drugače, pa kk straši do mene..? So me podpirali. Am. Mogoče je bla včasih s strani očeta malo bolj, vsaj men se zdi, bolj.. Egoistična usmerjenost, ne.. bolj kot lastne želje, interesi. Dostokrat se zgodi, da si starši nekaj želijo.. k če sami nekaj niso mogli v mladosti nardit, pol zahtevajo to od otrok al pa to od njih pričakujejo. Malo sm to čutla pr sebi. **Pritisk?** Ja, nekakšen pritisk.. in pol sm dost.. včasih tud dost delala ene stvari, ki pa mi niso ble čist.. meni.. Am, nebi si jih sama izbrala no. Pa sem jih vseeno delala. Am, drugač pa sem odraščala na vasi. Tud sosedi so pol tle. Odnosi so bli v redu. ..tako da.. **Kako se pa drugače razumete v družini? Si zaupate, se pogovarjate? Kako je, ali bi to opisala..? tudi tvoj odnos z bratom in sestro?** Zdej odnos z materjo je zelo dober. Dosti odprt. Čeprav pri njej, se mi zdi, da je ta stara vzgoja ne.. Am, bolj zaprtost, določeni tabuji so prisotni, ne. Kake teme niso čist vsakdanje.. Am, o nekaterih temah se nismo pogovarjali dosti – spolnost, že odraščanje, razvoj telesa.. Že tam se je vstavlo ne. Ampak nekak smo šli čez to. Amm.. Pol z očetom tud no. Z vsakim posamezno mam jst lep odnos, čeprav je spet.. odvisno od človeka in karakterja.. se je treba prilagajat ne. In malo popuščat. Zdej, z bratom mam zelo lep odnos, am.. spoštljiv. Am, zaupamo si, si povemo če ma kdo kaj, kake težave, si drug drugemu pomagamo, svetujemo. Enako s sestro. Si povemo kdo kaj misli. To ne pomeni, da drug to vedno tud sprejme.. ne? Pride tud kdaj to kakega konflikta, ampak.. nii.. to ne predstavlja problema. Je samo dobro namerno. Pol pa s časoma se zadeve pokažejo, ne.. Misliš, da nekdo nekaj ne prav dela, pa mu svetuješ, pa pol.. al sprejme, al pa ne. Al pa obratno. **Ampak se pa vi tri razumete dobro in se pogovarjate tudi o takih, bolj osebnih zadevah?** Ja, ja. Se.

5. Na koga pa se lahko v vaši družini najbolj zaneseš in mu zaupaš? Na brata in sestro.. pa na mamo.

6. Ali je mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) te osebe, njihovo mnenje pomembno pri prinašanju odločitev v za tebe pomembnih zadevah? Ja seveda. Če živiš z določenimi ljudmi, pa ti pomenjo nekaj, upoštevaš mnenje. Včasih ne moreš čisto.. Ne moreš vse upoštevati. Ampak seveda, vpliva to, name. **Ti je pa potem pomembno to, da se nanje obrneš, da slišiš njihovo mnenje o neki pomembni stvari?** Ja, vprašam za mnenje.. sm, ni pa nujno. Jst se pol loh tud drugač odločim. Ne bom jst neki.. če mi nekdo nekaj reče, pa če se jst s tem ne strinjam.. Potem ne bom upoštevala čisto njegovega mnenja, bom rajši po svoje nardila. Vem kaj mislijo, ampak pol tud razložim kaj jst mislim in pol, če oni to razumejo tud to sprejmejo. Tak, da ne pomeni, da to kaj oni rečejo, da to bom jaz nardila, ne.

7. Koliko pa imaš tistih pravih prijateljev? –katerim lahko zaupaš svoje težave, jih lahko prosiš za nasvet in te ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? Loh rečem.. (premišluje).. Am, 3 prijatelce. Recimo, ne.. Tekom študija je bla predvsem ena, ki zdej z njo sicer nimam tuk stika, ampakk, ko se slišmo, ko se vidmo.. je to.. je vseeno kolk cajta je minilo odkar smo se vidle, ne. Am, ker je pač vsaka na svojem koncu in enostavno to ni mogoče, da bi se s človekom srečaval še.. Am, to. 3, ja. Pa pol še ena cimra je bla, ki tud mamo tud še vedno stike.. **Pa ste pogosto v stiku?** Ja tle se je zadeva spremenila ne, ko je pršla služba.. je enostavno ta čas.. za te stike.. am.. manj ga je, ratalo. Vsak ma tud svoje obveznosti, eni majo tud že družine.. Obe ja. Ena ma tud fanta in je bolj odsotna dosti.. Drugač je, ne.. zdej enostavno spet, ne.. sej ne, da sam ostaneš, samo ti stiki več niso tako pogosti. **Na koliko časa pa bi potem lahko rekla, da ste v stikih?** Amm.. ja letos tk.. 4-krat na leto. To je sicer malo. Ampak.. je pa pol, ko se slišmo bolj..

Kaj je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? To je blo predvsem to, skupno bivanje, preživet čas skupi in na podlagi tega se pol oblikuje neko zaupanje, pa tud vidiš ne.. kam pelje pogovor in.. in tud isti interes, podobna zanimanja.. in enostavno pol, ko so skupne stvari.. maš pol teme o katerih se pogovarjaš.. Am.. tud podobne, mogoč karakterne lastnosti. Ne enake, ampak.. to.

8. (Kje ste spoznali omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah?) --> Potem te osebe so potem bolj iz študentskih let, pa študija, ne? Mhm, ja.

9. S katerimi osebami si se v zadnjih šestih mesecih pogovarjala o zate pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Hmm.. (prešteva v mislih) .. Am, to je v bistvu manjši krog. 3 spet. 3 loh naštejem.

Kakšno vrsto pomoči pa ti torej te osebe ponujajo, da si se jim zaupala? -(zaupanje, samozavest, motivacija, spoštovanje, pomoč (bolezen, finance), pogovor (nervoza, jeza, razburjenje, depresivnost). Am. Pomoč.. v bistvu je.. če rabim kak pogovor al pa kako mnenje.. Pa v bistvu je bolj to, da nekomu poveš. Ne? Že to, da nekomu poveš, da te on samo poslušaa.. In pol je že dosti. Mogoče pove kaj. Pa niti ni nujno, ja. Pa da da kak nasvet. Ampak bistveno se mi zdi to, ko je neki, ko naletiš na neko oviro, da daš to lahko vn iz sebe. Predvsem to. Ker rešitve že sama iščem, ker noben ne ve na kak način.. to najbolj

sama vem, kaj tist trenutek rabim in.. jst samo tist zagon, neko spodbudo takrat rabim mogoče ja.. **Kaj pa recimo pomoč v finančnem smislu ali pa npr. v bolezni ali kaj podobnega.. so ti tudi pripravljene te osebe ponuditi?** Ja, pri teh stvareh je pa tudi družina. Pa tud te osebe bi ble pripravljene na to..

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, za vas pomembni pri tem kako se potem na koncu odločite o stvareh, o katerih ste z njo govorili, se posvetovali? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari.

Ali ste s temi osebami pogosto v stiku?- formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva)

Ali živite blizu s temi osebami? No, različno. Od 10 do 100km. Zdej ta trenutek ne..

Kako dolgo pa se že poznate s temi osebami? Ja od.. od začetka študentskih let.. oz. vmes.. z eno se nismo takoj od začetka, ampak enkrat vmes..

Potem so te osebe bolj tvojih let? ja večina. Ena je sicer mlajša. **Pa ima starost pri tem kakšno 'odločilno vlogo'..pri tem pač, kateri kaj in koliko zaupaš? Oz. na podlagi česa se odločiš kateri kaj zaupati?** Hm.. ja ocenim, ne. Odvisno za kaj gre. Pa kok jih poznam.. in pol na podlagi tega vem katero kaj vprašat. Al pa recimo dosti se tud s sestro, se kake zadeve pogovarjam. Tud kar precej, ne. Njo sm pozabla povedat prej. **Ona potem tudi spada kot ena izmed teh oseb, ki jim najbolj zaupaš?** Ja, ja. Ker zdej to sploh ni problem.. ker so telefoni in se lahko večkrat slišimo inn, ni panike.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Am.. nismo to družba. Skupna.. Vsaka ma svoje okolje. Tud prej nismo ble vse, družba. **Posamezno, se torej one ne poznajo?** Ja, one se ne. Razen sestra in ena prijateljica tle iz okolice.. **Pa se kdaj s temi dvemi, ki se poznata, kdaj tudi skupaj dobite in se pogovorite, prediskutirate kakšno 'vašo' stvar?** **Ali se rajši z vsako rajši posamično, individualno?** Am, ne. Se bolj individualno.. nikoli nism neki tak.. odvisno. To če gre za moje osebne zadeve ne. Zdej, če je kaka druga stvar, službena al pa kaj.. ko je vpleteno več ljudi, takrat je pol drugač. **Mislím s temi dvemi recimo, ko se poznajo, če se vi tri kdaj dobite in se vse tri skupaj pomenite o tej tvoji stvari?** Ja trenutno je tk, da se sm slišmo po telefonu.. pa se pol kdaj tud dobimo. Če je situacija, da smo skup.. je tud ok. Drugač pa, niti ne sklicujem tk neki, da bi se tk vse dobivale.. se po navadi trenutno bolj slišim z vsako po telefonu in se pogovorim.

10. Kaj so po tvojem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpelješ svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki si jih prej omenila, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegla/ dobila pri tem? Hmm.. Jst mislim, da je pomembna tista osebna odločitev, pa kaj ti nameravaš nardit. Am, zdej te določene osebe ti stojijo ob strani, te spodbujajo. Ampak ni tuk od njih odvisno.. **So pa pomembne pri.. glede motivacije, spodbude..?** Ja, so. Pa tud družina.. Motivacija družine, je v prvi vrsti pomembna, pa podpora. To se mi zdi osnovna, temeljna zadeva. Če tle štima jee.. si bolj tud samozavesten in bolj siguren. Če tega ni, si manj. Pol pa tud ja, prijatli. Pol pa tud.. ja nagrade si omenla.. tud ja.. da maš nek cilj pred sabo, da veš zakaj neko stvar delaš, ne. Se pravi, ta smisel se mi zdi pomemben.. Zakaj neki delaš. Ker če tega nimaš.. pol kr neki sam.. ne moreš neki speljat, kaj je cilj, kaj je smisel tega. **Pa potem imajo po**

tvojem osebe, ki te spremljajo na poti, do nekega cilja pomembno vlogo? Am.. ja. V bistvu je dovolj že, da samo poveš to kar imaš v sebi. Ker jst dostkrat samo nekaj jamram.. pa ni važno komu..kdo je.. ampak samo, da dam to vn iz sebe. Po eni strani nočem morit ljudi, ampak mimo grede pa loh kaj pojamram, ne.. Včasih se mi zdi, da že malo preveč, ampak ..to ne vem, to mi je.. taka sm najbrž ne.. in pol, ko to dam vn iz sebe, ko to povem.. pol že sama včasih s tem dobim, mam rešitev za nek problem, ne.. ko to izustim. Pol vidim, da sm se kje al zmotla, al da sm kje.. ne vem, da bi se lahko dalo kaj drugač.. pa tk. Včas tud vztrajam pri čemu, pa mogoč nebi blo dobro.. pa tk, sej.. sprot to.. Ampak za enkrat.. Na splošno. Če povzamem - v prvi vrsti družina, podpora. Am, prijatelji in pol am.., to kar sama si zadam in da mam.. in ne vem.. Pomembna zadeva je tud vera.. vsaj pr meni. Je, tk kot sm rekla, nek smisel, ki ga moraš met, ki ga ma vsak človek, zakaj nekaj delaš. To se meni zdi samoumevno in to mi je glavno vodilo no. Mogoče pa je to.. Pa je to še najbolj pomembna zadeva no. Se pravi, da človek neki pusti za sabo, da neki da od sebe, pa da je to dobro. Seveda se vmes tud zmoti, ampak.. Važen je ta glavni namen.

11. **F.:** Starost (*letnica*): 1979 (35 let)
Izobrazba (*najvišja stopnja dosežene izobrazbe*): gimnazijski maturant (klasična gimnazija)
Poklicni status: zaposlen doma, v podjetju -očetovem
Zakonski stan: samski
Kraj bivanja: mesto (Semič)

1. Kaj pomeni zate uspeh? Zame je uspeh.. delat tisto.. stvari, ki so koristne zame in za družbo.. in za ljudi okrog mene. Dosegat cilje.. Sicer, kaj jst vem.. verjetno je uspeh.. se lahko meri s številom doseženih ciljev. **Na katerih področjih pa recimo?** ..em.. ja (smeh), na vseh področjih. Am, od družinskega življenja, do poslovnega, zdravje, zadovoljstvo, veselje.. Vse to štejem pod uspeh.

2. Si potem po svojem mnenju uspešen? Ne. Jst sm zmerej ful kritičen do sebe. Redko, da sm zadovoljen. **Zakaj? Kako to?** ..sej, lej.. zmeri razmišljam kaj bi lahko še boljše. Tud, če je neki okej, pa se drugim zdi super. Jst bom po navadi našel še kaj, kar pa ni blo v redu. Pa si probu zapomnt za naslednjič.

3. V kakšnem okolju si pa odraščal? ..če opišeš? –v kakšnem kraju, koliko članov družine, starši (poročeni, zaposleni). Am, najprej je blo moje otroštvo prav prijetno tk, domače, v majhnem blokovskem stanovanju, kjer smo bili 4. Inn, lušno je blo no. Zgodnje otroštvo tam.. se mi je zdelo ful lušno. Am, pol se je družina mau povečala. Starci so se odločili za biznis duma in tk.. In pol je to vplivalo vse na.. Am, na odnose. Vse se je.. čim je posu vmes.. v familiji.. je težko. Začenja se kregine, bolj pogosto rata in tk..

4. Kakšen pa je vaš odnos s člani tvoje bližnje družine? (medsebojno razumevanje, zaupanje) – z brati, sestrami..? Moja starejša sestra je 5 let starejša od mene, skor. Inn.. pač, z njo sva se vedno dobro razumela. Dostkrat mi je tk, še v puberteti povedla, kaj jst

vem.. Kaj se ji dogaja in tk.. Am, ampak.. ne pa vsega seveda. Tamlajša dva sta pa skor 10 let mlajša in.. Jst sm bil pa takrat že v Ljubljani.. in v gimnaziji in na faksu.. in.. je blo to mau težje. Am.. jst sm jim bil kot starejši brat.. kaj jst vem.. Sm jih probu vzgajat na tistih področjih k se mi je zdelo daa, starši niso.. nardili dost dobre vloge. Že pr meni. Zarad tega sm recimo.. aam, brata zmeraj.. am, dajal sm mu več priložnosti, da je bil samostojen, da se je lahk dokazal. Am.. občasno sm ga tud malo zbadal, da je vidu, da ni zmeraj tist k je starejši boljši pa pametnejši, ampak, da se mora nase zanašat, ne. Am.. .. **Kaj pa s starši kakšen je bil vaš odnos, razumevanje?** Am.. ja tisto, kokr je teh vsakdanjih življenskih zadev, rešujemo sproti, se znamo zmenit. Ampak ni pa nikdar kakih ljubečih odnosov, tk.. za to je dostkrat cajta zmanjkalo.. **Je to potem vplivalo na vaš odnos, zaupanje med vami? ..na to, da se pogovarjate o kakšnih bolj osebnih stvareh, ali pa težavah..?** Am, recimo.. Moja mama je ful kontrol frik, ona hoče met vse pod kontrolo, nikdar ni nič dost dobro, je kritizerska in tk.. Inn to pol vpliva na vse ostalo.. in na..razumeš? ..če greš ti nekaj napraviti, pa se ti potruđiš, pa ti pol nekdo reče »lej to ni blo v redu«, nikdar ti pa ne reče kaj pa je blo v redu.. pol te počasi mine, da bi se še česa lotu. **Potem te je že to odvrčalo, da bi imel z njo kakšen bolj poglobljen odnos, da bi se ji glede česa zaupal in podobno?** ..mm, tudi ja. **Kaj pa z očetom? Si se boljše razumel, se razumeš?** Je pa to.. ja se razumeva. Vse se znava zmenit. Am, sicer se marsikdaj ne strinjava, ampak ja. Se zmenva zmeraj. Je pa to bolj redko besedno.. redko besedn odnos. Amm, midva se na hitro zmenva vse kar je treba. Iskreno, vedno. **Pa so to zgolj taki splošni, poslovni pogovori ali so tudi taki bolj.. intimni, osebni?** Tud zasebno se. Mislím, zasebno.. itak. Večinoma. Tisto kar je poslovno, se itak moraš znat zmenit, isto kot z vsakim drugim sodelavcem, ne.

5. Na koga pa se lahko v vaši družini najbolj zaneseš in mu zaupaš? Starejša sestra. Zarad tega ker vem, da nebo mojega zaupanja izrabla za karkoli družga, ker zna pametno razmišljat, ker je razgledana, zarad tega ker.. kaj jst vem..najlažje z njo. Najprijetnejše.

6. Pa je njeno mnenje (pozitivno-podpora, spodbuda, motivacija; ali negativno-nestrinjanje z vami) potem pomembno pri prinašanju odločitev v zate pomembnih zadevah? Amm.. ja, včasih rabim nasvet jaz, včasih ona.. Včasih se sm pač pogovarjamo o tem kaj je, kk nam stvari grejo..in tk. Z njo se rad pogovarjam. **Potem to kar ona reče, vpliva na to kako se na koncu odločiš glede neke pomembne zadeve, pri prinašanju odločitve glede te?** Ja seveda. Cením njeno mnenje. Drugače pa je blo že eno in drugo. Odvisno..

7. Koliko pa imaš tistih pravih prijateljev? –Tistih, katerim lahko zaupaš svoje težave, jih prosiš za nasvet in te ti poslušajo, podpirajo, spodbujajo in motivirajo? Hmm.. kake 3, 4, 5, 6. Kaj jst vem.. kolk globoko loh komu zaupam.. amm.. Res tesnih prijatlov.. Kaj jst vem.. so enii.. 4, 5.

Kaj pa je utrdilo vašo vez/ odnos s temi osebami? Dolgotrajnost. Pr najboljšem frendu itak to, da se poznamo že.. da smo skup že celo življenje.. in bli in cimri na faksu, in ne vem.. v vrteu skup in tak dalje. Am.. pr ostalih pa različno. Z enimi sm se našu nekje na sredi, na faksu šele. Ampak po par pogovorih, takih.. globokih, k vidiš kk ljudje razmišljajo, da se maš od njih kaj za naučit, da.. so zanimivi, da jim lahk zaupaš, pol.. to rata dalje.

8. Kje pa si spoznal te omenjene osebe/ prijatelje? V kakšnih okoliščinah? Ja, na faksu.. pol sm mel kake ob študijske še dejavnosti. Am, pa tk.

9. S katerimi osebami si se v zadnjih šestih mesecih pogovarjal o zate pomembnih zadevah? (velikost (št. imenovanih oseb)) – vsi, družina in morebitni prijatelji. Največ s prijatli.. ja. Pa z družino seveda tud. – Ampak bolj o družinskih zadevah, kot pa o mojih osebnih. **Aha, potem se o teh bolj osebnih stvareh večinoma pogovarjaš s prijatelji?** Večinoma, ja.

Kakšno vrsto pomoči pa so ti te osebe ponudile, da si se jim zaupal? -zaupanje, motivacija, sli samo pogovor.. Včasih je dost slišat drugo mnenje. Amm, slišat kk drugi gledajo na isto stvar. Včasih ja.. mislim.. dostkrat vprašam za nasvet. Sploh, če vem, da majo na kakem področju več izkušen. Amm.. **Pa gre v tem primeru tudi za take pogovore.. da ti te osebe/ prijatelji ponudijo morebitno tolažbo, ko ti je težko.. da se jim potožiš, se obrneš nanje, ko ti je težko, si jezen, depresiven..** Ja ja, itak. Če mi kaj leži na duši, se najlažje frendom izpovem. Tem s katerimi se največ družim. **Pa misliš, da bi ti bile te osebe pripravljene ponuditi tudi finančno pomoč ali pomoč v primeru bolezni, če bi bilo potrebno?** Ja, jst mislim da ja.

Ali so pogovori in mnenje teh oseb, za vas pomembni pri tem kako se potem na koncu odločite o stvareh, o katerih ste z njo govorili, se posvetovali? Npr. na odločitev o smeri študija, na izbiro zaposlitve ali kakšni drugi za vas pomembni osebni stvari.

Ali si s temi osebami pogosto v stiku? - formalni vidiki vezi (pogostost stika med egom in alterjem, trajanje poznanstva). Z večino.. s temi, ki živijo blizu..smo skoraj vsak dan. Amm, s temi, ki živijo malo dlje, pa se pač, enkrat, dvakrat na teden. Dokler se ne vidmo, ko se pa srečamo je pa itak skos.. to je pa tk, parkrat na leto. Ampak smo pa pol dan, dva skupi..

Potem večina tvojih prijateljev živi v bližini? Ja, dejmo reč, eni 3 so tle.. Pol so pa še tk.. amm.. 2 dobra frenda malo dlje.

Koliko so stare te osebe? Amm, 25, 35, 38, 38 in en 32. **Pa ima starost kakšen vpliv na to komu se lažje oz. večkrat zaupaš?** Am, ni.. ni odvisno od starosti. Ni sploh povezano s starostjo. Recimo. Kaj jst vem.. mam tud frende s katerimi se ne vidimo po leto, dve.. Ampak se lahk pol v ne vem..v 15, 20 minutah zmenmo vse kaj se je komu zgodilo v tem cajti, ko nas ni blo.. Am, čist na odprto ne. Am, mamo pol tud skupne frende, k se pa srečujejo.. uni dva vsak dan.. pol je pa.. am, jst v tistih 15ih minutah zvem tisto kar un ni zvedu v pol leta ne.. in tud obratno seveda, ne.

Ali se omenjene osebe med seboj poznajo? Am, ne. Mam različne kroge. Eni so iz.. kaj jst vem.. iz faksa. Eni so iz teh, ob študijskih. Eni so iz.. am,.. so frendi s katerimi se družimo po navadi 'kam skup za novo leto', pa tk.. pa kak dopust. Pol mam seveda, zdej pevski zbor. Se pa trudim včasih povezat en, pa drug svet. **Kaj pa večina od teh prijateljev s katerimi se bolj družiš? ..se pozna?.. ko si prej neki rekel, omenil..?** Ja, večinoma se pozna. Pa tud.. smo klapa. **Mhm, pa se potem kdaj tudi, če maš neko težavo na primer, ali pa neko pomembno zadevo, stvar..se kdaj tud skupaj dobite in se pogovorite o tem.. ali se raje bolj individualno o tem pogovarjaš z določenim?** Jah.. odvisno kdo je zraven.

Drugač pa ja..po navadi se dobimo. Mi.. kolk nas je.. 2, 3, 4, 5. Na kupu, pa so pol tud kake take zadeve.. osebne. **Kako pa narediš po navadi?** Najbolj kvaliteten, pa lažji pogovor.. pa intimen, je zmeraj ..vsaj zame, v dvoje, ne. Zdej pa če so.. Dobro kadar sm s frendi mi je pač vseeno, ker je pač edino učinkovito to, da se vsi skupaj pogovarjamo o tej stvari ne.. Ampak mam pa osebno rajši pogovore v dvoje. **Katero pa vseeno raje..practiciraš?** Lej. Mam 2 frenda, s katerima se vidimo in družimo vsak dan..in ko smo skupaj predebatiramo vse živo. V troje. Am.. pol je en drug frend s katerim se v glavnem dobivava tk, občasno, na kaki pijački.. sama dva in se pomenva. Pol so frendi, s katerimi se tk vidimo vsake tolk.. pa se pomenmo..

10. Kaj so pa po tvojem mnenju, tisti pomembni dejavniki zaradi katerih potem uspešno/ ali neuspešno izpelješ svoje zastavljene cilje ali načrte? So to osebe, ki si jih prej omenil, ali morda morebitne nagrade, ki bi jih dosegel/ dobil pri tem? Am.. ja, pomemben dejavnik je zmeraj cilj. Kaj bo z njim doseženo. Če je cilj.. kaj jst vem. Mene materialne stvari ne.. am.. mikajo tolk.. Am, kot pa.. Am, če je nek plemenit cilj se ga bom dost bolj resno lotu, pa tud kake prostovoljne dejavnosti, kot pa neki kar je samo materialna korist. Samo to, če je neka korist.. tud, če je materialna je tud ok. Samo da je.. Am, motivacija zame je, da vidim, da sm neki dobrega naredu, pa, da je neki dobrega tud ostane.. **Kakšno vlogo majo pa ti ljudje okoli tebe? Prijatelji.. ali pa pač družina? .. če so ti, ti pri tem tudi pomembni?** Ja.. am, recimo pomembno mi je, da družina.. me podpre v prizadevanjih, da mi vsaj ne nasprotujejo, da mi dajo vedet, da mi zaupajo.. pr ostalih pa ja.. mi je pomembno.. mislim, meni se zdi pomembno, da slišim več različnih mnenj. Ja in.. če čem doseč cilje, če čem bit uspešen na področjih, ki sem si jih zastavu.. pol je najbolj pomembno seveda, če so drugi tud zraven, če so vključeni v vse skupaj. Če vejo kaj je cilj, kaj naj bi s tem dosegel, dosegli. Inn.. pri teh odnosih recimo.. je meni najpomembnejše, da loh zaupam vsakemu s katerim sodelujem, pri čemerkoli že.. da bo opravo svoj del. In da ne bom rabu nadzirat, če je stvar narjena tk, ko mora bit. Am, rad pa pustim stvari, da jih vsak naredi po svoje, kk mu paše, ampak, da majo neko celoto.. Am, da so vseeno skup povezane, ne.. Rad mam, ko se česar lotim, da je jasno kdo ma kaj za naredit, kakšna je vloga posameznika. Drugač, pa sm sam osebno ful zaprt in moram nekoga res res dobro poznat, da mu povem in da pol ta ve kaj se z mano dogaja. Tk da ja.. tudi ti pogovori, ki te spodbujajo, so zelo pomembni pri vsem tem. Dost mi pomaga, to če mi kdo tk kaj reče..da me spodbudi.. posebi zato ker sm sam ful kritičen do sebe.. kot sm že na začetku reku.. ja..